

Minningarhald á Seyðisfirði fyri teir, sum fórust við "Riddaranum"

Tann 31. juli verður minningarhald fyri teimum 7 monnunum av "Riddaranum", sum fórust fyri 75 árum síðani.

Anna Evensen 4. partur

Síða 11-12, 17-18

Reiðarafelagið nýggjan nevnd- arlim

Vit hava brot úr ársfrágreiðingini hjá Reiðarafelagnum

Síða 4

Á svartkjafta- veiði við Trónða í Gøtu

Myndafrásøgn hjá
Torleif Johannesen

Síða 25

Vit hava fleiri
frásagnir úr
Gøtu. M.a.
um nýggju
fiskavirkislær-
lingarnar.

Síða 2

Fiskavirkislæringar í Gøtu

80 ára gomul kumpass - framleidd í Føroyum

Síða 20

Jón mælir til at hækka fiskidagatalið!

ICES ásannar nú, at veiðitrýstið í 2001 als ikki hækkaði við teimum 50%, teir í fjør høvdu roknað seg til. Tað var als ikki hækkað!

Síða 13

Tel: 471116

Fartel: 216270

poul@kjolbro.com

24/7 tænasta

Alarmur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjónvarpansni
Atgongdskontroli
Trygdarráðgeving

211 112

Tín trygd
fyri tryggjeika

KÄRCHER

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
idnað.

Vit umvæla eisini

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen - Varðagata 29-30
FO-100 Tórshavn - Tlf. 31 34 42

Vitjan á Fiskavirkinum í Gøtu:

Hevur sett fiskavirkislæringar

Onkur hevur hildið viðhvørt, at Gøta er ríkiliga umtalað í FF-blaðnum. Hetta er kanska ikki so løgið. Sum kunnugt vóru tað fiskimenn í Gøtu, sum tóku stig til at stovna FF. Tríggir av formonnum felagsins hava verið gøtumenn, og hesir hava mannað formanssessin meira enn helvtina av teimum gott 90 árunum, felagið hevur verið til.

Tað má eisini sigast, at Gøta er ein framúr bygd á mangan hátt. Gøtumenn hava verið á odda á nógvum økjum. Taka vit sjógvin, so eru gøtumenn fremstu nótamenn í landinum, og hetta sæst eisini aftur í bygdini.

Her eru fremstu fornminni í landinum við Blásastovu og teirri gomlu bygdini við m.a. Tróndargrund. Vinnulívið er sera fjølbroytt, har annað enn fiskivinna hevur ein týðandi tátt, sum lýst verður dømi um í aðrari grein í blaðnum.

Men eisini á fiskavirkis-

Her síggja vit mentan og vinnu saman í gomlu Norðragøtu, har Tróndur búleikaðist fyrri 1000 árum síðani. Fremst er Fiskavirkið og til bøggu gamla býlingurin við Blásastovu og Tróndargrund.

økinum hava gøtumenn verið á odda. Tað var í 20-unum, at Turkihúsið varð bygt, og gav hetta nógv arbeiði í nógv ár við fiskaturking. Tá klippfiskur fór at minka burtur, vóru teir á fiskavirkinum millum teir fyrstu í Føroyum, sum í 50-unum fóru undir flakaframleiðslu.

Tá nótaveiðan byrjaði seinnaapartin í 60-unum, fóru teir í Gøtu undir sildaframleiðslu, og hetta førði við sær, at sildavirkið Harrenga varð bygt fyrst í 70-unum. Men so hvarv sildin, og harvið grundarlagið fyrri virkinum, og var hetta eisini eitt

bakkast. Men so byrjaðu teir í smáum við flakavirki, sum so hevur ment seg til, at her er talan um størsta arbeiðspláss í Gøtu. Tað, sum hevur gjørt sítt, er sjálvsagt, at alivinnan er komin afturat.

Fleirtjóðað arbeiðsmegi

Tað eru ikki bert gøtufólk, sum arbeiða her. Her koma fólk úr allari Eysturoynni. Afturat hesum hava nógvir útlendingar arbeiðt

Altjóða ikastið verður eisini undirstrikað av besum japanska efirlitismanninum, sum ansar eftir, at sýlini, sum fara til Japan, eru í lagi.

Her síggja vit teir báðar fiskavirkislærlingarnar John Fornagarð t.v. og Dan Askham. Til stuttleikar kann nevast, at Dan hevur tvær langommur sum eru 100 ár í miðal. Onnur er 98 ára gamla Mia á Støðini, sum vit hava umrøtt fleiri ferðir her í blaðnum. Hin er 102 ára gamla Anna Askham, sum vit hava havt samrøðu við, og sum kemur í blaðið í næstum.

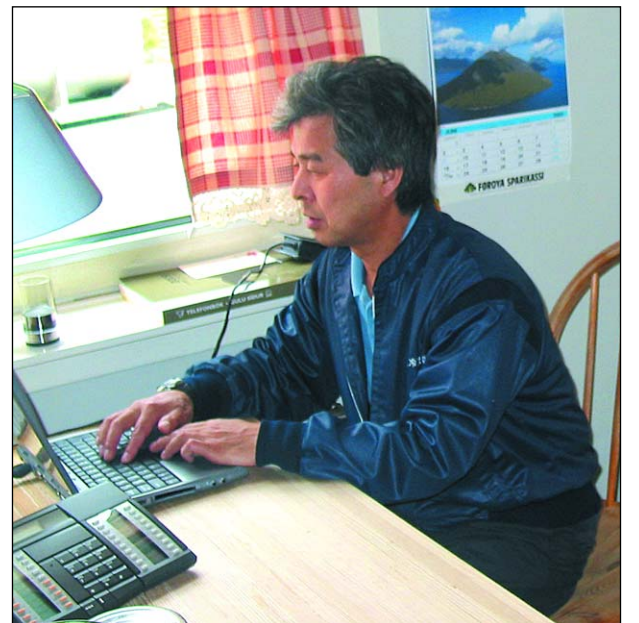
Hetta er mannfolkaarbeiði. Uttast til bøggu Kjartan Ranghamar, sum er gamal fiskimaður.

um fólk úr nærum øllum heimsþørtum. Tað hugaliga er, at her verður arb-eitt tvørtum um landa-mark í besta forstálsi.

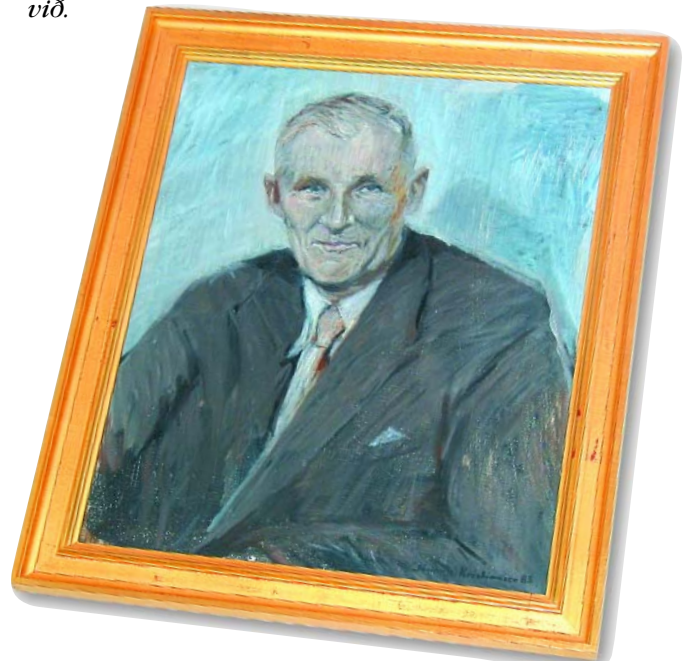
Gregersen og arbeiðarafelagið

Teir, sum hava staðið fyrri fiskavirkinum í Gøtu, eru í fleiri ættarlið Gregersen-menninir. Tann fyrsti var Jóan Pauli Gregersen, sum var ein sera virkisfúsar maður. Síðani tók sonur hansara Oddfríður við, og hann hevur eisini rættliga gjørt vart við seg. Og nú eru tað hansara synir Atli, Páll og Regin, sum skipa fyrri, men við pápanum afturi í rong.

Men tað skal eisini sigast, at hetta er alt gjørt í góðum samstarvi við arbeiðsfólkið og arbeiðarafelagið í Gøtu, sum eisini onkuntíð hevur tikið um

Hóast Jóan Pauli Gregersen er deyður fyrri nógvum árum síðani, so vakir hann enn yvir, hvussu tað gongst. Í dag eru tað abbasynirnir, sum hava tikið um endan, og tað kann Jóan Pauli føla seg tryggan við.

Her eru tað konufólkini - flestu fiskimannakonur.

Her verður laksur arbeiddur.

endan, tá á hefur staðið. Hetta samstarv má sigast at vera fyrimyndarligt.

Tað ber til at hava fiskavirki sum stöðugt arbeiðspláss

Tað, sum má sigast at vera størsta avrikið hjá fiskavirkinum í Gøtu, er, at teir hava prógvað, at tað ber til at hava fiskavirking sum stöðugt arbeiðspláss. Her eru teir stórt sæð slopnir frá tí "klassiska" trupulleikanum hjá fiskavirkjum, at tað bert verður arbeiðt teir dagar, tá fiskur er, og so má fólk ligggja heima við stuðli frá ALS restina av tíðini. Í Gøtu siga teir, at teir nær um als ikki brúka fiskavirkisskipanina hjá ALS. Her leggja teir arbeiðið soleiðis til rættis, at tað verður arbeiðt dag um dag sum í eini fastlønarskipan. Hetta merkir eisini stöðuga arbeiðsmegi, sum aftur ger sít til, at Gøta mennist stöðugt við enn-tá stórari tilflyting aðra staðni frá.

Nýhugsan og fiskavirkislæringar

Gregersenmenninir hava eisini víst stórt framskygni á øðrum økjum innan fiskivinnuna. Teir hava við pápanum Oddfríði á odda

verið fremstu stríðsmenn fyrri marknaðarbúskapi í fiskivinnuni, og Oddfríður mundi vera ein tann fyrsti, um ikki tann fyrsti, sum kom við uppskoti um uppboðssølu av fiski, eitt stig ið hefur havt alstóran týðning fyrri kappingina um fiskin.

Teir leggja eisini dent á at geva fólkinum á virkinum útbúgving til júst hetta arbeiðið. Tíðin er farin frá, at tað at skera flak var bert nakað, sum ein dugdi. Tað er umráðandi við eini meira grundleggjandi útbúgving. Tí hava teir eisini verið í oddinum at fáa ungfolk at útbúgva seg sum "fiskavirkara". Herfyrri lýsti Fiskavirkið í bløðunum eftir lærlingum til eina slíka útbúgving.

Og nú vit vóru í Gøtu var farið inn á gólvið á Fiskavirkinum at vita, hvussu tað gekst.

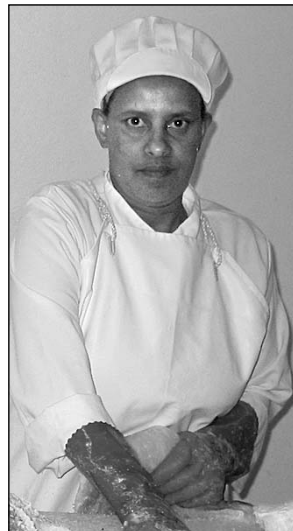
Jú, frá 1. maí vóru settir tveir ungir dreingir sum "fiskalæringar", og vit hittu teir báðar á máli.

Líggjas í Køkinum er arbeiðsformaður.

Her sæst hann saman við systur síni Maritu, sum eisini arbeiðir á virkinum.

Fiskavirkið í Gøtu er eitt altjóða arbeiðspláss. Her síggja vit hjúnini Johannes og Tsebaines, sum eru úr Etiopia, sum er bert ein av nógvum tjóðum, sum eru og hava verið umboðað á virkinum. Tað er í hvussu er ikki saltfiskaarbeiði, sum tey eru von við heimanífrá!

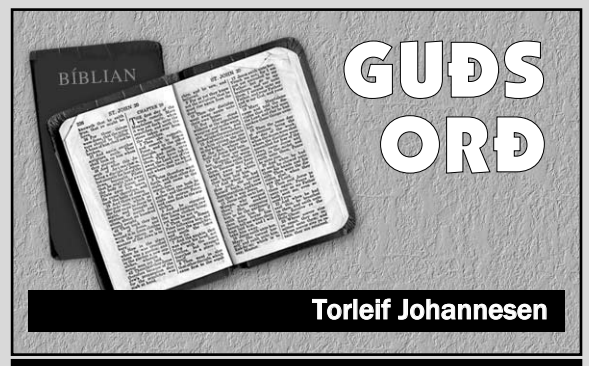

Dreingirnir eru Dan Askham og John Fornagarð, báðir 18 ár, og báðir eru úr Fuglafirði. Og báðir tykjast at vera dámligir ungdómar. Teir hava báðir síðani teir vóru blaðungir verið uppi í fiskaarbeiði, sum tað altíð hefur verið vanligt hjá ungdómum á bygð, og nú høvdu teir hug at fáa sær eina útbúgving á økinum.

Útbúgvingin tekur 3 ár og er ein blandingur av praktik og skúlagongd. Tær fyrstu 12 vikurnar verður arbeiðt á virkinum, og her ræður um at "koma runt", so tað kann fáast kunnleiki til øll virkisøki á einum slíkum virki. Síðani verður gingið 1 ár í skúla í Vestmanna, og so aftur eitt ár á virkinum. Útbúgvingin endar so aftur við skúlagongd og próvtøku, og tá ber til at fáa sær eitt leiðarastarv á einum flakavirki.

Vit ynskja teimum báðum góða eyndu við læruplássinum, og kanska fara vit at frætta meira sum frá líður.

Samanumtikið halda vit, at teir í Gøtu hava víst leiðina til at hækka metingina av arbeiðinum á einum flakavirki, og hetta kundi kanska eisini verið leiðin hjá øðrum.

Sjúkrasongin - náðarsongin

"Kastið alla sorg tykkara á hann; tí at hann hevur umsorgan fyrri tykkum."
1. Pæt. 5,7

19 ára gamla dóttir ein norskan prest var vorðin álvarsliga sjúk og var innlögð á sjúkrahús. Hon var ógvuliga veik, og familjan stúrði fyrri, at hon fór at doyggja.

Gentan hevði ofta verið álvarsliga sjúk, men hesuferð visti eingin, hvør sjúkan var.

Hon var ógvuliga móð og orkaði hvørki at biðja ella lesa í bíbliuni, sum hon annars vanliga gjørdi. Hon kendi seg gloymda og einsamalla og visti ikki, hvørjum hetta endaði við.

Ein dagin segði hon pápanum, hvussu hon hevði tað og kendi tað. Tá myndaði pápin eina vakra mynd fyrri henni um Guðs gávumildni og umsorgan.

Hann segði: "Dóttir mín, nú liggur tú í Guðs náðarsong. Tú ert umgyrd av Guðs náði til allar síður á sama hátt, sum tú nú ert tað av hesum hvítu løkunum. Her kanst tú hvíla. Skuldi tú sjálv, við egnari megi, hildið hesi song uppi, so hevði tú ikki hvílt eitt sekund. Soleiðis er tað eisini við Guðs náði. Skuldi tú borið hana við egnari megi, so hevði tú ikki kunnað hvílt. Lat nú songina og seingjarklæðini minna teg á, at tú ert umgyrd av Guðs náði, her tú liggur. Hvílt í henni!"

Sjúka og teir trupulleikar, sum standast av henni, eru fylgjur av syndafallinum og hava fylgt mannaættini, síðani hon varð rikin út úr aldingarðinum.

Er sjúka Guðs vilji - ella Guðs revsing?

Kann ein almáttugur og alskin Guð loyva, at vit gerast sjúk?

Hesir spurningar eru óivað javngamlir við sjúkurnar.

Øll menniskju, eisini tey mest guðrøknu, eru syndarar og búgva í einum syndigum heimi. Guð hefur mátt til at grøða hvørja sjúku, men ger tað ikki altíð. Vit vita ikki hví. Hann kann grøða beinleiðis, ígjøgnum læknar, ella ígjøgnum forbøn við salving.

Mangir vitnisburðar eru um tað.

Eisini eru mangir vitnisburðar um, at sjúkralegan fekk fólk at steðga á, umhugsa lív sítt og at broyta kósina, sum var burtur frá Jesusi, til at verða saman við honum.

Lívsins, deyðans og ævinleikans spurningar blivu nærverandi á sjúkraleguni.

"Kastið alla sorg tykkara á hann (Guð); tí at hann, hevur umsorgan fyrri tykkum."

Tað stendur ikki, at Guð skal taka alla sorg, sjúku og trupulleikar frá okkum, men at mitt í øllum hesum hevur hann umsorgan fyrri okkum.

Guðs umsorgan er ovurhonds stór:

Hann fyrigevur syndir, um vit biðja hann um tað. Tann burturvilsta leitar hann upp.

Hin veiki fær styrki og tann troytti hvílu. Tann mótfalni fær dirvi og tann friðleysi frið.

Tørvar tær so meira?

*Hvat hann tekur, hvat hann gevur,
faðirs hjartalag hann hevur,
og hans vilji er hin sami:
barnsins sanna gagn og frami.*

Ms. 51

Ársfrágreiðingin hjá Reiðarafelagnum

Tann 23.juni hevði Føroya Reiðarafelag aðalfund, og her varð lögð fram ársfrágreiðing sum lýsir gongdina í vinnuni soleiðis sum felagið sær hana. Tað er eisini ein hópur av hagtølum v.m. um teir ymsu partarnar av flotanum og sum hava almennan áhuga. Vit endurgeva her partar úr frágreiðingini. Tað er greitt, at reiðarafelagið og fiskimannafelagið hava somu støðu til tey flestu av teimum málum sum verða umrødd.

Fiskivinnupolitikkur og samfelagsgodgðin

Síðan fyrsta lógin um vinnuligan fiskiskap varð samtykt á tingi hin 10. mars í 1994, má sigast, at nógv er hent. Roynðin við at áseta kvotur hevði ikki langa livitíð, og longu 2 ár seinni kom stóra og avgerandi broytingin. Vert er at minnst, at ásettað kvotuloftið fyrsta hálva árið var góð 4000 tons av toski og 3000 tons av hýsu. Ikki lógi, at alt virksemi helt uppat. Í dag eru hugtøk sum MLV (mest loyvda veiða) og Heildarkvota ikki longur galdandi fyri fiskiskap á føroysku landleiðini. Í staðin kom hitt serføroyska hugtakið *Fiskidagaskipanin*.

Ávisar tillagingar hava verið síðan 1996. Tað, ið einamest merktist hjá flotanum er niðurskurðurin í fiskidøgum. Síðan byrjanina hevur hesin niðurskurður verið fyri:

Partrolarar:

1454 dagar ella 17,68%

Stállínuskip:

538 dagar ella 17,69%

Hóast henda ógvusliga niðurskurð hava skipini megnað at hildið tær og veiðinøgðin er einans økt ár undan ári. Eitt stutt yvirllit vísir, at veiðan er munandi økt:

Heildarveiðan í føroyskum sjógvi í 1996 var: 95.093 tons

Hetta tal er smb. fiskiveiðieftirlitinum í 2002: 134.168 tons ella góð 41% hægri.

Men tað eru ikki einans hesir niðurskurðir, sum skapa trupulleikar hjá heimaflotanum. Ein 5 ára gomul kunngerð um *tvungna uppboðssølu* er framvegis í gildi, hóast vinnan mangan og á mangan hátt hevur gjørt vart við, at tvangið ikki gagnar nøkrum parti av vinnuni. Politisk myndugleikin hevur gjørt av, at føroyska samfelagið skal rekast eftir fríum marknaðartreytum, og vinnan hevur góðtikið treytirnar. Frá 1996 til 1998 var allur studningur avtíkin, og hóast hetta var ein torfør tíð at koma ígjøgnum, so varð avbjóðingin upp aftur størri. Heimaflotin

hevur í stóran mun rímligt avkast av rakstri, og so væl er húsast, at vit í dag uppliva, at reiðarar gera iløgur í nýggj skip, meðan aldrandi flotin verður uppdateraður til nútíðar krøv - alt uttan eina krónu úr landakassanum.

Sama kann ikki sigast um vinnuna á landi. Treyðugt so er ikki talan um nógvan beinleiðis studning, men tá myndugleikar áseta forðingar fyri, at rávøran kann seljast frítt, so er talan um at stuðla hesum parti av vinnuni. Hetta tænar hvørgum parti, og samfelagið missir stór virðir. Talan er ikki einans um 30% um eina tvungna privata uppboðssølu, men umframt hetta skulu 75% av allari veiðu bjóðast út í Føroyum. Í flestu forðum er hetta nú viðvirkandi til lægri prís fyri rávøruna, og hevur eisini við sær óneyðugar eykaútreiðslur fyri skip og manningar. Tí verður enn einaferð heitt á bæði Fiskimálaráðið og Vinnu- málaráðið um at liva upp til síni egnu politiskum mál, um at føroyska vinnan skal byggja á fría kapping, við at avtaka allar forðingar og tvang.

Í Føroyum hava vit tvinnar rávøruvinnur - *fiskivinnan* og *alivinnan*. Alivinnan hevur friar karmar at virka undir tá talan er um sølu. Skipini hava einans ræði á 25% av tí, tey við tógvið stríð fáa til haldar. Vit endurtaka tí enn einaferð, at tað álíggur flotanum bæði samfelagslig og figgarlig skylda, at fáa so nógv fyri fyrstahondavirðið av tí tilfeingi, náttúran gevur okkum. Men hesum forða fólkavaldur menn okkara fyri. Samstundis er ongin endi á góða viljanum til at økja um útreiðslur landkassans - bæði til iløgur og rakstur. Nógv verður tosað um at gera Føroyar politiskt óheftar, men hetta verður torført, um somu myndugleikar ikki tora at gera Føroyar vinnuliga friar.

Fiskidaganevndin og tilráðing

Eisini í 2002 vísti tað seg, at tað, menn frá vinnuni søgdu um gongdina í fiskiskapinum, helt væl og

virðiliga. Men framvegis er ongin hóming av, at serfrøðingar okkara vilja taka vinnunar sjónarmið við í sínar metingar, sjálvt um alt talar fyri, at tann neyvasta vitanin fæst við, at øll tekin í sól og mána verða tikin við. Vinnan gleðist sjálvandi um, at tað ikki trýtur fiskur, á teimum leiðum, skip okkara royna, og tað er vinnunar vón, at soleiðis fer at verða leingi.

Fiskimálaráðið hevur sett vinnuna í ein bólk fyri seg at ráðgeva um ásetingar av fiskidøgum, og hetta arbeiði skal gerast av monnum, ið dagliga hava sítt yrki á sjónum. Ivaleyst hava teir neyvastu førleikar at eygleiða støðuna, tá teir dagliga eru í rætta umhvørvinum, men tað er stórur munur, at standa á brúnni, og so at skula sita í arbeiðsbólki at viðgera tilráðingar til lögtings- og landsstýrismenn. Tað er eisini sera tíðarkrevjandi og kann hava stórt persónligt tap við sær. Harumframt hava teir ikki nakra játtan, soleiðis at teir kundu havt sín egna skrivara, men fáa skikkaðan ein, teir 14 dagar alt skal avgerast uppá. Vinnan kann søkja sær serfrøðinga hjálp, og hetta hevur eisini verið gjørt í ásvísan mun, men so skal hon figgja hetta sjálv, umframt, at hon jú figgjar virksemi hjá fiskifrøðingum, ið verða gjørdir til mótpart í allari tilráðing.

Mótparturin hevur, umframt at hava status sum serfrøðingar, bæði játtan, tíð, umstøður og altjóða serfrøðingahjálp, at gera drúgvur teoretiskar frágreiðingar, sum ivaleyst taka seg gott út á pappírinum, men teir liva hvørki uppæt ella beinleiðis av umhvørvinum, teir ráðgeva um. Sjálvandi skal virðing verða fyri teoretiskari vitan eisini, men tað verður galin endi, um ikki lívsroyndir verða tiknar í størri álvara, enn tað verður í dag. Seinasta ráðvevingin frá serfrøðingum var eisini at skerja dagatalið munandi, men sum ikki einaferð hevur verðuleikin longu staðfest, at metingin var skeiv.

Men tað eru politikararnir, ið hava avgerðina, og so er spurningurin hvørjum teir trúgva. Tað eru alt fleiri ungir framfýsnir politikarar, og hesir hava als ikki sama tilknýti til fiskivinnuna, ið menn frá undanfarna ættarliði høvdu. Teir hava tað við at halla seg at og slúka øllum rátt, ið kemur frá stovnsleiðarum - ella sum ein teirra segði: "Vit noyðast at trúgva okkara fiskifrøðingum, tí annars var jú ongin orsök til at játta teimum so nógv pengar". Kanska skuldi hann byrjað at hugsa beint øvugt. Tað vísti seg eisini, at fyrst vinnunevndin og síðan lögtingið valdi at skerja dagatalið nakað - soleiðis fyri ein ordans skyld. Um hetta verður hugburðurin í framtíðini, so verður ikki væl vordíð.

Í altjóðahøpi verða eisini alt fleiri og fleiri fiskifrøðingar, ið alment finnst at tí hátti fiskifrøðin í dag nýtir at gera metingar og tilráðingar eftir. Somu atfinningar hoyrast stóðugt at altjóðafelagsskapinum ICES, sum ikki megnar at koma burtur úr naggarørnini, men tvíheldur um avloða teoretisku hugtøkini. Sjálvt kendi og nógvumtókta norsk fiskifrøðingurin Johannes Hamre finst í dag at tí hátti, altjóðafiskifrøðin nýtir, tá talan er um stovnsrøkt. Hann sigur beinleiðis, at ACFM, sum er tilráðingarbókurin hjá ICES, og har føroyskir fiskifrøðingar eisini sita, ikki er egnað at geva tilráðingar um optimala gagnnýtslu av tilfeinginum. Hann ávísir, at tað í nógv størri mun skal takast hædd fyri øðrum viðurskiftum í havumhvørvinum enn sjálvt fiskarið. Men tíðan verri verða sjónarmið hansara avvíst av tí etableraða meirilutanum við undanførslum sum tørvandi vitan til at ganga nýggjar leiðir.

Tað skal tó sigast um farna fiskimálaráðharran Jørgin Niclasen, at hann tordi at tala Roma ímóti, og tað fer at standa honum sum ein vardi, at í hansara tíð sum ráðharri var loyvt at fiska, tá nógv var til. Tað hevur eisini gjørt lívið og dagligdagin

Jákup sólstein, formaður í Føroya Reiðarafelag

hjá øllum hinum ráðharrunum nógv lættari.

Prísongd og mistirmøguleikar

Ein og hvør, ið arbeiðir í einari fríðari vinnu, er vitandi um, at tað viðhvørt kann vera torført at fáa nóg hogan prís fyri ta vøru, hann hevur at selja. Ein og hvør vinna skal rekast rakstrarliga forvarligt, og tí kann tað fáa fylgjur um prísirnir eitt tíðarskeið fara niður um tað, ið skal til, fyri at tryggja rakstur og avskrivningar. Tað er tí alneyðugt at vera vitandi um, hvørjar orsøkir eru til støðuna, fyri at hava móguleikar til at gera neyðturvuligar broytingar - um gjørligt. Viðhvørt er kappingin ov hörð og tú noyðist at taka avleiðingarnar. Aðrir vóru betri og bíligari, og einastu ráðini vóru at gevast.

Til aðrar tíðir vóru tað viðurskiftir, ið tú onga ávirkan hevði á, ið gjørdur seg galdandi. Altjóða viðurskiftir ávirkaðu tína støðu við antin at útreiðslur so sum olja dýrkandi nógv, ella at samlaða útboðið av tí vøru, tú annars var bestur til at framleiða, gjørdist ov stórt, og prísirnir fullu. Her er tað, at myndugleikar eiga at koma inn, og tað kunnu teir gera á fleiri hættir. Um virksemd hevur stórán samfelagsligan týðning, so kann og eigur ein avmarkaður stuðul at veitast í fyrstu atløgu, so vinnan ikki stæðgar upp, meðan aðrir útvegir verða kannaðir. Í og við at talan er um altjóða trupulleika, so eru tað fleiri samfeløg og vinnur, ið rakt eru samstundis, og tí má farast undir samskipti á embætismanna- ella ráðharrastigi. Tað, vanliga verður

roynt at gera, er, at lond semjast um at avmarka framleiðsluna, soleiðis at prísirnir aftur fara at hækka. Í okkara føri við eitt nú rækjuflotanum, er støðan tann, at allir teir, ið hava myndugleika og figgarligan førleika til at taka neyðturvulig stig, hava ikki neyðuga áræðið, viljan og evnini til at gera nakað. Tí standa teir í "kø" og vaska hendur, og so fór tann móguleikin.

Viðhvørt eru tað viðurskiftir í tínum egna landi, ið gera forðingar fyri, at tann vinna, tú luttekur í, kemur í trupulleikar. Tað kunnu verða mótstríðandi áhugamál hjá ymsum vinnugreinum, ið hava ávirkað støðuna so, at trupult er at fáa viðgongd. Tá er umráðandi at hava eitt politiskt stýri, ið dugir at síggja, nær ósemjur og mótstríðandi áhugamál eru til skaða fyri alt samfelagið. Tá eitt samfelag er farið at missa virðið á einasta tilfeingi sínum, so vildi tað verið náttúrligt at okkurt munagott varð gjørt. Og hetta er støðan í Føroyum í dag. Orsakað av 5 ára gomlum ásetingum við forðingum og tvangi, hevur samfelagið bara í hesi öldini mist 100 tals milliónir í fyrstahondsvirði av einasta rávøru tilfeingi sínum. Ein einfald uppgerð av hesum tapi hjá teim 3 høvuðsbólkunum í heimasjógv sást á talvuni ovast á síðuni.

Hóast afturvendandi áheitanir og áminningar, er enn onki hent frá politikari síðu til at gera broytingar, ið kunnu forða fyri, at samfelagsvirðir fara fyri skeyti. Ikki tí, tað krevur ikki nakra drúgvu politiska viðgerð, tí fiskimálaráðharrin hevur heimild til at broyta tvinnar kunngerðir, ið eru orsøkin til skeivu gongdina. Tað er aftur einaferð ein spurningur um vilja til at bjarga samfelagsvirðum. Og enn einaferð roynir myndugleikin at vaska sínar hendur við at seta mótstríðandi áhugamálini upp ímóti hvørjum øðrum. Ein arbeiðsbólkur (kommittee) skal til at keglast sín millum um viðurskiptini, og tað kann einans hava til endamáls,

Bólkur	2002	2002	2002	2000/2001	2000/2001	
	Veibunøgð	Prísur	Virði	Prísur	Virði	Mist virði
Línuskip	22.622.078	13,19	298.385.209	15,71	355.392.845	57.007.637
Partrolarar	54.200.093	6,34	343.628.590	7,30	395.660.679	52.032.089
Lemmatrolarar	23.082.564	8,72	201.279.958	10,89	251.369.122	50.089.164
Ialt	99.904.735		843.293.757		1.002.422.646	159.128.890

at “intet skulle ske”. So fer yvaleynt eisini tann møguleikin.

Gongdin hjá hvørjum veidubólki sær Rækjuskip - Rækjufлотin í trupulleikum

Nú hevur tað verið nógv tosað um trupulleikarnar, hesin parturin av flotanum hevur, og ógvuliga sannlíkt kemur at hava í eina tíð framyvir. Tað hevur ikki skortað uppá áheitanir frá øllum pørtum. Føroya Reiðarafelag hevur sent áheitan á allar viðkomandi ráðharrar fyri einum árið síðani, men higartil er ikki so mikið sum svar komið. Annars nýtir bæði formansskapur felagsins eins væl og umsitingin hvørt høvi til at minna ábyrgdarpersónar á stöðuna, men tað er sum at tala fyri deyvum oyrum. Vit leggja ikki nakran undir at vilja avtaka føroyska rækjufлотan, men við onki at gera, verður hetta úrslitið, um vit vilja tað ella ikki

Tá hugsað verður um, at tað vóru føroyingar, ið lögdu lunnar undir vinnuliga rækjuveidu, so er tað uppaftur meiri hugstoytt, at landsins politikarar sína slíka líkasælu, nú tað stenur á at bjarga hesum sera týðningarmikla ískoyti til føroyska búskapin. Bara seinastu 4 árin hevur hesin flotin tilført samfel-

agnum eitt virði svarandi til 884 milliónir - ella meir enn 220 milliónir árliga. Hesi árin eru útgoldnar 216 milliónir í hýrum. Millum 3 og 400 arbeiðspláss á sjógvi og landi eru í vanda. Hvat hetta hevur at týða í landsbúskapinum, skuldi ikki verið torført at rokna. Harafturat kemur, at størsti parturin av tí, hesin veiðibólkur fiskar, ikki kostar landinum ein stert í býti. Her er talan um vunnin rættindi, sum fara at gleppa landinum av hondum, um ikki nakað verður gjørt.

Sjálvur trupulleikin er, at prísurin á rækjum er fallin so langt niður, at skipini við verandi kostnaðarstöði ikki megna at fáa rakstur in at bera seg. Tað er eisini sera kostnaðarmikið, at reka eitt rækjuskip. Hóast reiðaríni hava gjørt stórar iløgur í at rationalisera arbeiðsgongdina umborð, so eru tað onnur viðurskipti, ið nú gera, at ilt er at fáa tað at hanga saman. Rækjuveiðan er sera orkukrevjandi, og tí verða hesi skipini serliga hart rakt, um oljuprísirnir er høgir. Annað er, at tey royna altíð á fjarleiðum, og tað hevur við sær stóran kostnað til flutning av vörum og fólki. Tað hevur ikki gjørt stöðuna betri, at rækjuskipini nú í eitt ár hava havt forboð at leita í Kana-

diskar havnir at leggja upp veiðu, og annars at fáa útgerð og skifta fólki. Tað letur seg sjálvandi gera at sigla heim, men tað fer við nógvum tíð, tá tað annars ræður um at fiska so stórar nøgdir sum gjørligt. Samráðingar hava verið við Kanadiskar myndugleikar, men hetta hevur enn onki úrslit givið.

Felagið Rækjuskip sendi 18. juni 2002 Føroya Løgmanni skriv við ítøkiligum uppskotum, sum eru:

- Eina FAS líknandi skipan
- Ein orkustudning, tá oljuprísurin fer uppum eitt ávíts
- Flutningsstudning fyri vörur og fólki

Sum so eru hetta ikki slóbrótandi uppskot, tí hetta er ikki annað enn tiltøk, ið eru og hava verið galdandi fyri aðrar vinnur eins og privatfólki á landi. Men tað tók umsitingini og lögmanni 7. mánar at svara áheitanini. Bæði Løgmaður, Fiskimálaráðharrin og Figgjarmálaráðharrin hava verið við í viðgerini. **Og hesum monnum so líkt var svarið, at við stöði í samgonguskjalinum verður avrátt ikki at veita rækjufлотanum stuðul.** Nú var bráðliga umráðandi at halda seg til politisku avtalurnar. Hesir somu menn, sum hetta seinasta árið ikki hava verið annað

enn ósamdir um hvørt smáting, vóru nú sera einigir. Annars vóru undanförsurnar hesar:

- So fara aðrir bara at krevja tað sama.
- Oljuprísirnir fara nokk at lækka.
- Flutningsstuðul fer at muna ov lítið

Við sjálvum lögmanni á odda saman við figgjarmálaráðharrinum og bæði táverandi og núverandi fiskimálaráðharrar svara teir heilt einfalt - nei. Eftirtíðin fer at minnast hesar menn fyri at vera teir, sum í bestu tíðum ikki vildu stuðla einum sera umráðandi parti av veiðufloata okkara. Harvið fóru árlig inntøka uppá nógv 100 tals milliónir saman við fleiri 100 arbeiðsplássum fyri skeyti. Og tá er ikki roknað við virðinum á sjálvum flotanum umframt virði av tí “know-how” hesi fólki hava.

Samandráttur

Føroya Reiðarafelag umboðar á leið 100 av teimum størru skipunum - bæði í heimasjógv og á fjarleiðum. Felagið ger ikki nágreiniligar kanningar av rakstrinum hjá hvørjum skipi ella bólki sær, men eina ábending um gongdina fáa vit frá teim avrokningum, sum verða sendar felagnum. Greitt er, at 2002 saman-

Ein av veteranunum í nevndini í reiðarafelagnum Eiler Jacobsen legði frá sær á aðalfundinum, og varð avloystur av soninum Petur. Vit vilja fegin nýta høvið til at takka Eiler fyri ta tíð, sum vit hava starvast saman. Tað kann sigast, at hetta samstarv hevur verið merkt av vilja til at loysa øll ivamál á lagaligasta hátt. Og sigast kann kanska eisini, at hetta hevur verið til gagns fyri báðar partar.

umtikið gjørdist eitt gott ár hjá limum felagsins, tí fyrstahondsvirðið av tí, skipini veiddu, liggur aftur í ár omanfyri 2 mia. Veiðinøgðin fer at nærka seg ½ mió. tons sum hjá hesum 100 skipunum og mann-ingartalið liggur á leið 1.450 menn og kvinnur. Hvør einstakur av teimum skapa sostatt samfelagnum eitt virði uppá útvið 1,4 mió. í meðal.

Tá er bert talan um tað beinleiðis virði, ið verður tilført samfelagnum. Tað avleidda virði av teirra arbeiðsloðu er sjálvandi torført at seta upp í krónum, men tað skerst ikki burtur, at uttan ein effektivan, vælvirkandi fiskiflota hevði samfelagið ikki kunnað húsa meir enn einum brotparti av tí fólki og virksemini, sum dagliga nýtir gott av fiskivinnuni á sjónum. Tað hevði verið torført at rikið t.d.

- Skipasmiður

- Tryggingarvirksemini
- Bankavirksemini
- Oljufeløg
- Heil- og smásølu
- Reiðskapsframleiðslu
- Flutningsfyrirøkur
- Tænastufyrirøkur

um flotin ikki var virkin og hevði góðar karmar at virka undir. Og tá er ikki tikið við tær avleiðingar, tað hevði havt á almennu umsitingina.

Sæð í ljósinum av hesum verðuleika er tað uppaftur meira óskiljandi, at landsins myndugleikar nokta at vera við til at finna eina loysn fyri at bjarga einum umráðandi parti av omandfyri nevndu lívsneyðugu framleiðslueind. Fyri at spara nakrar fáar milliónir av landskassans 200 millióna yvirkoti, hava ráðharrar okkara avgjørt at taka beinini undan einari virðissskapandi eind í 200 mió. klassanum og harvið missa 300 arbeiðspláss.

Ár	Dagatal	Veiða kg.	Bruttosøla	Sáttmálab. frádráttir	Nettovirði	Útgoldnar hýrur v.m.	Prísur pr. kg. netto
1999	2.413	14.802.808	231.130.313	32.260.401	198.869.912	74.191.539	13,43
2000	2.083	12.715.019	196.029.382	29.670.872	166.358.510	61.423.346	13,08
2001	3.106	19.142.382	273.239.486	70.978.895	202.260.591	75.068.971	10,57
2002	2.423	14.283.085	183.573.964	32.453.914	151.120.051	55.702.568	10,58

Nøgð, virðir og hýrur 2000-2002

Bólkur	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
	Nøgð	Nøgð	Nøgð	Virði	Virði	Virði	Hýrur	Hýrur	Hýrur
	(1000 tons)			(1000 kr.)			(1000 kr.)		
Rækjuskip	12.715	19.142	14.283	198.029	273.239	183.574	61.423	75.069	55.703
Verksmiðjuskip *)	11.936	19.247	16.854	299.788	357.234	378.982	105.583	120.868	143.296
Frystitrolarar	1.225	670	-	13.985	10.741	-	4.929	3.576	-
Nótaskip	268.632	303.402	282.237	282.713	468.401	447.217	81.694	139.630	144.040
Línuskip **)	14.035	14.035	23.841	210.700	264.161	317.541	107.122	136.553	165.800
Partrolarar	45.588	53.395	54.200	332.838	354.615	343.377	124.415	130.942	124.332
Lemmatrolarar ***)	19.759	21.425	25.948	223.013	225.690	241.716	84.329	82.672	84.976
Garnaskip	4.794	3.908	2.931	103.807	89.011	64.312	50.344	43.206	30.555
Ídnaðarskip (mett)	21.342	16.583	35.534	32.013	24.875	35.900	9.444	7.338	11.761
Ialt	400.024	451.807	455.828	1.694.886	2.067.967	2.012.619	629.283	739.854	760.463
Munur %		12,94	13,95		22,01	18,75		17,57	20,85

*) Incl. Næraberg og Frystitrolarar
**) Incl. West Freezer og Fuglfirðing
***) Incl. smáu lemmatrolarar

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari av FF-blaðnum fyri bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ópostað (vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella ff-blad@post.olivant.fo

Tá Hans Pauli mátti bakka

Sámal Ímundarson úr Havn arbeiðir niðri. Hann hevur á alnótini útvegað okkum fleiri áhugaverdar frásagnir. Her er ein av teimum, sum er skrivað av bretska fiskimanni, og sum hevur nógv við føroysk viðurskipti at gera.

Marts 1946

Endiliga kom tann lukkuligi dagur, tá vit vórðu sleptir fríir frá Royal Navy Patrol Service.

Royal Navy Patrol Service ella RNPS vóru sivil skip, sum bretska herflotin hevði lagt hald á við krígsbyrjan. Hetta umfattaði bæði fiskiskip, ferjur, fraktskip o.a. Hesi skip komu undir kommando av admiralitetinum. Hesi skip vórðu nýtt til sekundarar uppgávur. Hetta merkir tó ikki, at tað var vandaleyst at sigla við teimum – langt í frá.

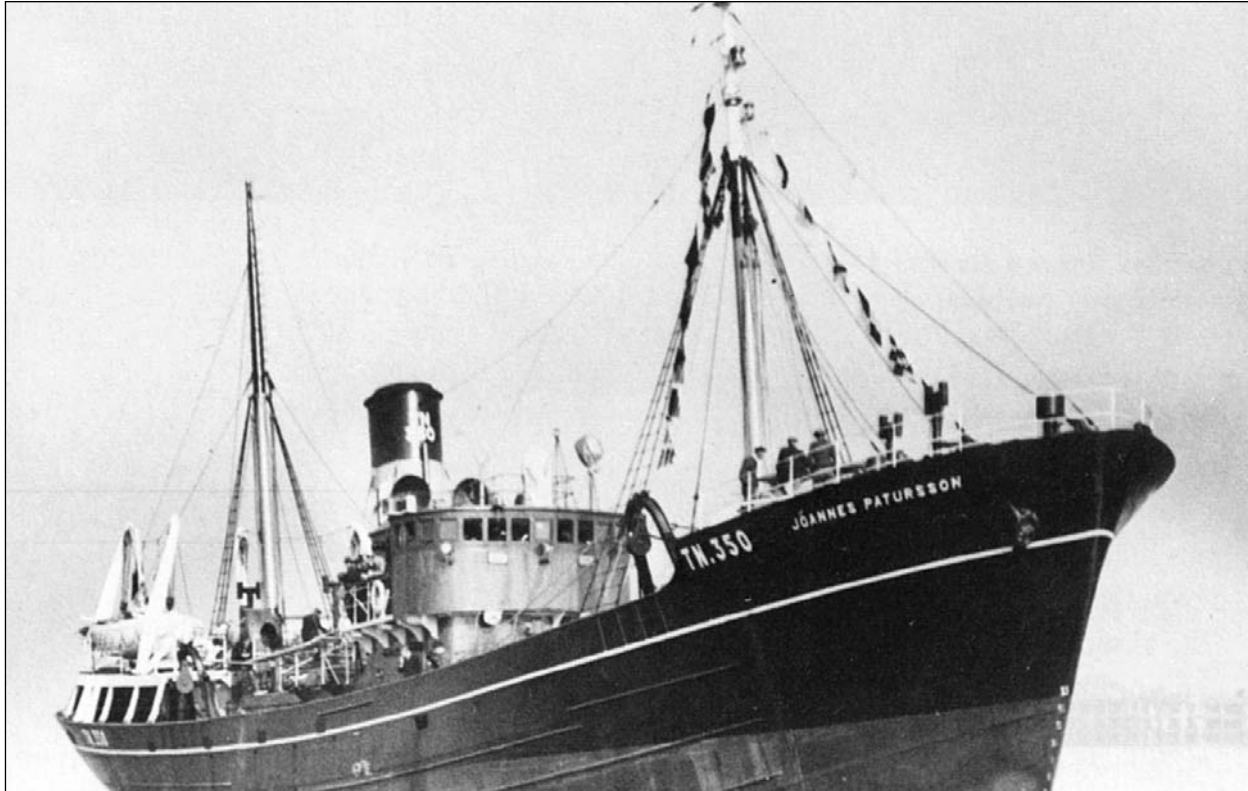
Tað vardi ikki leingi, áðrenn eg fekk kjans við einum langfaratrolara. Eg hevði siglt við langfaratrolarum áðrenn kríggið brast á.

Eg var heppin og fekk kjans sum stýrimaður við "Armanu". Heppin tí har vóru ikki nógv skip í Hull ta tíðina. Flestu skip í Hull sigldu enn undur hvíta merkinum.

Hvíta merkið er flaggið hjá Bretska herflotanum, The White Ensign. Í Bretlandi hava teir ymsu partarnir av flotanum sítt eigna flagg, sum nevnt er tað hvíta herflotin – The White Ensign. Tað bláa er flaggið hjá kongahúsinum – the Blue ensign. Kommercielle flotin – millum annað fiskiskip – sigla undir tí reyða merkinum – The Red Ensign.

Eg var júst heimkomin av mínun sætta túri, tá eg var so heppin at renna meg í Hr. T.W. Boyd OBE (Order of the British Empire, red.), sum eisini nýliga var leysgivin frá hertænastu í RNPS, og røkti nú arbeiðið sum næsti maður eftir pápa sín Tom Boyd, sum hevði stovnað "Boyd Line Trawling Company". Skipini í hesum felagi bóru øll fornavnið Arctic.

Tað stutta av tí langa er, at T.W. Boyd gjørdi eina avtalu um, at eg skuldi prátta við "Boyd Abba", sum hann varð kallaður. Aftaná at vit høvdu práttað saman, gav hesin fyrirkomandi maðurin mær skip at føra. Skipið æt "Lord Portal" hjá reiðarinum Lord Line Ship, sum hann reiddi út ta tíðina. Tað royndist rímliga væl hjá mær við hesum skipinum.

Tað var ein stórbending, tá tann nýbygd "Jóannes Patursson" kom á Havnina í 1948. Kostnaðurin var 1,8 mill, sum var nógv tá í tíðini. "Lord Portal" hjálpti skipinum burtur úr ísinum eystanfyrir.

Hjálptu Jóannes Patursson

Tann eina túrin, meðan vit royndu millum Bjarnoyinna og Svalbard í ísinum haruppi, komu vit fram á Johan Patterson (Jóannes Patursson, red.) ein nýggjur føroyskur trolari, sum var vorðin fastur í ísinum. Manningin var í ferð við at royna at fríða seg sjálvar úr ísinum, sum millum annað hevði læst røðrið, so hann fekk ikki stýrt. Vit vóru liggjandi hjá honum, til hjálp náddi fram til hansara. Vit fóru so at fiska aftur, og tað var tað seinasta eg sá til hendan skiparin, inn til næstan tíggu ár seinni, tá vit aftur krossaðu slóðir.

Hittust ár seinni

Árið var 1955 – marknaðurin fyri fisk var ógvuliga vánaligur, og ein stórur partur av fiskinum varð malin til mjøl. Fyri at royna at minka um nøgðina av landaðum fiski, avgjördu nøkur reiðarar at senda nøkur av teirra størstu skipum til Grønlands á saltfiskaveiði. Hetta merkti, at vit skuldu til Føroya eftir manning til at flekja og salta fiskin. Vit vistu einki um saltfiskaveiði, hetta var ein specialiserað veiða, sum føroyingar dugdu ógvuliga væl. So tá vit – átta stórir trolarar – fóru at blanda okkum í hesa vinnu, hugdu teir føroysku skipararnir skeivt til okkara.

Vit byrjaðu okkara fyrsta saltfiskatúr í mars mánaði 1955. Sum áðurnevnt skuldu vit fyrst til Føroya eftir trimum liðum av flekjarum. Hetta gekk gott, eingin trupulleiki har!, síðani fóru vit til Grønlands. Beinavegin í Grønlandi komu vit í teir fyrstu av fleiri trupulleikum, tildømis tað kalda veðrið. Hetta merkti, at vit fingi ikki saltað fiskin áðrenn hann frysti!

Okkurt mátti gerast, annars fór hetta at verða ein sannur bummtúrur, sum helst ikki royndist aftur. Eg práttaði við arðar skiparar úr Hull um støðuna, og vit blivu samdir um at fara til Godthåb, at leggja okkum fyrir akkeri at spara olju, og biða til

veðrið bleiv lýggjari.

Stutt aftaná vit vóru komnir til Godthåb, kom ein føroyskur trolari og legði seg uttaná okkum. Trolarin æt Fiskernes (Fiskanes, red.) Dagin eftir høvdu vit ein fund í kortrúminum á "Kingston Turquoise", sum Bill Cornish førði. Har diskuteraðu vit, hvat vit nú skuldu gera. Vit ánaðu enn ikki, hvussu nógv salt gekk upp á tonsið av fiski. Vit vóru sum heild totalt óvitandi um saltfiskaveiði yvirhøvur.

Hans Pauli mátti taka orðini í seg aftur

Meðan vit soleiðis sita og prátta, kemur skiparin á "Fiskanes" inn. Bill Corn-

ish, sum ikki var vanur at leggja fingrarnar ímillum, sigur so við skiparan á Fiskanes "Tú er júst rætti maðurin til at leggja okkum lag á í hesi veiði". Men tað vildi gesturin als ikki hoyra talan um, hann hugsaði óiva, at vit otaðu okkum inn á teirra veiði-øki.

Tá var tað, at eg spurdi mannin, um tað ikki var hann, sum hevði ført "Jóannes Patursson" ta ferðina, hann var fastur í ísinum við Bjarnoyinna. Hann svaraði játtandi og spurdi, hví eg spurdi um tað, og hvat eg visti um tað. Eg greiddi honum frá, at tað var eg – sum skipari á "Lord Portal" – sum var komin honum til hjálpar.

Kuldin og kavin í eygunum á skiparanum, broyttist som eitt skot til summar og sól, hann kom yvir og tók í hondina á mær og segði, at ta ferðina minntist hann sera væl. Úrslitið varð, at við næsta fund okkara, sum vit høvdu dagin eftir, var Skiparin við og greiddi okkum frá øllum, sum vit høvdu brúk fyri at vita um saltfisk.

Vit vóru liggjandi í Godthåb í sjei dagar afturat. Meðan vit lógu har, fór ein av manningini – Ted Coleman – niðan í eina líð har nærindis. Við sær hevði hann eina spann av hvítari máling. Har málaði hann tann myrka hamarin, við stórum stavum "Lord Alexander – 1955"

Árið eftir fóru vit inn til Godthåb at seta ein mann í land, sum hevði fingið skaða. Tá var eg stórliga bilsin av at siggja, at har navnið á skipi okkara stóð, vóru nú ein rúgva av øðrum nøvnum á skipum. So vit kunnu reypa av at hava byrjað eina gestabók úti í haganum omanfyri Godthåb.

Walter Lewis, MBE
(Member of the British Empire, red.)

NB. Vit landaðu 298 tons av saltaðum toski í Esbjerg, men tað er byrjanin uppá eina aðra áhuga-verda søgu...

Tey bretska skipini ið fóru á saltfiskaveiði undir Grønlandi, 1955

"Fiskanes" var eisini ein stórbending í okkara fiskivinnu- og fiskimannasøgu. Teir báðir skipararnir bittust aftur í Føroyingabavnini í 1955.

Lord Alexander
Walter lewis
Arctic Ranger
Sackville Bryant
Sct. Celestin
Percy May
Sct. Leger

Bert Robinson
Kingston Turquoise
Bill Cornish
Kingston Emerald
Sid Duffield
Northern Princess
Jack Steeny
Northern Eagle
Harry Self

Størsti trolarin í Hull tá - hann var kallaður "Lammermuir" - var seldur til Føroya, og fekk navni Fiskanes.

Sámal leggur afturat:

Hans Pauli Johannesen, greiðir frá í bók síni - Jól á halanum - at Fiskanes æt "Boston Fury" áðrenn hann var seldur til Føroya, men Walter Lewis sigur, at hann æt "Lamm-

ermuir". Eg havi so leitað eitt sindur og havi funnið eina mynd av "Lammermuir", sum til forveksling líkist "Fiskanesi".

Men eg havi eisini funnið eina mynd av einum Grimsby trolara, sum æt "Boston Fury". Hendan myndin er lítil og óskørp, men tó meini eg, at tað er eyðsæð at tað er eitt systurskip til "Lammermuir" og "Fiskanes". Kanska er tað sama skip, sum hevur haft øll trý nøvnini.

Annars bleiv Fiskanes seldur aftur til Hull og fekk navnið "Brandur". Hvussu tað gekk við fiskiskapinum, veit eg ikki, men hann gjørdi seg kendan undir toskakrígnum, tá hann kvetti trossarnar og rýmdi úr Reykjavík við prisumanning umborð, men tað er ein onnur søga, red.

Hans Pauli Johannesen, ein av okkara fremstu skiparum og vinnulívsmonnum. Hann hevði ongan hug at læra bretar at virka saltfisk. Men pípan fekk eitt annað ljóð.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

12. juni kom "Vinlander" inn at leggja krabbar upp. Teir høvdu gott 13 tons inni; teir hava fiskað í 14 dagar hendan túrin. Herfyri lögdu teir 10 tons upp í Nuuk, so í knappan mánað hava teir fingið eitt lítið tons niður í lastina um dagin. Tað er brúkiligt fiskari hjá teimum, verður sagt, men tað kundi sjálvandi verið betri.

15. juni kom "Polar Nanok" inn at landa. Teir komu inn nakað áðrenn tíðina fyri at sleppa undan at liggja við fullum skipi, um tað skuldi blivið streika. Teir høvdu fult skip.

Tann 16. juni var av allarbesta veðri um morgunin, men eftir døgverða kom vindur av norðri úti á. Ein krabbabátur kom at landa, og teir høvdu gott 13 tons, men teir høvdu eisini verið suðuri í Manitsok eftir einum kompressara til at halda ilt við í tangunum. "Polar Nanok" fór út hetta kvøldið nýggjan túr.

Ein skeljabátur kom eisini inn at landa hendan dagin. Teir høvdu 21 tons inni og høvdu verið til fiskari í ein mánaða. Teir hava eisini leitað eftir nýggjum skeljaøkjum; tað er nú einaferð so her, at um skeljabátarnir finna

nýggj øki, so verður ikki kvota setta á - í hvussu so er ikki beinanvegin. Teir hava funnið nýggj øki her út fyri Sisimiut fyri nøkrum árum síðani, og enn er ikki kvota sett á tey økini.

"Louise L", sum byrjaði nýggjan túr 1. juni, kom inn at landa. Skipið var fult av jákupsskel - gott 20 tons. Ein stuttur túrur hjá teimum. Veðrið hevur verið av tí allarbesta - upp til 17 stig.

Um kvøldið tann 25. juni kom "Nanok Trawl" inn at landa. Teir hava verið úti í 19 dagar og hava knapt 450 tons inni.

27. juni kom ein krabbabátur inn at bunkra og taka agn. Teir hava verið og landað í Aasiat til krabbavirkið har. Teir høvdu gott 12 tons av livandi krabba.

1. juli kom ein krabbabátur inn at landa. Teir høvdu 6 tons av livandi krabba. Tað sær út til, at krabbin er í minking aftur. Teir søgdu mær, at teir hava fingið nógvar merktar krabbar, sum biologarnir, sum eru við "Adolf Jensen", hava merkt. Tað

nir fáa sostatt eina hylling viðvíkjandi krabba, men tað eru enn nógvar loyndarmál at loysa um krabban.

Tann 2. juli kom "Akamalik" inn til Sisimiut við einum manni, sum hevði verið óheppin. Teir fóru avstað aftur beinan vegin. Teir vóru akkurát byrjaðir nýggjan túr; síðsti túrur vardi í 16 dagar, har teir fiskaðu 570 tons - ein frá líkur túrur.

Tann 3. juli kom "Polar Nanok" inn at leggja 60 tons av rækum upp, og teir fóru avstað aftur aftaná døgverða at halda fram við túrinum.

Oljan er bílig her hjá okkum, men tað er nú tað einasta, sum er bíligt her yviri. Í dag kostar ein litur av solarolju 2,31 kr. pr. litur, og so geva teir 53 oyru í rabatt av hvørjum litri. So tað kann ikki sigast annað enn, at 1,78 kr. fyri liturin er bíligt, um vit samanbera við Føroyar. Hesin rabattur er tó ikki galdandi fyri t.d. útlendsk skip.

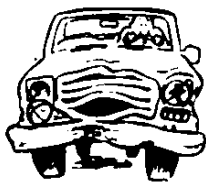
Oljustudningur verður latin til øll fiskifør undir 79 tons.

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bíliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir, koplingar v.m.

For- og bakhjólsleiðir og akslar

Og so hava vit tey vælumtóktu "TYFOON" dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar

FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

www.fiskimannafelag.fo

AGN

**sild
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um allt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

FISKIMÁLARÁÐIÐ
Fiskiveiðieftirlitið

1. stýrimaður til Fiskiveiðieftirlitið

Eitt starv sum 1. stýrimaður við skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum, verður hervið lýst leyst, til setan skjótast gjørligt.

Starvið fevnir m. a. um hesar uppgávur:

- Ganga vakt eftir vaktarskipan, sum skiparin fyriskipar.
- Luttaka í dagliga arbeiðinum.
- Útføra tær arbeiðsuppgávur sum eru sambært starvslýsing í SMS-manualinum.
- Annað fyrifallandi arbeiði

Førleikakrøv:

- Skipsførðara útbúgving.
- Ikki minni vinnubræv enn stýrimaður við handilsskipum á 3. stigi(STCW-regl. II/1 as Watchkeeping Officer).
- Heilsuváttan fyri sjómenn.
- Góðan førleika at samskifta á føroyskum, norðurlenskum og enskum máli.
- Góð samstarvsevni og hegni at fyriskipa.

Setanartreytir:

Starvið er tænaðustumannastarv og lønt í 28. lønarflokki sambært avtalu millum Fíggjarmálaráðið og avvarandi yrkisfelag. Setanarøkið fevnir um Fiskimálaráðið og deildir/stovnar undir tí, umframt hini aðalráðini og Løgmannsskrivstovuna.

Tænaðustaðurin í lútuni er Fiskiveiðieftirlitið.

Starvsheiti er 1. stýrimaður.

Tann ið settur verður, má kunna tola broytingar í starvinum, og at økið verður umskipa til eisini at fevna um aðrar uppgávur í Fiskimálaráðnum.

Umsóknir:

Umsóknir saman við avriti av prógvum, vinnibrævi og møguligum viðmælum, skulu verða Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 22. juli 2003 kl. 1200

Umsóknirnar skulu sendast til :

Fiskiveiðieftirlitið, postsmoga 347, 110 Tórshavn.

Nærri upplýsingar um stórvini kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Jóannes Heimustovu, samskipara.

Tíðindi frá Vinnuhúsinum:

Útflutningurin minkar

Hagstovan hevur nú almannakunngjørt útflutningstøl fyri fyra teri fyrstu mánaðarnar av árinum.

Ikki óvænta sæst at útflutningurin er minkaður í mun til sama tíðarskeið í 2002. Minkingin í virði er 81 mio kr svarandi til 5,8 prosent, meðan nøgdirnar eru minkaðar heili 27 túsund tons svarandi til 22,6 prosent.

Hetta eru tølini fram til apríl. Í maj og juni mánað í ár var langt verkfall so tað kann væntast at útflutningurin í hesum tíðarskeiðinum er minkaður upp aftur meira í mun til í fjør. Tað eru ikki útlit til at tað er møgult at hála hetta innaftur tað sum eftir er av árinum.

Vitja heimasíðuna
www.fiskimannafelag.fo

Maskinmeistari

Søkt verður eftir maskinmeistara til nýggja virkið hjá P/F Salmon Proteins á Eiði.

Arbeiðsuppgávur

At hava ábyrgd fyri dagliga rakstrinum, sum í høvuðsheitum er at ansa eftir dampketli, trýstkókara, reinsiskipan, pumpum og hartil hoyrandi útbúnaði. Viðlíkahald av rakstartólum.

Førleikakrøv

Maskinmeistaraútbúgving. Ketilpassaraprógvg er ein fyrimunur. Kunneika til telduskipanir, serliga skipanir til stýring av rakstartólum. Tað er umráðandi, at tann, ið settur verður, kann arbeiða sjálvstøðugt og er førur fyri at leggja arbeiðið til rættis sjálvur.

Setanartreytir

Løn og arbeiðstíð sambært avtalu.

Umsókn

Umsókn, saman við upplýsingum um útbúgving og royndir, skal vera P/F Salmon Proteins, Postboks 9, 470 Eiði, í hendi seinast 17. juli 2003.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til Jógván Emil Nielsen á tlf. 423478 ella 210270

P/F Salmon Proteins er eitt nýtt felag, ið skal savna saman slógv frá alivinnuni í Føroyum og hagraiða hetta á nýggja virkinum á Eiði.

Almannastovan á
kunningarferð kring landið

Almannastovan hevur framt umfatandi innanhýsis broytingar. Hetta vil Almannastovan kunna sínar samstarvsfelagar um. Almannastovan hevur í hesum sambandi skipað fyri einum stórum kunningarátaki kring alt landið.

Í mai mánaða í ár bjóðaði Almannastovan samstarvsfelagum sínum til kunningarfundir. Hesir fundir vórðu vegna verkfall avlýstir, men verða tiknir upp aftur í august í ár.

Fundirnir verða hildnir í hesi røð:

Fyrirpartin hósdeggin 14. august fyri Norðoyggjar

Seinapartin hósdeggin 14. august fyri Eysturoy

Fyrirpartin fríggjadaggin 15. august fyri Sandoynna, Skúvoy, Heyst og Koltur

Seinapartin fríggjadaggin 15. august fyri Váganar, Norðursteym og Mykines

Seinapartin hósdeggin 21. august fyri Suðuroy

Seinapart fríggjadaggin 22. august fyri Suðursteym og Nólsoy

Við vón um góða undirtøku!

Almannastovan

Les føroyska
lívfrøði í Føroyum

Nýggj lesandi verða upptikin á Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum í summar. Tá byrjar eitt nýtt hold á lív-/evnafrøðiligu støðisútbúgvingini, eins og framhaldslestur verður til BS í lívfrøði.

Upptøkutreyt til lív-/evnafrøðiligu støðisútbúgvingina er støddfrøðiligt studentsprógv við B-stigi í lærugreinunum evnafrøði, støddfrøði og alisfrøði. Fólkið við øðrum tilsvareandi fortreytum kunnu verða tikin upp eftir nærri meting. Tað ber eisini til at melda seg til einstakar av lærugreinunum.

Umsóknarblað og meiri upplýsingar fáast við at venda sær til Náttúruvísindadeildina, tel. 35 25 50, ella við at hyggja á heimasíðuna: www.setur.fo. Umsóknir skulu stílast til: Náttúruvísindadeildin, Boks 2109, FO 165 Argir. Umsóknarfreistin er 18. juli 2003 (longd freist). Byrjað verður 25. august 2003.

MINNINGARGRUNNUR
DÁNJAÐ NÍCLASEN

Við hesum verður sagt frá, at umsóknir fyri 2003 um stuðul úr Minningargrunni Dánjal Níclasen eiga at verða okkum í hendi í seinasta lagi fríggjadaggin, hin 25. juli 2003.

Umsóknarblað fæst við at seta seg í samband við Fiskasøluna, tel. nr. 345 345, og verður at senda til nevndina í Minningargrunni Dánjal Níclasen:

**Minningargrunnur Dánjal Níclasen
c/o Føroya Fiskasøla
Undir Bryggjubakka 31
FO-100 Tórshavn
Att.: Árni Arge, nevndarformaður**

Endamálið við Minningargrunni Dánjal Níclasen er at stuðla ungum føroyingum, ið vilja útvega sær viðari útbúgving innanfyri føroyska fiskivinnu, eitt nú hvat viðvikur:

1. Kanning av fiskiskapi uttanfyri Føroyar, sum kann bera í sær nýggjar veiðuhættir ella veiðu av fiskasløgum, ið ikki hava verið vanlig í Føroyum.
2. Viðari útbúgving, ið hevur við viðgerð og góðsking av fiski og fiskavørum at gera.
3. Marknaðarkanningar til frama fyri føroyska fiskivinnu.
4. Serútbúgving í handils- og fíggarviðurskiftum, sum hava við fiskivinnu at gera.

gevir
**MEIRI
MINNI**

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69 ella send okkum ein teldupost á ff-blað@post.olivant.fo

Anna Evensen til Grønlands

Frásøgnin hjá Onnu Evensen hevur eisini vakt ansuttanfyri landoddarnar. Vit greiddu í seinasta blaði frá, hvussu vit vóru komin í samband við fútan í Varde, Johan Evensen, sum var sonur Fredrikku, dóttir Onnu, og systkinabarn hennara, Johan Evensen, sum hon giftist við. Vit eru nú eisini komin í samband

við systir hansara, Bodil Davidsen, í Hillerød, sum ikki er minni áhugað fyri hesi søgu. Frá teimum báðum hava vit fingið áhugavert tilfar, sum vísir lívið hjá einum føroyskum hjúninum, sum enda heilt uppi í Umanak fyri meria enn 100 árum síðani.

Millum áhugaverda tilfarið er ein yrking skrivað av kenda grønlandsgranskaranum, L. Mylius Erichsen, sum hann skrivaði 1. mars 1903 í samband við dópsveitsluna hjá Elisabet hjá Fredrikku og Johan. Tað kann vera stuttligt at nevna, at gubbar vóru pápabeiggin, Jens Evensen, og mammubeiggin, Johan Evensen, sum neyvan kunnu hava verið hjá-staddir í Umanak, har Johan hesa tíðina var kolonibestýrari.

Vit fara seinni at greiða meira frá hesi greinini av Evensen-familjuni.

Bodil Davidsen hevur við sínum børnum verið sovæl í Føroyum og í Grønlandi at fylgja slóðini eftir sínum forfedrum.

Tann 14. juli fer hon aftur til Grønlands, har hon ætlar at handa forminissavninum í Egedesminde greinarøðina í FF-blaðnum. Johan Evensen varð nevniliga jarðaður í Egedesminde, Aasiat, har hann endaði sínar dagar sum kolonibestýrari í 1913, bert 43 ára gamal.

Kunningarskriv frá Løgmláráðnum

Sum tann einasti fjølmiðil fara vit at gera viðmerkingar til hetta kunningarskrivið, sum er endurgivið av teimum stóru fjølmiðlunum uttan spurning, kanning ella viðmerking.

Í sambandi við ta umtalu, sum kunngerð nr. 94 frá 16. juni 2003 um flutning av persónsupplýsingum til útland hevur fingið í fjølmiðlunum, har m.a. beinleiðis spurningar eru settir Løgmláráðnum um vegis fjølmiðlarnar, metir Løgmláráðið tað vera hóskandi at lýsa støðuna hjá Løgmláráðnum til spurningarnar um 1) afturvirkandi virknað og 2) loyvið, sum Dátueftirlitið hevur givið Elektron og Peningastovnunum.

Afturvirkandi virknaður

Landsstýrismaðurin gjørdi í desember 2001 eina kunngerð um flutning av persónsupplýsingum til útland. Dátueftirlitið hevur síðani boðað landsstýrismanninum frá, at Dátueftirlitið metti kunngerðina verða ógjørliga at umsita eftir. Dátueftirlitið nýtti sostatt ikki kunn-

gerðina í viðgerðini av málinum, men gav loyvi sambært lógini, har einans trygdaratlit vóru tikin.

Spurningurin er, hvat ein kann siga um ein landsstýrismann, sum ásnar, at hann hevur gjørt eina kunngerð, sum ikki kann nýtast. Tað er ikki tí, at hann ikki hevur havt stundir. Lógin um viðgerð av persónsupplýsingum varð lýst 8.mai 2001.

Hálvtt seinni kemur kunngerðin, og aftur hálvtt ár seinni verður Elektron málið avgreitt. T.v.s. umrødda staðfesting kemur meira enn eitt ár eftir at lógin er lýst. Hetta reisir spurningin um sjálva manna-gongdina við tilevning av kunngerðum í okkara hægsta rættarlaga myndugleika. Er hetta bert nakað sum landsstýrismaðurin skrivar eftir sínum egnum høvðið ella hevur kann nýtt serkunnleika í hesum arbeiði? Uttan mun til svar er hetta ikki nakað serliga tryggjandi fyri lóg og rætt í landinum.

Kunngerðin hevur sostatt ikki verið nýtt, og forboðið í kunngerðini hevur ongantíð havt nakran virknað. Hóast landsstýrismaðurin ikki er samdur í tulkingini hjá Dátueftirlitinum, metti hann tað vera sína skyldu at gera eina nýggja kunngerð, ið er greiðari orðað.

Landsstýrismaðurin hevur tí í juni 2003 gjørt eina nýggja kunngerð. Forboðið um at flyta persónsupplýsingar av landinum í nýggju kunngerðini er tað sama sum í gomlu kunngerðini, men fevnir tó um nógv minni enn í gomlu kunngerðini. Í nýggju kunngerðini eru ikki nøkur viðurskifti, sum ikki vóru bannað í gomlu kunngerðini, men ymiskt, sum var bannað í gomlu kunngerðini, er nú lógligt sambært nýggju kunngerðini. Tann nýggja kunngerðin, sum er meira nágreinað og tí eigur at verða lættari at umsita, kemur í staðin fyri gomlu kunngerðina, ið fer úr gildi.

Mett verður sostatt, at reglunar í nýggju kunngerðini eru til fyrimuns fyri borgaran í mun til reglurnar í gomlu kunn-

gerðini, og metir Løgmláráðið tað túsíkil vera hóskandi, at øll viðurskifti skulu metast eftir hesum nýggju linaru reglum, soleiðis at bæði tey, sum hava søkt um loyvi og ikki fingið svar enn, og tey, sum ikki hava søkt um loyvi, skulu verða viðgjørd eftir nýggju reglunum. Hetta er eisini orsök-in til at nýggja kunngerðin hevur virknað frá 1. januar 2002.

At nýggja kunngerðin er til fyrimuns fyri borgaran tykist at vera eitt sindur pátikið. Hon kann hægst sigast at vera til fyrimuns í mun til eina kunngerð, sum ikki kann brúkast, og sum tí neyvan kann nýtast sum sammetingargrundarlag.

Grundgevingin fyri at lata kunngerðina virka frá 1. januar 2002 er tann, at mál sum liggja skulu avgreiddast eftir linari kunngerðini. Hetta er nú púra meningsleyst tá hugsað verður um, at hon jú ikki kann brúkast. Annars er einki komið fram um, at tørvur er á at lata kunngerðina virka afturvirkandi fyri mál sum liggja og bíða eftir at verða avgreidd. Hetta er í hvussu er ikki ein tørvur sum er ávístur av Dátueftirlitinum hava vit fingið at vita. Um so var at mál lógu niðurfyri, vildi tað væl verið ein sjálffylgja, at hesi mál vórðu avgreidd eftir teirra kunngerð, sum er galdandi, tá málið verður avgreitt, serliga tá/um hon veruliga er linari enn fyrra kunngerðin.

Tað illgrunavekjandi er annars, at nú verður einki sagt um loyvi sum longu er givið, sum jú er tað sum er galdandi fyri Elektron, hóast tað greitt er komið fram frá landsstýrismanninum, at endamálið við hansara margbátligu framferð í hesum máli er at steðga ta skipan hjá Elektron, ið teir hava fingið greiða og lógliga tilsøgn um.

So tað er grund til at spyrja, hvør duld dagskrá liggur aftanfyri.

Loyvið, sum Dátueftirlitið hevur givið Elektron og Peningastovnunum Viðvíkjandi hesum kann

stutt sigast, at Løgmláráðið ikki hevur ta áskoðan, sum verður førd fram í fjølmiðlunum, at kunngerðin hevur við sær, at givna loyvið av sær sjálvum dettur burtur.

Dátueftirlitið hevur tik-ið eina avgerð har Elektron og Peningastovnar-nir fáa loyvi at flyta persónsupplýsingar av landinum í GS-skipanini. Um eitt tilíkt gildigt loyvi skal takast aftur, er tað bert tann myndugleikin, sum hevur givið loyvið, sum kann taka tað aftur, og fyrisitingarlaga eru fastar reglur fyri nær hetta kann ella skal gerast.

Sostatt er tað einans Dátueftirlitið, sum kann broyta avgerðina og taka loyvið aftur, og hetta skal gerast sambært einari meting við støði í vanligum fyrisitingarligum meginreglum um afturtøku.

Hetta er so sanniliga eisini ein sera avgerandi spurningur í einum rættarsamfelag. Ber til at taka eitt lógliga givið loyvi aftur? Serstakliga við teirri grundgeving, at loyvið er givið vegna samb. bonum sjálvum dugnaloyssi hjá landsstýrismanninum?

Og tað sum fólk við ábuga fyri rættarviðurskiftum hava ein brennandi ábuga fyri at fáa at vita er: Hvørjar eru vanligar fyrisitingarligar meginreglur fyri afturtøku?

Júst í hesum døgum frættist, at tað skal vera so ringt at taka eitt ólógliga givið loyvi aftur. Hvussu man tað so evra við einum fult lógliga givnum loyvi?

Vegna Løgmláráðið

Rúni Joensen aðalstjóri

Til alt hetta er stutt at siga, at tað er sjáldan, at ein lesari av eini fráboðan er blivin so lítið klókari av henni. Tað er sera avdúkandi fyri teir fyra stóru fjølmiðlarnar, sum annars altíð kunnu koma í samband við landsstýrismannin á økinum, at teir veruliga ongan spurning hava til eina fráboðan sum júst reisir munandi fleiri spurningar enn svar.

Tíðindi frá Vinnuhúsinum:

Hægri útbúgvingar í Føroyum og samfelagstørvur

Samstundis sum fyrstu stjórn málafrøðingarnir tóku prógv á Setrinum, kunnaðu fjølmiðlarnir um at 60 fólk ynsktu at lesa søgu og stjórn málafrøði komandi ár. Hetta fær okkum at reisa spurningin, um hægri lestur í Føroyum er í trá við samfelagstørv okkara?

Fyri stuttum tóku tey fyrstu 8 sum hava lisið stjórn málafrøði á Fróðskaparsetrinum prógv. Tilsamans byrjaðu eini 25 at lesa fyri tveimum trimum árum síðan. Talan er um eina 3 ára bachelor útbúgving, har víðari lestur fer fram uttanlanda.

Komandi ár tekur Søgu- og samfelagsdeildin upp nýggjar næmingar til 3 ára lestur í stjórn málafrøði og í søgu- og mentanarfrøði. Sambært fjølmiðlunum hava 60 fólk søgt inn til hægri lestur í søgu og stjórn málafrøði, og um Fróðskaparsetrið fær hólsviðurskiftini í ordan, fáa øll hesi lestrarmøguleikar.

At vit menna hægri útbúgvingarmøguleikar í Føroyum er sjálvandi sera positivt. Men innan hvørji økir vit menna útbúgvingar og hvussu nógv tørvur er á, innan ávís økir, er lítið og

einki viðgjørt. Eru her tikin atlit til samfelagstørv? Ella er móguleikarnir tillaðir tørvinum hjá Setrinum? Hetta metir Føroya Arbeiðsgevarafelag at vera viðkomandi spurningar. Staðfestast kann, at fleiri føroyingar hava lisið søgu og føroyskt, enn tað sum starvsmøguleikarnir tilsiga, bert tí at útbúgvingarnar vera bodnar út her heima.

Tá Mentamálaráðið á heysti 1999 legði fram álit um útbúgvingar- og granskingarpolitikk, vísti Føroya Arbeiðsgevarafelag á, at tá talan er útbúgvingar á hægri stigi, skulu hesar vera málrættaðar eftir samfelagsligum og vinnuligum tørvi. Eisini mælti felagið til at útbúgvingarnar heldur vera á kandidatstøði enn á millumstøði og at tær eiga at skipast so liðiligar sum gjørligt, so at tær skjótt kunnu tillagast broyttum tørvi.

Føroya Arbeiðsgevarafelag saknar eitt orðaskifti um hægri útbúgvingar í Føroyum: Hvar skulu vit leggja orku okkara, so samfelagið fær sum mest burtur úr útbúgving og gransking.

Royndin Fríða

Ódnarveðrið á Seyðisfirði í 1900

Sum vit hava greitt frá í undanfarnum bløðum verður 31. juli skipað fyri minningarhaldi á Seyðisfirði í sambandi við, at tað seinasta heyst vóru 75 ár liðin, síðani báturin av "Riddaranum" holvdist uppi við Langanes og 7 mans druknaðu. Av hesum eru teir fimm jarðaðir í kirkjugarðinum á Seyðisfirði. Minningarhaldið er ætlað at fara fram í kirkjunni og kirkjugarðinum, og verður, meðan "Norrøna" liggur inni, kl. 8-12. Tí ber til hjá avvarðandi og øðrum at vera við at taka ein snartúr við "Norrønu".

Í práti um umrøddu hending við skiparan á "Norrønu", Ólav Hovsgarð, eru vit eisini kunnaðir um, at abbabeiggi hansara Dánjal Jespersen eisini liggur grivin á Seyðisfirði. Funnið er fram til, at hann saman við Erik Lávus Johannesen frá Gjógv umkomst í herviliga ódnarveðrinum 20. september 1900, so helst eru báðir grivnir á Seyðisfirði. Verður funnið fram til gravirnar hjá teimum, verða tær eisini partur í minningarhaldinum.

Úr Føroya Siglingarsøgu hjá Páll J. Nolsøe hava vit funnið frásøgn um nevnda feigdarillveður og um tey bæði føroysku skipini, sum vórðu rakt av tí.

Royndin Fríða

Óli í Skorti keypti í desember mánaði í 1892 sluppina "Sprite" úr Grimsby, men handaði hana við skjeyti frá 3. mai 1893 til p/f Royndina Fríðu, sum hann hevði stovnað 16. januar 1893 saman við Vilhelmi Thorsteinsson, keypmanni á Tvøroyri og Jógvan Nattestad, bónda í Stórustovu í Hvalba. Parta-
peningurin var 6.500 kr. og heimstaður felagsins var í Trongisvági. Her kann verða nevnt, at tað var hetta sama partafelagið, ið keypti "Sildberan" í 1895, men tá vóru partaeigararnir fleiri. Meðan Sprite hevði hoyrt heima í Grimsby, hevði Ábraham Petersen úr Vík fært hana í fleiri ár, og nú hon varð keypt til Føroya, fekk hon navnið "Royndin Fríða". Hon var bygd í 1882 í Kristiania hjá Samuel Aug-

ustinussen, ið var ættaður úr Christiansand, og hon var merkt til 88.68 br. Tons.

Dánjal Jespersen, sum var skipari á "Royndini Fríðu", og sum doyði í ódnarveðrinum 20. september 1900.

Óli í Skorti kom á Trongisvág við henni 10. januar 1893, og undantikið vartúrinn hetta árið, tá ið gamli Jens Pauli var úti undir Føroyum við henni,

förði Óli í Skorti hana til 1898.

Næsti skipari á henni var Dánjal Johan Jespersen úr Hovi, sum förði hana, til hon fór á land á Seyðisfirði í hinum tiltikna ódnarveðrinum 20. september 1900 og varð vrak. Skiparin - vanliga nevndur Hovs Dánjal - sjólætst tá saman við Erik Lávus Johannesen frá Gjógv. "Royndin Fríða" var dagin fyri komin inn á Seyðisfjørð, og hövdu teir lagt hana fyri akker inni í Óld við syðra landið stutt uttanfyri handilin hjá Watne. Veðrið var gott tá, men um 4 tíðina morgunin eftir kom hann við glaðustroki av útsynningi. Teir kastaðu tá hitt akkerið og stungu báðar ketur á tamb. Um 8-tíðina gekk hann eitt sindur vesturum við meira jøvnum vindi, men hann vaks vindin í

hvørjum, og um middagsleitið stóðu hav og himmal í einum, sum eingin hevði upplivað áður. Skipið fór at dríva spakuliga fyri báðum akkerum og einki var at gera uttan at lata tað dríva. Uppi hövdu teir fokku við tveimum repum og mesan við trimum repum í, men teir fingi ikki brúkt seglini. Um 5 tíðina fór Royndin Fríða á land á Vesturdalsoyrini og legði seg á liðini einar 20-30 favnar úr landi. Hóast at væl var av brimi, bað skiparin mann-
ingina fara í bátin, men tá allir 13 menninir vóru komnir niður og skuldu skjóta frá, fingi teir eitt brot, sum hvølvdi bátin. Hovs Dánjal og Erik Lávus sjólótust tá, meðan brotini skolaðu hinar uppá land.

Manningin á "Royndini Fríðu" var hendan túrin umframt skiparan:

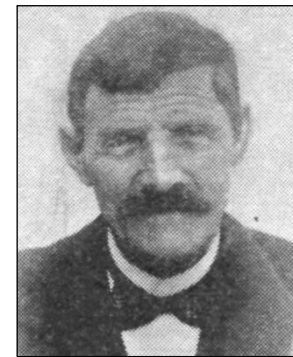
Petur Juel Danielsen, í Ungagarði, bestimaður, Tvøroyri, Tummas Jóhan Ludvig, Niels Christian Holm, Jóan Jákup Ludvig, Jens Ferdinand Andreasen og Carl Frederik Berg, allir úr Hvalba, Sámal Magnussen og Sofus Olsen úr Froðba, Dánjal Jákup Michelsen úr Vági, Hans Pauli Debes og áðurnevndi Erik Lávus Johannesen frá Gjógv og Mortan Mørk úr Sandvík. Hann var kokkur.

Hovs Dánjal, ið var bústiandi á Tvøroyri og ógiftur, var føddur 12. apríl 1874, og skipara-
prógv hevði hann tikið hjá Jens Mohr í 1897.

Fearless

Eitt annað skip var inni á Seyðisfirði sama ódnarveður, og var tað "Fearless". Hon kom inn á Seyðisfjørðin 18. september eftir agni. Teir lögdu skipið út fyri Vesturdalsoyrini, men kvøldið eftir fluttu teir inn um Oyruna, har skipið skuldi liggja betri. Sum longu greitt frá undir "Royndini Fríðu" fór

veðrið at ilskast um morgunin tann 20. september og versnaði í hvørjum, til himmal og hav stóðu í einum. Verri veðri visti eingin frá at siga. Umborð á Fearless royndu teir at gera, hvat ið gerast kundi, men um 5-tíðina fór hon á land á Vesturdalsoyrini. Skipsráð varð hildið, og gjørdur teir av, at 6 mans skuldu fara í land við bátinum, og skuldu so 2 mans hála bátin út aftur til skipið eftir einum trossa, sum teir skuldu hava inn á land við sær. Menninir komu í øllum góðum inn á land, men báturin kom ikki út aftur, sum ætlanin var - helst av tí, at brimið var so nógv. Johannes hjá Mortani bant tá eina bjargingarboyu á seg, hevði eisini línuna á sær og lesti seg eftir trossanum inn á land. Hetta var eitt bragd, og komin inn á

Jóhannes Mortensen

land, loysti hann boyuna av sær, bant hana í línuna, sum so varð drigin umborð aftur. Teir menninir, ið enn vóru umborð á "Fearless", vóru so stjør-
aðir í land. Dagin eftir, tá ið hann hevði maked eitt sindur, sluppu teir umborð á "Fearless", men tá stóð nógvur sjógvur í henni. Teir fingi tó bjargað nakað av fiskinum í lastini, nøkrum livrafötum og klæðunum hjá mann-
ingini. Men skipið var so illa farið, at tað var givið upp sum vrak.

Manningin slapp heim við sluppini "Falkinum" hjá Mortensen.

Seyðisfjørður

- Góðgæti
- Víkubløð
- Soft ice
- Milk shake
- Bakaravørur
- og mangt annað

Kioskin hjá Ingu

v/ Ingu Joensen
Sandavágur - tlf. 333839

Frásøgnin hjá Onnu Evensen

Í hesum 4. partinum lesa vit um tá pápi Onnu doyrt haldandi í hondini á konginum Christian 9. Nú flyta tey eisini av Viðareiði til Hvalbiar.

At taka úr
blaðnum

Síðurnar 11,
12, 17 og 18
kunnu takast
úr blaðnum

Joens Død

(bls. 56) Inden oktober skulde man have købt ind for hele vinteren, thi det var sjældent, at der efter den tid gik både. En dag kom der en mand, Joen, ind til min mand for at foreslå ham, at de skulde se at få båden afsted efter varerne til os, ham selv og et par af naboerne. Da vejret var stadigt, syntes min mand også at det var bedst båden sejlede med det første. De sad nu og talte en del frem og tilbage om vareindkøbene, og det blev spisetid. Jeg havde besøg af to koner, og det endte med, at de blev der alle tre til aften og spiste med. Vi havde det så hyggeligt og godt, og de tre fremmede fortalte om møder og skikke i gamle dage, så tiden gik så godt. - Da det begyndte at blive mørkt ved halvtitiden, vilde de hjem. Konerne gik ud gennem køkkenet, medens manden gik gennem røgstuen efter sine hudesko, lidt efter mødtes de alle tre ude i gården. Vi havde kun to lygter i præstegården min mands og røgstuens. Min mand tændte røgstuelygten og gav den til Joen, og det blev da bestemt, at han skulde følge de to koner hjem. Derefter sagde de godnat, og alle tre fulgtes ad ud af gården i det dejlige vejr. - Min mand og jeg var glade over besøget, thi der kom så sjældent nogen til præstegården og disse havde været så livlige og rare. - Da de

Soleiðis sær Kongabrugvin, sum fekk sitt navn frá kongavitjanina í 1874, út í dag. Beint frammanfyri Café Nattúr var Bajanstova, og har tryggingin nú er; vóru húsini í Geil, har A. C. Lützen varð borin inn.

fremmede var gået, gik jeg så i seng, men min mand blev oppe og læste lidt. Tilsidst gik han også i seng. Da vi havde ligget lidt, sagde han: "Der er vist nogen ved døren." (bls. 57) Lidt efter bankede det. "Kom ind", sagde min mand. I det samme slog klokken 11. Døren gik op, og den gamle pige stod der grædefærdig. "Hvad er der dog i vejen, Kathrine", spurgte min mand. "Joens to voksne sønner har lige været her og spurgte efter deres fader,

der ikke er kommet hjem endnu. Den ene af dem har været her før i aften for at se om han var her. Jeg sagde til ham, at han havde fulgt konerne hjem med lygten." - Vi stod straks op. Sønnerne kom igen. De havde været oppe, hvor konerne boede, og de havde fortalt, at da de var kommet et stykke udenfor præstegården, havde Joen givet dem lygten og sagt, at de måtte gerne have den, han kunde nok gå hjem i mørke. Derefter var han gået fra dem.

Sønnerne havde været rundt i alle gårdene og spurgt efter faderen, men ingen havde set ham. - Min mand, sønnerne og en af karlene tog så den anden lygte for at se, om han måske skulde være faldet i elven, som gik lige forbi præstegården og som han skulde over. Da de nåede elven, lyste min mand udover den med lygten, pludselig fik han øje på en tøffel der stak op af vandet - og der fandt de så Joen druknet. Han var faldet så uheldigt, at han lå på ryggen og vandet, der kom højere oppe fra, var da rendt ned i munden på ham så han var druknet på den måde i det lille vandfald. - Efter at Joen var bragt på land, skyndte min mand sig hjem for at få varme tæpper, de andre kom bagefter med den sørgelige byrde. En mand blev sendt afsted efter årelade-

manden. Lidt efter kom sønnerne bærende med deres fader (bls. 58). Han blev lagt oppe i de varme tæpper i gæsteværelset og årelademanden årelod ham, men der var intet blod. Joen var død. - Ak, det var en såre trist nat, bådi i Joens hjem og i præstegården. Ingen af os sov. Min mand spurgte sønnerne, om de vilde havde faderen hjem, eller de hellere vilde have at begravelsen skulde forgå fra præstegården. Ja, de vilde helst havde den fra præstegården. Der blev så lavet en kiste, som Joen blev lagt i, og den blev anbragt i værelset op til min mands studereværelse. En dag fortalte en af pigerne mig, at Magnus med sådan en stolthed havde sagt til hende: "Sikken en præst vi har, tænk at han tør vove at sidde lige ved siden af værelset med den døde Joen." - Joen blev så begravet fra præstegården. Næsten hele bygden var med til begravelsen, også de to koner var med, og de var så ulykkelige over, at de den aften havde taget imod hans tilbud om lygten.

Mit første Barn

(bls. 59) Den gang var der ingen færøsk avis, vi holdt

Her síggja vit gravirnar hjá Andreasi og Evu Lützen. Á gravsteininum hjá A.C. stendur, at hann var "Lærer ved Thorsbavn Almueskole i 36 Aar. Dette Mindesmærke rejstes af taknemlige Elever og Medborgere".

"Kirketidende". Når midt dagen var spist, holdt vi middagshvile, min mand gik da ind til sig selv og hvilede sig lidt. Jeg skrev lidt hjem og fik også ofte breve hjemmefra. Den gang kunde folk skrive lange breve med malende skildringer af det daglige liv og af de større begivenheder, der hændte, så jeg fulgte godt med i hvad der foregik hjemme i Thorsbavn. Da jeg skulde have mit første barn, kom moder og så til mig. Fader, der led så meget af astma, turde ikke at vove sig ud på rejsen og han nåede aldrig at få mit hjem at se. Men moder kom og det var mig jo selvfølgelig en stor glæde. Den jordemoder vi havde, havde været på fødselsstiftelsen i København. Hendes bravournummer var at fortælle om læretiden der, om de fine fødende damer, som lå med slør på for ikke at blive kendt. - Man brugte ikke længere at gå med barselsmad, men i gamle dage havde barselskonen fået et fad grød, smør, brød og meget mere, og det kunde jo blive til lidt, når det var et tæt bebygget sted. "Der kunde da ligefrem komme velstand til huse", som den mand sagde, der fortalte mig det. Jeg fik en lille dreng. Vi havde ikke svært ved at finde navn til ham, thi det var en regel, at man opkaldte børnene efter afdøde slægtninge. Den lille dreng blev døbt Jens - efter min mands plejefader. Fadderne (bls. 60) var efter dåben, med hjemme til middagen og vi havde det så hyggeligt den eftermiddag. Når bønderne havde barselsgilder, brugte de at spille kort. - Det var dejligt for mig at have moder hos mig i denne tid og hun blev der i hele seks uger, derefter rejste hun over til min broder i Klaksvig og blev lidt der. For moder var det også en meget oplivende tur og hun havde jo så meget at fortælle fader, og han hende, da hun kom tilbage fra den lange rejse. - Desværre fik vi ikke lov at beholde den lille dreng. Han ligger nu oppe på

Framhald á næstu síðu

den øde fjerne kirkegård. Vi satte en lille sten på hans grav. Da jeg fik min søn Andreas, opkaldt efter fader, kom min moder igen, derimod kom hun ikke da jeg fik min datter Elisabeth. -

Kong Chr. 9 kommer til Thorshavn

Det var kun sjældent at vi tog til Thorshavn, men kunde vi, sejlede vi derind til Olaifesten den 29. juli og vi blev der så en otte dages tid. -

(bls. 31) I året 1874 skulde der være stor fest i Thorshavn. Anledningen var, at kong Christian den 9de vilde besøge Thors-havn. Han vilde blive den første konge, der aflagde besøg på Færøerne og

den kongetro befolkning glædede sig meget til besøget. Min mand og jeg rejste ind til byen for at se på kongestadsen. Fader, der var en meget kongetro mand, var meget optaget af det tilstundende besøg. Det ansås for en selvfølge, at fader, som Thors-havns lærer og som formand for bergerrepræsentationen, skulde holde modtagelsestalen for kongen, men da han ikke var rask (han led jo så meget af åndenød) undslog han sig for det. Man vedblev dog at trænge ind på ham, og da tilsidst selve amtmanden, Finsen, også opfordrede fader til at tale, måtte han love det. - Endelig oprandt den 25. juli. - Thorshavn havde gjort,

Kong Chr. 9

hvad der kunde gøres for at gøre kongemotagelsen festlig. Der var med store bekostninger opført en ny landgangsbro med æresport. Flagene vejede fra alle huse og oppe fra den lille fæstning "skan-

sen" (der stammede fra den færøske søhelt - under Fr. II, Magnus Heinesøns dage). Endelig ved middagstid kom fregatten "Jylland" med kongen. I samme nu var "Jylland" omringet af en mængde færøske både, hver båd med ca. 8 mand ombord og alle var de smykkede med Dannebrog. Disse både skulde danne æresescorten ved landgangen i Thorshavn, deres antal voksede hvert øjeblik, så der vistnok tilsidst var en 40 stykker og (bls. 62) dog var der ikke mange både fra Thorshavn imellem da byens folk jo vilde modtage kongen ved landgangsbroen. Kongen gik ombord i kongechaluppen og roedes ind

mod byen, med bådene efter og omkring sig og fra skansen blev der skudt kongesalut med de gamle kanoner. Jovist var det en festdag! - Dengang vi derhjemme kunde høre at folk råbte: "Nu kommer kongeskibet", kom fader sådan til at ryste. "Du er da vel ikke nervøs, fader?" spurgte jeg. "Du er jo så vant til at tale." - "Det er ikke sådan at tale for sin konge", sagde fader nervøst, han rystede sådan på hænderne at han nær aldrig havde fået sat sine manchetknapper i. Endelig var vi færdige og gik ned ved den nye kongebro, hvor talen skulde holdes. Fader tog plads foran, min mand og jeg stod lidt bagved. Moder

var gået ind i et hus for bedre at kunne se. -

Faders Død

Da kongechaluppen kom sejlen ind mod broen, viftede folk med lommetørklæder og råbte hurra og hurra i en uendelighed. Endelig steg kongen i land og min fader begyndte velkomsttalen. Fader var meget bevæget medens han talte. Stemmen blev svagere og svagere. Jeg ved ikke om han nåede enden med talen, men bevægelsen truede med at overvælde ham. Kongen tog da resolut faders hånd i sin og sagde ham tak for den smukke tale. Fader bøjede sig, jeg troede det var for kongen, men så var der en

Om slægtninge efter J. C. og Anna Evensen i Bregninge

Mellem de to gravsten for Provst Evensen og hans kone Anna Evensen ved Bregninge kirke, står en lille rund sten, kun med indskriften "Mor".

Da Chr. Olsen, på Evensens stamtavle i sin bog, opgiver at deres datter Margrethe Elisabeth blev gift med lærer Sørensen Bregninge, formoder jeg at det er hende stenen er sat over, og at den er sat af deres søn Jens Sørensen.

Lokalhistorisk arkiv i Bjergsted har følgende oplysninger: Fra "Degne i Bregninge-Bjergsted sogne" oplyses: 1885: Søren Peter Sørensen starter i skolen ved kirken i Bregninge. (Skolen opført 1840).

I Folketællingslisten fra 1890

står: "Søren Peter Sørensen 28 år, Henriette Christine Sørensen 25 år." Der oplyses ikke om børn.

Jeg har kontaktet gårdejer Henning Sørensen, Eskebjergvej 72, 4593 Eskebjerg, Tlf. 5929-1134. Han er sønnesøn af lærer Sørensen og han fortæller følgende:

Min farfar, Lærer Søren Sørensen i Bregninge var først gift med min farmor Henriette f. 1864.

Der var 5 børn i ægteskabet: Povl f. 1890, Esther f. 1892, Kaj f. 1894, Knud f. 1896 og Henriette f. 1903. Knud var min far. Min farmor Henriette døde efter det 5. barns fødsel. Derefter giftede han sig med Margrethe Elisabeth Evensen,

der således blev stedmoder for min far og hans søskende.

Margrethe Elisabeth Evensen f. 12. 6. 1877. Kom til Bregninge sammen med sine forældre i år 1900. Søren Sørensen var, foruden skolelærer også kirketjener og Margrethe E. Evensen var eller blev, uddannet organist. Hvornår de blev gift ved vi ikke. De fik en søn Jens Sørensen, han må være født omkring 1915.

Jens Sørensen blev gartner og var ansat ved Assistens kirkegård i København. Jens blev gift, men der var ingen børn i ægteskabet. Han døde forholdsvis ung. Jeg husker at han ringede mig op og vi havde en meget lang samtale, det har været et halvt år før han døde.

Jeg husker også godt min fars stedmoder, jeg var vel en 15-17 år da hun døde. Hun og min farfar boede til sidst ca. 3 år i et hus i Eskebjerg, bag skolen. Da han døde flyttede hun til København.

Forbindelser til Christian Olsen-Torpelund:

Lærer Sørensens 1. kone Henriette var kusine til Christian Olsens mor.

Lærer Sørensens datter Henriette, kaldet "Musse", var i huset hos Christian Olsens søster der var gift Marke, et navn familien tog efter stednavnet Marke ved Jyderup. "Musse" blev betragtet som hørende til familien og var altid med når de besøgte Torpelund.

På billedet ses således som nr. 3 fra venstre Elisabeth f. Evensen, nr. 10 er Lærer Sørensen og nr. 11 deres søn Jens.

Nr. 12, Henning er lærer Sørensens barnebarn som har givet os ovenstående oplysninger om familien.

P.S.: Som et pudsig tilfælde kan jeg nævne, at disse linier skrives i det hus hvor Knud og Mary Etta boede i 1923-24 og at deres søn Henning blev født her.

f./Lokalhistorisk Arkiv Bjergsted

Torpe den 10. juni 2003.
Dorte Weiss

Her liggja hjúnini Evensen jarðað við kirkjuna í Bregninge. Og eftir öllum at dæma er dóttirin Margrethe Elisabeth komin at liggja millum tey.

Lærer Sørensen med familie foran boligen i den nye skole fra 1907 i Bregninge. Billedet må være taget omkring 1930. Fra venstre ses: 1. Kaj, søn af 1. ægteskab, 2. Knud, søn af 1. ægteskab, 3. Elisabeth f. Evensen, g.m. Lærer Sørensen, 4. Mary Etta, g.m. Knud, 5. Esther, datter af 1. ægteskab, 6. (på armen) Søren, Pouls søn, 7. Poul, søn af 1. ægteskab (med Søren på armen) 8. Emmy g.m. Kaj, 9. Henriette kaldet "Musse", datter af 1. ægteskab, 10. Lærer Sørensen, 11. Elisabeth og Søren Sørensens søn Jens, 12. Henning, søn af Knud (foran sin mor Mary Etta).

Foto: Lokalhistorisk Arkiv

Fiskerirådgivning på Færøene 2003

av Jon Kristjansson,

Innledning

Føroya Reiðarafelag, Føroya Fiskimannafelag og Meginfelag Utroðrarmanna har bedt meg vurdere hvorvidt fiskedagene i 2003-2004 skal reduseres eller ikke. Som kjendt er det anbefalt en reduksjon på 25% fra ICES en side.

Her neden finnes min anbefaling samt begrunnelse og en vurdering av den offisielle rådgivning fra Fiskirannsóknastovan og ICES.

Anbefaling:

Det tilrådes å øke antall fiskedager med 10-15% i det kommende fiskeår. Videre bør det vurderes å øke fisketrykk på sei ved å øke fiskedager og redusere maskevidde i trål til 120 mm hos os de skip som fisker målbevisst på sei.

Begrunnelse

Fisketrykkt for fisk af slagene torsk, hyse og sei skal være 33%, ifølge loven om "vinnuligan fiskiskap". Imidlertid er det ikke definert hvordan dette skal beregnes. Det er vanlig prosedyre å måle F, eller fisketrykk, på aldersgruppene 3-7 år for torsk. Denne har de siste år ligget på 27-29% beregnet som antall fanget 3-7 år gammel torsk, versus tilstedeværende antall ved årets begynnelse, basert på ICES tall.

Bestander av hyse torsk og sei har vokst de siste tre år, ifølge ICES rapporter, noe som tilsier at fisketrykket ikke har maktet å holde imot økningen i bestandene. ICES melder også at veksten har avtatt hos torsk og hyse.

Undersøkelse av fisk på fiskemarkedene i disse dager bekrefter at torken er generelt mager, enkelte individer tildels meget tynne, mens hysen og seien ser ut til å være i god kondisjon. Det er lite sannsynlig at en mager

torsk skal øke sin vekt, heller det omvendte. I en slik hungersituasjon vil kannibalisme øke. Torskbestanden er derfor etter alt å dømme i nedgang. **Reduksjon av fisket i en hungertilstand vil forverre situasjonen**, den vil forlenge og fordype nedsvingningen. Det presiseres at eventuell nedgang i torskefisket ikke skyldes overfiske, men mangel på næring.

Analyse av fangsten hos Beta trawlerne hvisert meget sterk økning av små sei i fangstene, små hyse også, noe som betyr meget sterk økning i små fisk av begge slag. Dette bør motvirkes ved å øke fisketrykket på små sei og hyse.

Vurdering av den offisielle rådgivning

Anbefalinger fra Fiskirannsóknastovan

Fiskirannsóknastovan (FRS) anbefaler at antall fiskedager i fiskeåret 2003-2004 blir redusert med 25% i forhold til fiskeåret 2002-2003. FRS antar at siden det kan bli vanskelig å gjennomføre en så stor reduksjon på et år, og fordi bestandene av torsk, hyse og sei er i god stand for tiden, så kan man bruke 2-3 år for å komme frem til målet. Dette er i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES hvor det sies:

Begrunnelse for nedskjæring av fisketrykk, i en tid hvor bestandene er etter FRS sielse i god

forfatning, er at i henhold til føre-var prinsippet så er nuværende fisketrykk høyere en det som ICES har fastsatt som biologisk sikkert. Selv om loven om "vinnulegan fiskiskap" har bestemt at det skal tas ut 33% av torsk, hyse og sei, så anbefaler ICES at det ikke skal tas ut mere en 27%, 20% og 22% av henholdsvis torsk hyse og sei.

Kommentarer til anbefalingene fra FRS og ICES

Det synes å være enighet om at bestandene av torsk, hyse og sei er i god stand. Derfor lyder det merkelig at fisketrykket skal reduseres. Bare på Færøbanken anbefales uforandret fisketrykk. Årsaken er at fisketrykket, F, siges å være høyere en det som ICES har fastsatt som minimum i henhold til føre-var prinsippet (precautionary principle).

ICES begrunner ikke dette på annet vis en at under for høyt fisketrykk over lang tid under normale forhold vil bestanden reduseres ned til et uforvarlig lavt nivå og det blir fare for at den bryter sammen. Sagt på en annen måte: Det må fiskes skånsomt slik gytebestanden holdes over en sikker størrelse for derved å sikre en god rekruttering.

Ved nærmere granskning viser det seg at denne antagelse, som er selve fundamentet i ICES rådgivningspolitikk, ikke holder. I kapitlet "Bestandsutvikling hos Torsk ved Færøene" blir det gjort nærmere rede for dette.

FRS mener at fordi fiskebestandene nå er i en så god forfatning at man kan fordele 25% nedskjæring på 2-3 år. Det er bemerkelsesverdig at man vil fastsette en reduksjon av fisketrykk 3 år frem i tiden. Det er ikke mulig å forutsi utviklingen i næringsforhold eller fiskebestand i de kommende 2-3 år og anbefalingen må derfor ansees som lite ansvarlig.

En annen begrunnelse for å holde fisketrykket lavt er at derved vil antall eldre fisk i bestanden øke. Den økologiske betydningen av dette vil etter ICES mening være at hvis det var flere store fisk så ville predasjonen på kolmule øke. Siden mesteparten av kolmulen

vokser opp utenfor Færøplatået og kommer dit hovedsakelig i tilknytning til gyting så ville torskens beite eller predasjon av kolmule bety import av energi til det færøske økosystem og derved øket torskefiske...

Dette er meget tvilsomme påstander. Hva om torken ikke vil spise kolmule? Eller om den ikke kan finne den? Eller vil heller spise hyse eller sine egne? Eller følger etter kolmulen når den forlater landgrunnet? Det er et faktum at vekst hos torsk og hyse har gått ned i det siste noe som tyder på fødebrist. Torsk i større kanten, over 60 cm, er påfallende slank noe som betyr at den har problemer ved å finne mat. Man kan ikke forandre torskens spisevaner, "få den til å spise det som det er nok av, kolmule eller annet", det lar seg ikke gjøre.

Bestandsestimater

Det er vært å merke seg at ICES ikke lenger bruker Cubatrawlere og linebåter ved bestandsestimater. De bruker kun sine eget sommerlige surveytøkt:

Tuning and estimates of fishing mortality: The NWVG 2002 decided to use only the summer groundfish survey as tuning series in the 2002 assessment (see last years report, ICES, 2002), and this procedure was repeated in this years assessment.

Hvor stort er fisketrykket?

I sine rapporter 2002 hevdet FRS og ICES at F 3-7 i året 2001 var 0.71. I min rapport 2002 mente jeg at tallet var for høyt, fordi verdiene for 6 og 7 årig fisk var uvanlig høyje og at det ikke ble brukt veiet middeltall som tok hensyn til antall fisk i hver aldersgruppe. Jeg regnet fisketrykket ut i

fra antall fangete fisk i aldersgruppene 3-7, som forhold av antall fisk i bestanden ved årets begynnelse og kom til at F skulle heller være 0.45 som tilsvarer 33% i antall. FRS protesterte hardt på denne framgangsmåten i avisartikler.

I siste ICES rapporten, den fra 2003, er det kommet "rettelse" av fjorårets estimat på 0.71.

Etter korrigering mener de at fiskedødligheten var 0.45, det samme tallet som jeg regnet ut i fjor og ble den gang sterkt kritisert. Dette vises grafisk på bildet, (Fig 1) Den prikkete linjen viser fisketrykket, F, for årsklassene 3-7. F varierer sterkt og øker med alder, fra 0.35 for 3-åringer til 1.5 for 7-åringer. Etter korreksjon har vi linjen 2002 korr. Uveiet middeltall gir $F=0.45$, i samsvar med min kritikk fra i fjor.

Øverste linjen, merket 2003 er årets estimat av fjorårets fisketrykk som beregnes av ICES, uveiet middeltall, til 0.85.

Men heldigvis begynner ICES å kritisere seg selv og nevner at det finnes en bedre metode, idet de sier i sin engelske rapport:

Fishing Mortality

The average F for age groups 3 to 7 in 2002 is estimated at 0.85, considerably higher than $F_{max} = 0.48$, but this is due to anomalously large fishing mortalities on ages 7 (1.8) and 8 (1.6). It therefore gives an erroneous impression of the fishing pressure, but is nevertheless presented for consistency with previous assessments.

The F 3-7 in 2001 has changed from 0.71 to 0.45 which shows that the advice should not only be based on F 3-7. The stock biomass and spawning stock biomass are estimated to be around 10 000 t higher in recent years (1999-2001).

The ratio yield and exploitable biomass, defined as ages 3 and older biomass (Y/B_{3+}), is considered a more reliable indication of the fishing pressure on the stock (Fig. 2.2.6.1.8). The ratio was high during the 1980s and dropped considerably during the poor state of the cod stock in the beginning of the 1990s. It has remained high and stable (between 0.34 and 0.37) after the effort management system was introduced in 1996.

Her oven hevder ICES at fisketrykket har vært stabilt, men høyt, siden fiskedagesystemet ble introdusert. Dette er en interessant påstand, tatt i betraktning at ICES også fremhever at flåtens effektivitet stadig øker p.g. av bedre teknologi. Dette kalles for paradoks. Videre er det spørsmål om definisjon hva man kaller "høyt fisketrykk". Det nåværende fisketrykk har ikke maktet å stå i mot en betydelig økning i bestanden. Derfor er det umulig å påstå at det har vært for høyt.

ICES har justert bestandsstørrelsen op fra siste rapport. Dette betyr at fisketrykket er blitt lavere. Hvis en regner på de nye tall og bruker den metoden at man beregner fisketrykket ut i fra antall fanget fisk i årsklassene 3-7 i forhold til tilstedeværende fisk i begynnelsen av året får en de tall som vises i Fig. 2 til. Fisketrykket ligger nå på omtrent 28%, 5% lavere enn antatt i fjor.

ICES har ytterligere anmerkninger angående sikkerheten i tallene:

This year, the fishing mortality in the last year again appears to have increased substantially from the year before. ICES does not consider the estimates of the fishing mortality or the biomass in 2002 to be reliable.

However, the estimates further back in time are considered to be more reliable, and inferences about trends and levels of fishing mortality and SSB back in time are still considered valid. They indicate that the fishing mortality after the introduction of the current management system has consistently been above F_{pa} . Therefore, ICES reiterates its previous advice to reduce the effort.

Og videre: Comparison with previous assessment and advice: For several years, the fishing mortality in the last assessment year has been grossly overestimated, giving the impression

Framhald á síðu 16

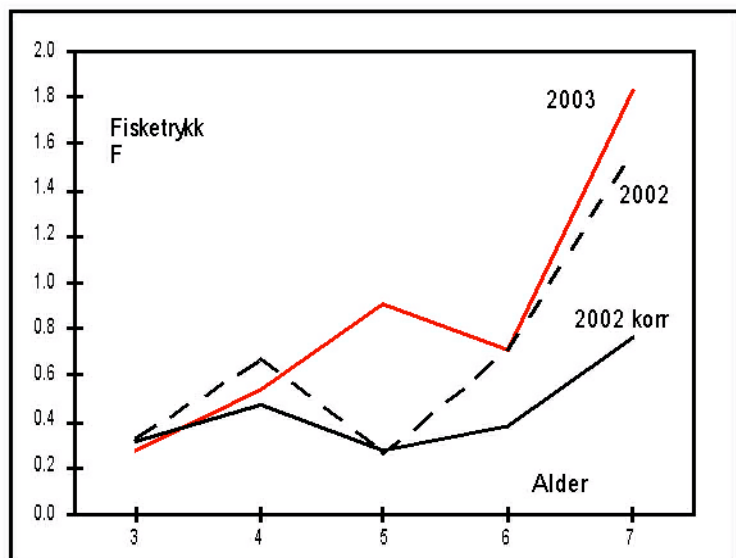

Fig. 1. Fisketrykk, F, i årene 2001 og 2002. Se forklaring i teksten. (Niðasta linjan merkir tað rættaða veiðitrýstið.)

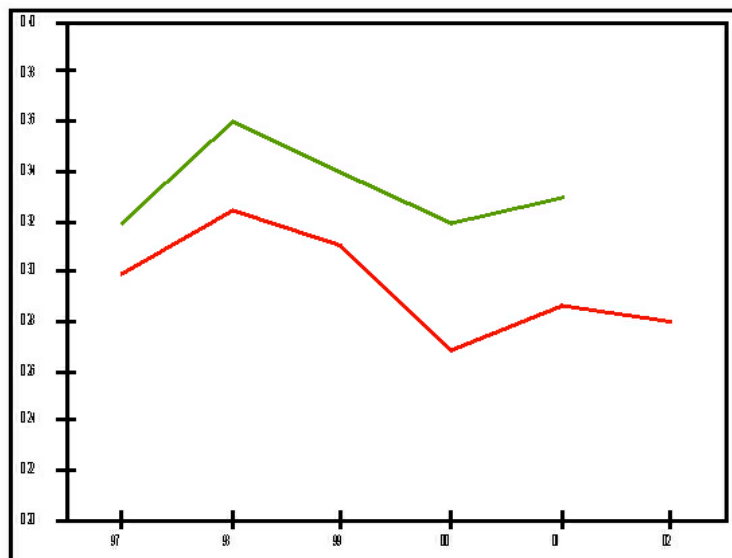

Fig. 2. Fisketrykk på 3-7 år gammel fisk beregnet som antall fanget i forhold til tilstedeværende i begynnelsen av året. Ovára linjan vísir veiðitrýstið sum ICES hevur gjørt tað upp í fjór. Niðara linjan er veiðitrýstið sum tað er gjørt upp í ár fyri sama tíðarskeið.

Ein fyrirtøka sum ikki fæst við fisk: Vitjan á Aluplast í Norðragøtu

Sum umrøtt í blaðnum í dag kann sigast, at hóast Gøta er ein tann fremsta fiskivinnubygdin í landinum, so er hon eisini ein tann fremsta, hvat viðvíkir aðrari vinnu enn fiskivinnu. Her eru virki av ymiskum slagi. T.d. hevur tóting og ullavirking verið í nógv ár í bygdini, og hevur hetta skapað nógv arbeiðspláss. Vit hava áður umrøtt eltalvuvirkið, og so eru smiðjur og aðrar líknandi fyrirtøkur.

Ein rættiliga stór fyrirtøka er Aluplast, sum fyrst og fremst ger vindeygu og hurðar úr plastikki og alumininum. Men teir gera eisini ymist úr glastrevju. Eitt dømi um slíka framleiðslu er rottangar, men teir gera eisini bátar.

Tað var Schwartz Jacobsen, ið byrjaði hetta virksema fyri 30 árum síðani. Hann hevði búð og virkað í Klaksvík, men kom eftir, at bestu møguleikarnir mundu vera í heimbygðini Norðragøtu. Schwartz

Aluplast inni í dalinum í Norðragøtu.

er sonur Nicolinu, dóttir Fredrik á Fløtti, og Amaliel, sum var ein kendur skipari í síni tíð. Hann var sonur Petur Jakku av Skipanesi, sum var beiggi Johan David, sum er

umrøddur í aðrari grein í blaðnum. So hegnið liggur vissuliga í ættini. Tað er tó ikki farið so langt sum til tann, sum skrivur hesar reglur, og sum eisini er av somu ætt.

Aluplast vísti seg at vera eitt gott hugskot. Virksemað er stútt vaksið, og í dag starvast 20-25 fólk á fyrirtøkuni, og hetta munar nógv í eini uppá seg lítari bygd sum Gøta. Tað er iva-

leyst at gera og ikki minst nú í summartíðini. Farið verður um alt landið at seta vindeygu og hurðar í. Og hendan dagin, vit vóru inni á gólvinum, var javnaldurin Jónsvein heilt úti í

Svínoy í slíkum ørindum.

Tað eru longu fleiri ár síðani, at Schwartz sjálvur fór burtur úr virkinum, men sonur hansara Amaliel er framvegis við. Nýggjur stjóri er Magnus Gregeresen, sum er sonur Berlinu og Per, sála. Hann hevur starvast niðri í nógv ár, men hugurin til Gøtu hevur verið sterkari enn donsku kjøtgrýtur-nar!

Tað verður eisini roynt at endurnýggja virksemað hjá fyrirtøkuni. Leingi varð ikki sett tey stóru krøvini til sjálva útsjónina av hurðum og vindeygum. Tað, sum var avgerandi, var, at tað var tætt, og at tað ikki kundi koma rot í.

Men soleiðis hugsa fólk ikki longur. Nú er tað eisini útsjónin, ið telur, og hetta hevur eisini eydnast væl, sum tað sæst á sölutílfarinum og inni á heimasíðuni: www.aluplast.fo

Vit lýsa virksemað á Aluplast við nøkrum myndum.

Tað var Schwartz, sum legði grundarlagið fyri hesa virknu fyrirtøku.

Tey, sum minnst sprossavindeygu frá gamlari tíð, bildu tað vera eitt kvett at sleppa av við tey og at fáa stórar termorútar í staðin. Tey vóru stríggja at balda viðlíka, og tað ein minnst best mundi vera í frostveðri, tá rútararnir vóru heilir av frosti, og tað kundi fáast eitt glopp í við at anda á rútin. Í dag eru sprossavindeygu aftur "in", men nú eru tey uttan teir gomlu vansarnar.

Her eru nakrir av teimum, sum Davis Dalbø, Eivind Hansen og

Nærum liðug vindeygu.

Her síggja vit part av manningini á skrivstovu marketing/production manager, Johanna Thom Aluplast í summarfrítíðini, og síðani Lenny Jacob

DELL

Dimension 4550

Intel 2.66 Ghz Pentium 4
Intel 845PEchipset, 533 Mhz Systembus, USB 2.0
512MB DDR-RAM 333Mhz PC2700 (1x512)
60 GB IDE Harðdisk (7200) RPM
Harmon Kardon 395 Hátalarar v/Sub
128MB ATI Radeon 9700 Pro grafikkort v/TV-OUT
16 X DVD drev og 48xCDRW brennari
Netkort 10/100 Mbit
MS.Works 6.0 DK
56k V.92 Data/Fax modem
DELL M992 19" skermur
Sound Blaster Live 5,1 ljóðkort
Windows XP Home Dk
3 ára garanti

TILHOYR

Panda **Antivirus við 3 ára licensi** Kr. 395,-
Canon i320 litprentari Kr. 990,-
3 Mánaðar Software Trygd Kr. 250,-

kr. 15.900,-

FARODANE *City*
SKRIVSTOVUMARKNAÐUR

SMYRILSVEGUR 7 - FO-100 TÓRSHAVN - TEL: 31 14 14

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- **avrusan og viðgerð**
- **einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)**
- **samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)**
- **eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi**

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Arbeiða á Aluplast. Frá vinstri: Magnus Dalbø, Poul Andreas Jacobsen.

Frá vinstri Poul Andreas Jacobsen, sum er lesur niðri, men sum arbeiðir á Aluplast, sum tekur sær av bókbaldinum.

Her inni arbeiða menn í rúmdarbúna. Glastrevja er ikki vandaleyst, og tí ræður um at verja seg væl. Her verða rottangar og eisini bátar gjørdir.

Framhald av síðu 13

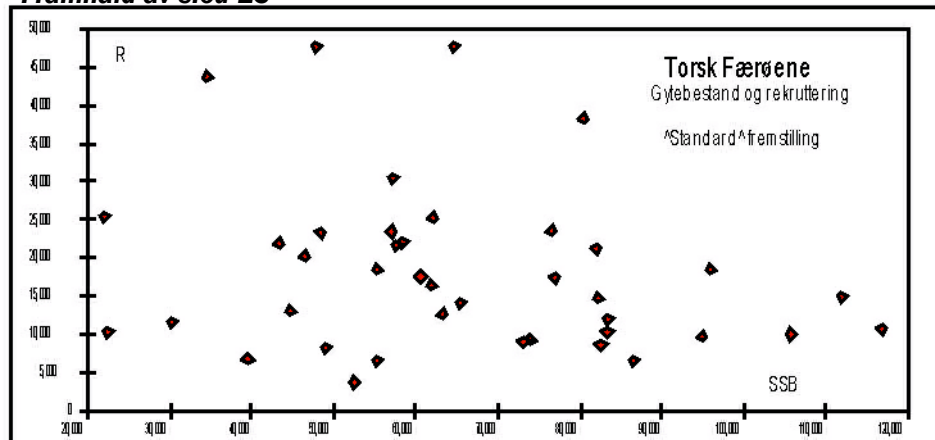

Fig. 3. Denn klassiske fremstilling, som ICES bruker, av sambandet mellom gytebestand (SSB) og rekruttering (R). Da plottes R mot SSB uavhengig av tid. Det er vanskelig å se noe mønster i disse punkter. Hvis det er noe, så gir meget store gytebestander, over 85 tusen tonn, liten rekruttering. Det er helst at små eller middels gytebestander gir god rekruttering.

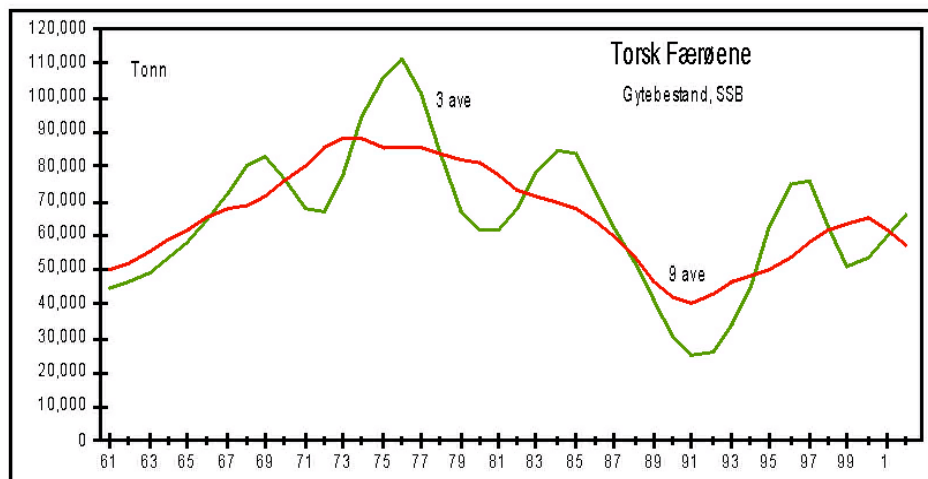

Fig. 5. Her ser vi på gytebestanden over tid. Ved å bruke glidende middeltall er det mulig å filtrere svingningene og gjøre dem klarere. Den grønne linjen er 3 års glidende middeltall som jevner ut kortids forstyrrelser. Den røde linje er 9 års glidende middeltall som viser gytebestandens svingninger over lengre tid. En kan tydelig se hvordan gytebestanden svinger rundt langtidsmiddeltallet.

of a rapid increase which has not been confirmed in the next years assessment. The 1999 year class is confirmed to be very strong.

Med andre ord, fisketrykket det siste året har alltid blitt overvurdert. Det er derfor ikke grunn til å panikkere nå selv om ICES anslår at fisketrykket har øket til 0.85.

Til slutt redegjøres det for sambandet mellom gytebestand og rekruttering. Hvis det er slik det ser ut for, så er det om å gjøre å holde bestandene nede ved et passelig hart fiske, i stedet for å prøve å bygge de opp ved å fiske lite.

Torskebestanden ver Færøene svinger regelmessig, noe som gjenspeiler seg i varierende fangst.

Dette har sin rot i samspillet mellom gytebestand og rekruttering. En analyse viser at det gjelder et inverst forhold mellom gytebestandens størrelse og rekruttering, d.v.s. at liten gytebestand gir stor rekruttering og omvent. Dette er i strid med den konvensjonelle rådgivning som antar at en stor gytebestand er nødvendig for å få en god rekruttering. Her nedenfor blir det gjort nærmere rede for dette.

“Management objectives: The effort management system implemented in the Faroese demersal fisheries in Division Vb since 1996 aims at harvesting on average 33% in numbers of the cod exploitable stock. This translates into an average F of

0.45. This is inconsistent with the precautionary approach with the Fpa of 0.35.”

From an ecological point of view, it should be an advantage to reduce the fishing mortality. The abundance of large cod would increase and the predation on blue whiting should be higher. Since the majority of the blue whiting stock is growing up outside the Faroe Plateau, and mainly is present in the Faroese area in connection with the spawning migration, an increased predation on blue whiting should represent an influx of energy to the Faroe Plateau ecosystem and eventually a higher catch of cod. (ICES rapport 2003).

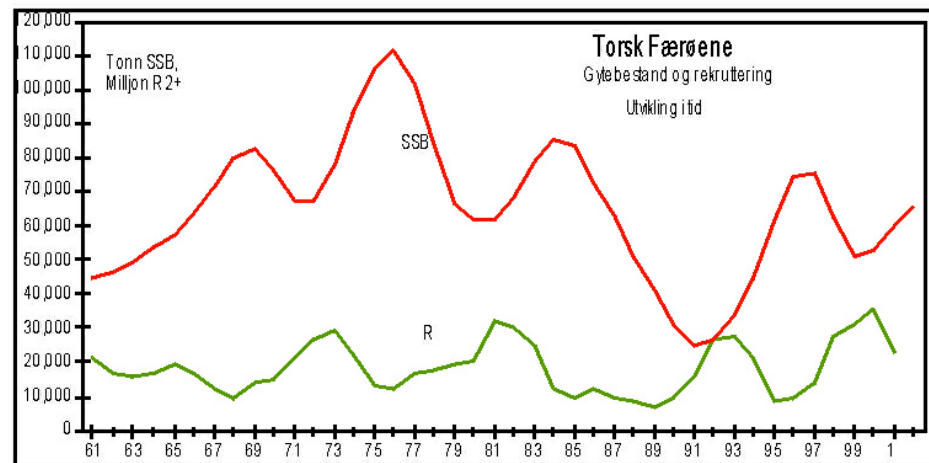

Fig. 4. Her er gytebestand, øvre linje, og rekruttering, nedre linje, vist som funksjon av tid. Da fremkommer regelmessige svingninger. Gytebestanden har viss treghet, den vokser og avtar i jevn rytme. Uforventet, så svinger rekrutteringen også regelmessig, i motfase med gytebestanden. Dette kan tolkes på den måte at når (gyte-) bestanden er stor er det ikke behov (eller plass) for ytterligere økning. Bestanden regulerer seg selv.

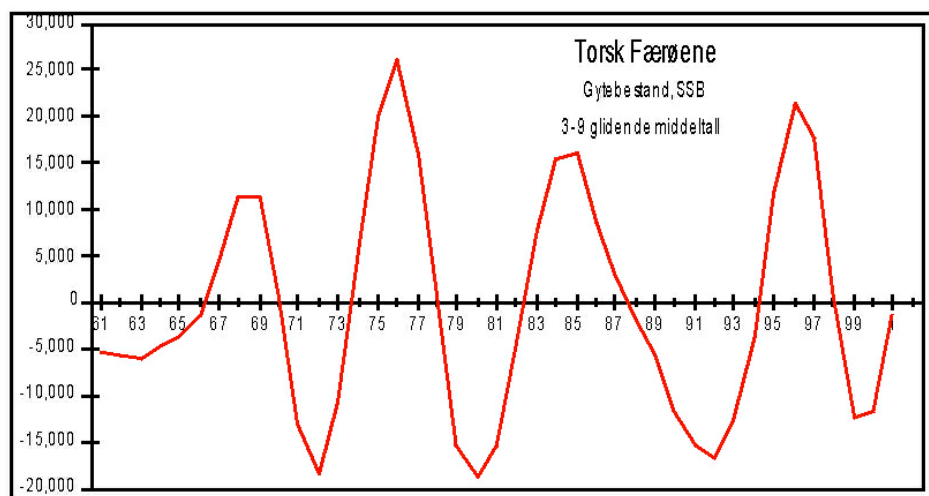

Fig. 6. Hvis man så ser på aviket av 3 års middel fra 9 års middel (3 middel - 9 middel) får en figuren her til venstre: Den relative kortidssvingning i bestanden.

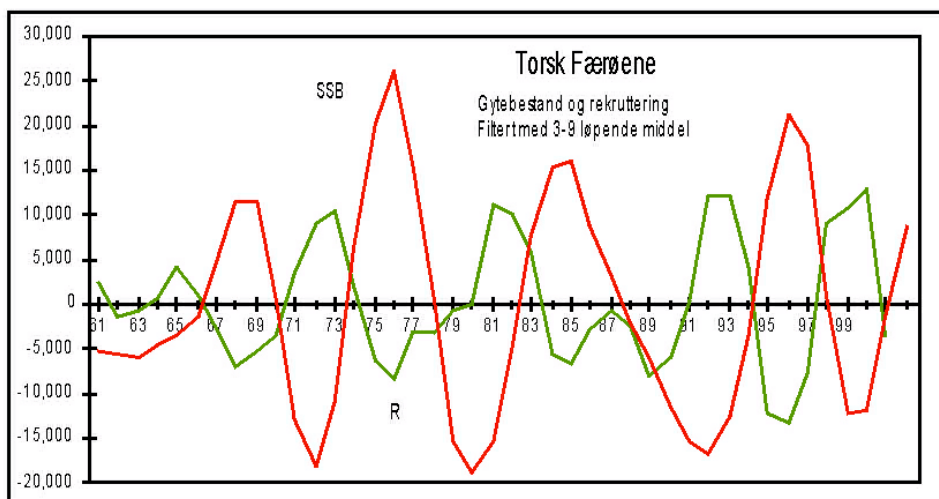

Fig. 7. Da er det klart for finalen: Sette de relative svingningene i gytebestand og rekruttering opp mot hverandre i tid. Resultat: **Gytebestand og rekruttering svinger i motfase.**

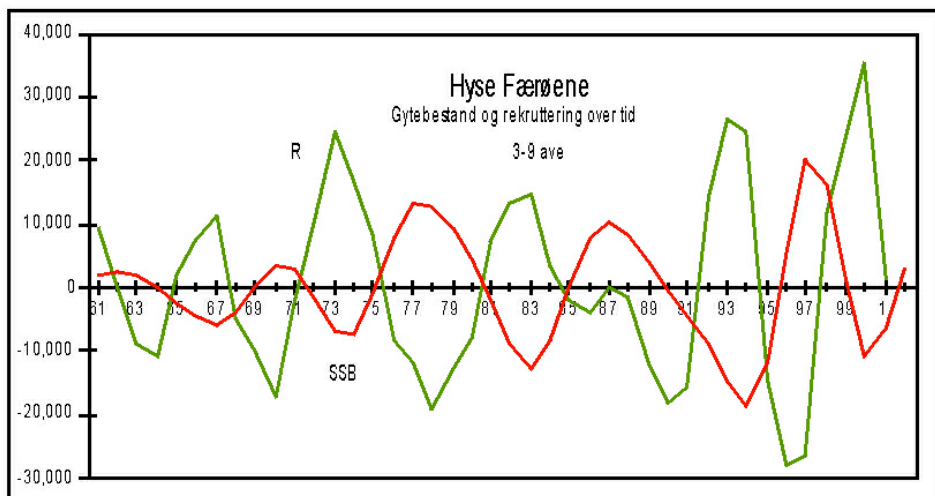

Fig. 8. Tilsvarende fremgangsmåte viser at det samme gjelder for hyse. Rekruttering og gytebestand svinger i motfase.

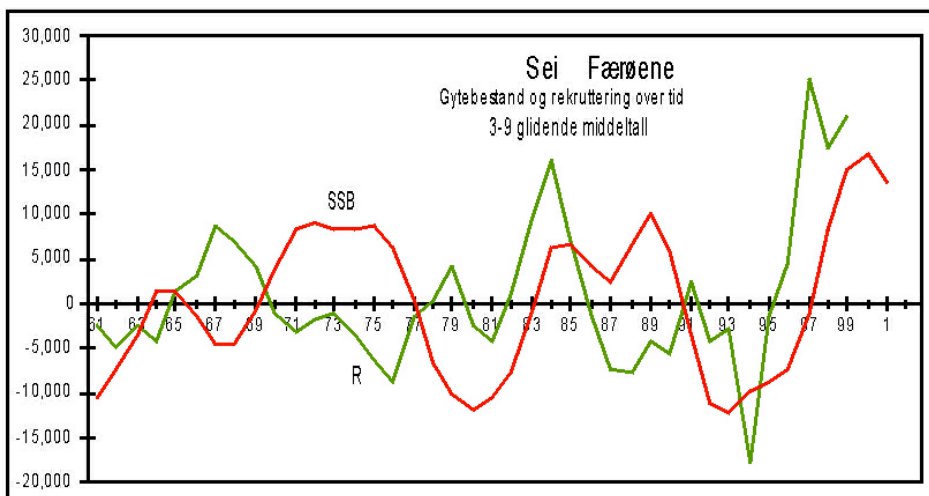
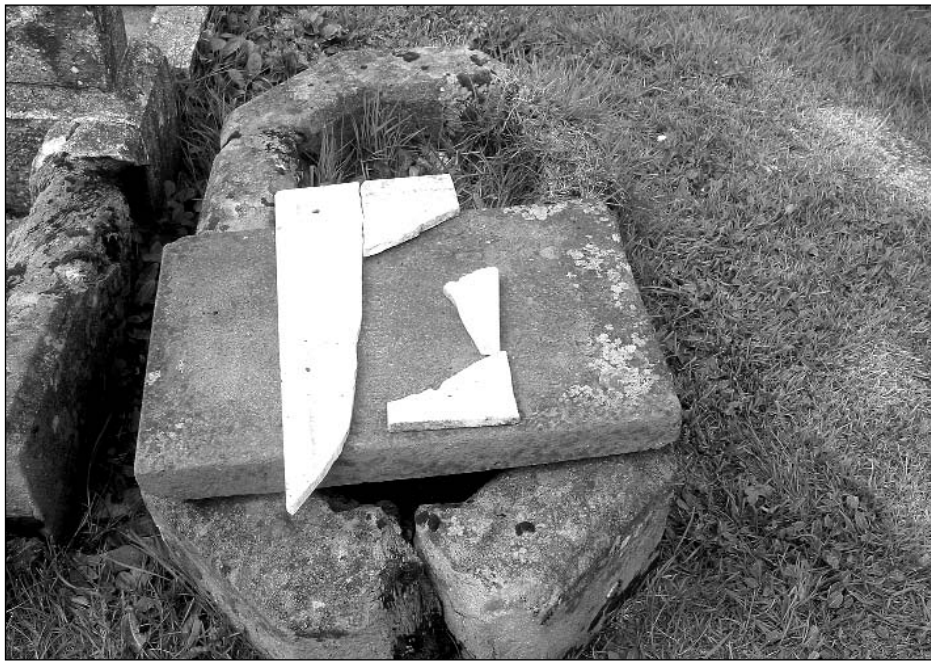

Fig. 9. Seien har lengere svingningsperioder og til tider er gytebestand og rekruttering i motsatt fase.

ung mand, der tillige med min mand greb fader, der pludselig sank sammen. Man troede, at fader var besvimet, og han blev båret ind i et hus (bls. 63) i nærheden. Kongen og prins Valdemar fulgte med, og der blev sendt bud til moder om at komme, da fader var besvimet. Der kom straks to læger, men der var ikke noget at gøre, fader var død af hjerteslag, død med sin konges hånd i sin, og det var den skønneste død han kunde få. Fader holdt meget af kongen og kongefamilien. Kongen var meget bevæget over faders død og han søgte straks at mildne ulykken. Han spurgte om der var uforsørgede børn. Moder fik ikke pension. Kongen tilbød af sin egen lomme at betale moder 400 om året, om det var rigsdaler eller kroner, husker jeg ikke. Det var jo mange penge dengang og en stor hjælp for moder, der fik dem ligeså længe hun levede.

Da min fader blev begravet, talte min mand, og der havde aldrig været en så stor begravelse i Thors-havn. Efter begravelsen rejste min mand og jeg hjem. Der blev senere af venner og bekendte rejst en stor smuk gravsten på faders grav. Moder flyttede over til min broder Jacob og boede hos ham til sin død. Det var en sørgelig afslutning på kongemodtagelsen, som vi alle havde glædet os så meget til. Senere blev der rejst en stor mindesten i anledning af kongebesøget. I året 1879 døde moder, det varede lidt inden budskabet nåede mig og jeg kunde desværre ikke nå at komme med til begra-

velsen. Vi børn købte nede i Danmark en stor sten, magen til den der stod på faders grav og den lod vi så sætte på moders grav.

Vi forlader Viderejde

Mit helbred var ikke så godt, og da doktoren havde undersøgt mit bryst, sagde han til min mand, at jeg kunde ikke tåle den kolde skarpe vind der var på Viderejde, han skulde se at få et andet embede. På den tid blev Suderø præstekald ledigt og min mand rejste så derned og så på kaldet. Han søgte embedet og fik det, så det var jo meget heldigt. Min mand holdt så afskedssprædiken i alle kirkerne. Befolkningen var meget ked over at han skulde rejse, han var jo færing og forstod dem så godt - og de ham. Ved afskedstalen i Onegerde kirke, var kirken heldt fuld af tilhørere. Min mands sidste embedshandling var såmænd at vie Magnus.

Ankomsten til Suderø

Min mand der havde set Lejre præstegård, sagde, at der kun var en lille lejlighed og vi solgte derfor nogle af vore møbler og da Restorffs skib, som vi havde fragtet, kom, bar karlene resten af vore møbler ned på skibet. Foruden os rejste barnepigen, Malene, som vi havde fået lige efter hendes konfirmation og den gamle Gullak, med til Suderø, de andre folk blev på præstegården. Det var en skik at den ene pige altid blev et år efter præstens afrejse, for at tage vare på det han skulde have i "nådesåret", så vi var jo glade over at Kathrine blev der, hun havde jo også varetaget pastor Vesembergs enkes interesser det første år vi var der. De af vore folk der blev tilbage på Viderejde, fulgte os ned til skibet. En del af beboerne havde også indfundet sig og efter at vi havde taget den hjerteligste afsked med dem

alle, stødte vi fra land. Gamle Gullak var også glad fordi vi skulde til en sydligere ø. Og atter sejlede vi ud imod det ukendte. Det var omtrent mørkt da vi nåede Suderø, der er den sydligste af Færøerne. Nogle af menigheden og nogle af vore bekendte, kom ned og tog imod os. De vilde gerne huse os i bugten hvor vi lagde til, men da vi helst vilde op i præstegården, blev der straks sendt en dreng afsted til købmanden efter lys, så vi kunde indrette os. Da drengen kom tilbage med lysene og folkene havde fået vore møbler båret op, fik vi os et godt måltid mad. Noget proviant havde vi selv med og beboerne havde sendt os en krukke smør, frisk brød, en ost o.s.v. Der var i denne præstegård en pige, som vi "arvede", hun skulde være der i "nådesåret". Men da min mand skulde have pengeløn, og vi altså ikke lønnedes med naturalier, kunde vi undvære hende, og da hun var for-

Hetta er grøvin hjá tí lítla Jensi. Hann var fyrsta barnið hjá Evensen hjúnunum, men hann doyði beitt lítil. Grøvin varð væl passað, í hvussu er so leingi Anna livdi, men tíverri er plátan brotin.

lovet, vilde hun gerne rejse. Den næste dag fik jeg jo rigtig beset Lejre. (Af leer, som der fandtes så meget af deromkring, forklarede en bonde mig.) Præstegården lå på øens nordside og den bestod kun af en bygning, der var opført af tømmer der var tjæret. Taget var også af tømmer, hvorover der var lagt et lag af bark og derover et lag græstørv.

Den usunde Bolig

Det var en meget usund bolig. En af de tidligere præster (der lignede Fr. 7. så meget, at man hviskede om, at han var dennes søn. Ak, ja, Fr. 7. fik skyld for så meget) havde sådan en strunk og yndig datter. Hun skulde giftes og var netop ved at sy udstyr, da hun pludselig blev syg og døde en nytårsaften. Lægen havde sagt at det udelukkende var boligens skyld, at hun var blevet syg. Det var altså denne præstegård at min mand og jeg kom, jeg, der skulde have det så godt for mit brysts skyld. Der var meget hyggeligt. Det var dog en elendig lejlighed den bestod af: Studereværelse og to små værelser, der stødte op til det. Storstuen og sovekammeret. I stuerne var der så lavt til loftet, at min mand, der var høj og kraftig, heller vilde gå ind ad gangdøren og ind ad den anden indgangsdør, for at komme ind i sit studereværelse, end at gå den direkte vej gennem stuerne. Engang for mange år

siden, forliste et skib "Ves-terbæk", af det blev der bjerget et helt lille værelse op til præstegården, hvor der blev stillet op således at man kunde gå ind i det fra et af værelserne. Det blev kaldt "kahytten" og brugt til gæsteværelse. Min mand fik, som sagt, pengeløn og vi lønnede også vore folk med penge, dog fik de skind til skoene. Selvfølgelig havde vi ikke nær så meget at bestille som på Viderejde med alt det fiskeri, fuglene og kreaturerne - men vi tjente mere på Viderejde takket være alle de naturalier.

Dog fik vi ca. 60 får om året foruden mortensaftensgæsen som blev kaldt "tiendegæs" - vi fik de første til mortensaften, og resten længere ad vinterens løb. Der var ikke ret meget jord til præstegården, så vi kunde jo let klare os med barnepigen og gamle Gullak. Der kom ofte en ældre mand, Andreas, til præstegården (som han boede lige i nærheden af) han hjalp os med alt muligt, ham sluttede Gullak sig meget nøje til.

Når Gullak ikke havde noget andet at bestille, karte han eller spandt han på "skotrok". Pigen karte, spandt eller vævede.

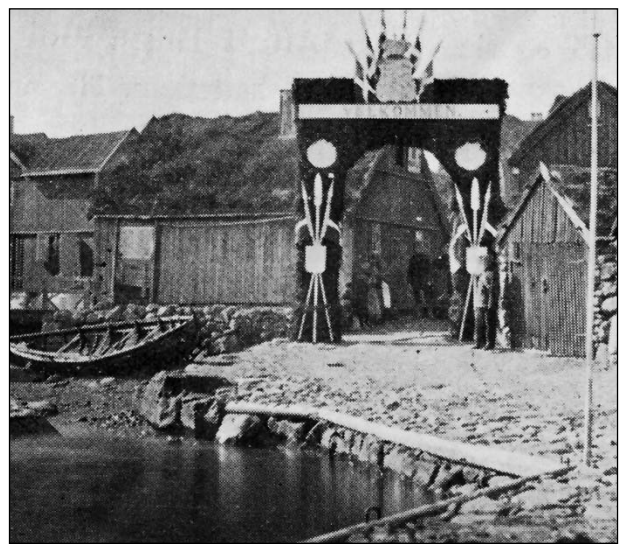
Min Mands Ture til andre Kirker

På Suderø havde vi ikke selv nogen båd. Min mand talte i fire kirker, nemlig i Kvalbø, der var den kirke,

Parti fra Thors-havn.

FÆRØERNE

Heiðursgrindin fyri kongi í 1874. Hon varð reist millum húsini í Bajanstovu og í Geil.

Her síggja vit gamla mynd av Bajanstovu fremst, við Geilini binumegin. Niðanfrá Bajanstovu síggja vit núverandi Cafe Nattúr.

hvor vi hørte til og hvortil der var en ret lang vej, og - når han var på omrejse, i Tverå (det samme som Trangisvåg), Våg og Sumbø, der lå på Suderø. De dage hvor min mand ikke talte, læste degnen. Undertiden sejlede han til en af kirkerne, men som oftest gik han. Som alle færing-er, var han en god fodgænger og han holdt meget af at gå ude i naturen. I reglen kom der en mand og hentede hans bagage, det var pligtarbejde. Min mand fulgtes sjældent med ham, han holdt mest af at gå i sine egne tanker. Det var oftest nogle meget drøje spadsereture når vejret var slemt.

Der var mange i kirken da min mand talte første gang. Færingerne har jo fra gammel tid haft ord for at være nysgerrige. Befolkningen på Suderø var livligere og ligesom mildere end dem på Viderejde. Til gengæld var de så trofaste på Viderejde. Her er et lille eksempel. Vi mistede jo en lille dreng deroppe og et ægtepar lovede at passe graven. De passede den også så længe de levede og efter dem fortsatte deres søn med at passe den. For to år siden faldt Petter og brækkede låret og han var længe meget syg, går ved to stokke. Nu i sommer (1925) skrev jeg op til min gamle pige, Malene Matras, der boede på Viderejde, om hun vilde se til graven og holde den i orden. Forleden fik jeg brev fra hende, at graven var i den nydelige orden og at Petter lod hilse og sige, at så længe han var levende og kunde røre sig, skulde graven nok blive passet. Det var i 1874 barnet døde, nu skriver vi 1925. - Så trofaste er de deroppe.

Der kom her, som på Viderejde, ofte folk og talte privat med min mand, de betroede ham hvad der trykkede og pinte dem og han trøstede og rådede dem så godt han kunde. Aldrig nogen- sinde fortalte han til os andre hvad det var. Han forstod som få den svære kunst at tie. Og tog hans tanker en højere flugt, og havde han oplevelser der lå over mængdens, da tav han også, thi han vidste at de kunde ikke forstå ham.

En gang var der en franskmand hos os der skulde undersøge de kul der fandtes i fjeld i Kvalbø. Pludselig var han forsvundet, vi kaldte og søgte, men kunde ikke finde ham. Min mand gik så ud i det vi kaldte for "haugen" og der fandt han ham i færd med at tegne huset.

Islandsk Mos som Lægemiddel

"Jeg har aldrig før set sådan et hus", sagde han. Og det havde han såmænd ret i, thi det var meget mærkeligt og gammelt, over 100 år. Desværre blev tegningen væk. I præstegården var der så fugtigt, at tapeterne linnede fra væggen, så mine børn kunde lege skjul bag dem. Det var da intet under at jeg blev meget dårlig af gigt. Min mand hentede en læge, Lund, en dygtig og prægtig mand, der medbragte en pakke "islandsk mos", som han havde fået sendende, da det skulde være sådan et godt middel mod gigt. Lægen fortalte, at han lige havde prøvet mosset til et omslag til en halsbetændelse, men patienten, der nok var meget syg, døde, og han havde ingen erfaring med mosset overfor

gigt. Der blev funderet meget på spørgsmålet, bruges eller ikke, men det endte da med, at min mand lod ham prøve. Mosset blev taget frem, det var en stor, flad, fast sammenpræsset grå masse, vel en tomme tyk, og der blev skænket kogende vand på det. Derefter blev vandet vredet af og det blev så lagt på lænderne med forskellige omslag udenom. Det virkede straks meget behageligt. Min mand der var meget ængstelig for hvorledes den ny kur skulde forløbe, bad lægen blive til omslaget skulde af og da lægen selv var interesseret, blev han der i de 18 timer det var på, og i den tid blev hans patienter sendt over til os. Da omslaget blev taget af, var det så varmt at det godt kunde have ligget i 12 timer til. Den kur hjalp mig meget.

Vi bygger ny Præstegaard

Min mand besluttede nu at denne sundhedsfarlige præstegaard skulde bygges om og staten gik ind på at betale ombygningen. Min broder i Thorshavn tilbød at børnene og jeg måtte bo hos ham medens det stod på og det var vi jo glade over, jeg havde jo mange bekendte i byen og vi sejlede så dertil medens min mand og pigen blev tilbage.

Det varede omtrent hele vinteren med at tilhugge tømmeret, rydde planerne pladsen hvor den nye præstegaard skulde ligge. Jeg lagde grundstenen. Først i oktober stod hele bygningen færdig. Lejligheden bestod af studerværelse, dagligstue, kabinet, spisestue, soveværelse og barnekammer samt

Ja takk!

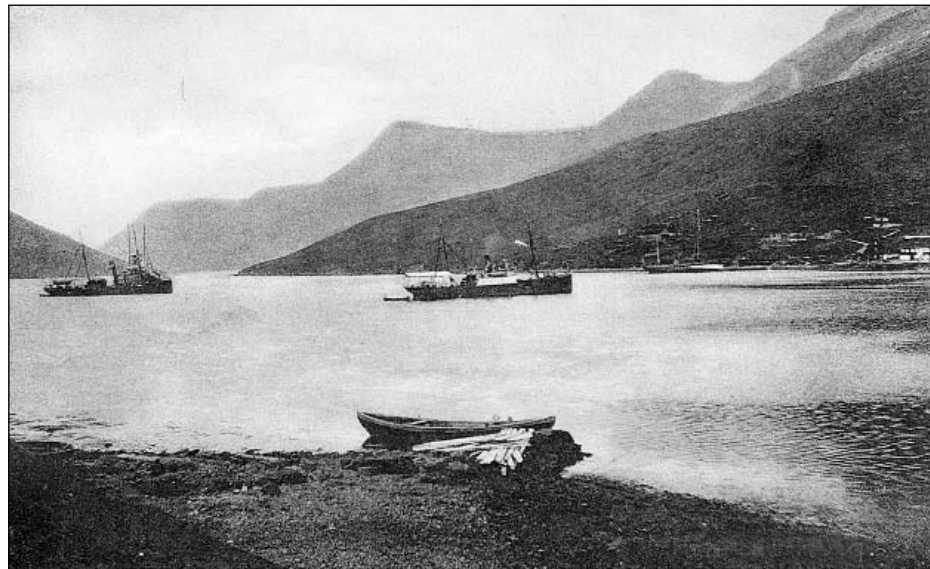
Eg ynsk at gerast haldari av FF-bláðnum
fyrí bert 50 krónur um ársfjórðingin

Verður sent ókeypis - vit gjalda postgjöld

Navn: _____
Bústaður: _____
Bygd/býur: _____

FF-bláðið - postbústaður 58 - FO-110 Tórshavn

Tel: 34 45 66 - Fax: 34 67 69
T-postur: ff-blad@post.foi.vant.fo

Klaksvík.

et par gæsteværelser ovenpå. Det var en stor glædesdag da vi flyttede ind, efter alt hvad vi havde døjet i den gamle bygning. Vi fik nye møbler og de kan tro vi fik indrettet os så dejligt. Det var såmænd også på høje tid, thi treugersdagen efter at vi var flyttet ind, hørte jeg et stort rabalder og klirren. "Løb ud og se hvad det var," råbte jeg til pigen. Hun løb ud og kom lidt efter tilbage med den besked at det var noget af taget på det gamle stue-

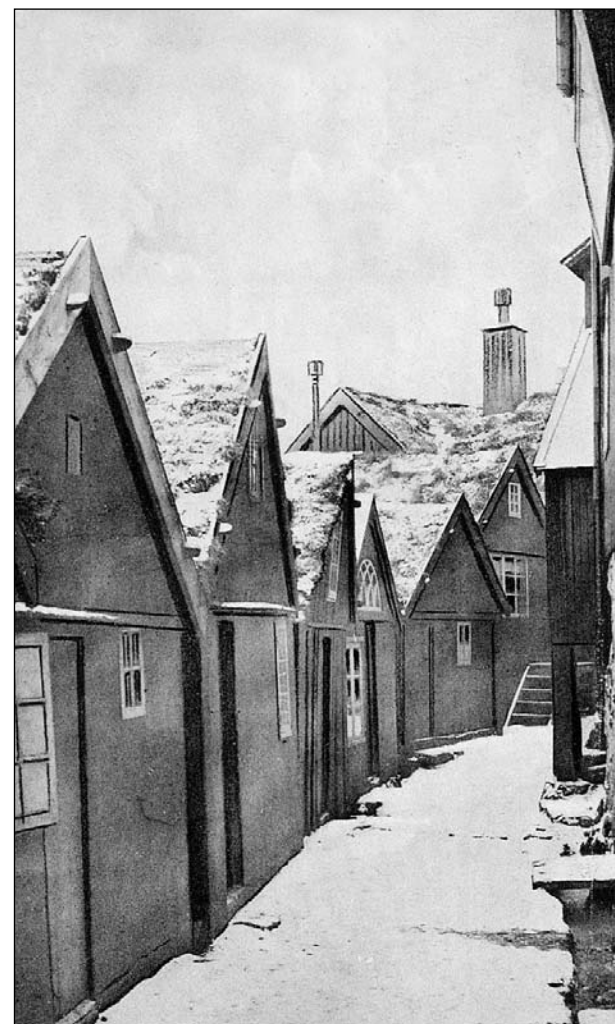
hus som stormen havde revet af og kastet over på det nye stuehus. Det gamle hus blev senere omdannet til udhus.

Suderø har meget høje klipper, der på sine steder går lodret ned i vandet. Der kunde ofte være en

slem brænding, men dog ikke så meget som på Viderejde. Der var meget mildere vejr og byggen havde let ved at modnes. Da byggen aldrig rigtig kunde tørre ude, blev det tørret ved ild i det såkaldte "sodnhus".

Teir kryvja

Gongin

Bjargingarútgærð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiútgærð, bjargingar og trygdarútgærð.

Umboð fyri kendu danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- Serkunnleiki innan vasking av aptering
- Vasking av maskinrúmi
- Reinsa teppi
- Bona gólv
- Reinsa koyggju og forheng
- Reinsa gamalt bonivoks
- Seyma nýggj forheng
- Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.
- Brúsubakkar "Homequeen vinyl"
- Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glæðshøggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

**Vit hava
stórt úrval
av reiðskapi
til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
í ymiskum støddum.

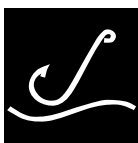
Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ

í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ

í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
www.teymavirkid.fo

we make fishing
more profitable

Vit framleiða og umvæla øll slag av trolum, so sum:

■ Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flótitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

■ Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:

- Vaska og impregnera nótir
- Levera kompletar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgærð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

Høvuðsskrivstova:

Vónin P/F
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 444 246
Telefax 444 579
www.vonin.com

Tórshavn:

Álaker
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

Miðvágur:

Telefon 33 29 46

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgærð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgærð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgærð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgærð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Søgan um ein hegnismann:

Johan David Jacobsen

80 ára gomul kumpass, sum er framleidd í Føroyum

Føroyar hava átt nógvar hegnismenn, sum nærur burtur úr ongum hava kunnað framleitt alt millum himmal og jørð. Hesir hava júst prógvað orðtakið um, at neyð lærir nakna kvinnu at spinna.

Nú um dagarnar sóðu vit eina 80 ára gamla kumpass, ið vísti rætt og virkaði. Hon er gjørd í Norðragøtu, og hevur verið í varðveitslu hjá teimum hjá Eliesari í Tjørnustovu. Hetta gevur okkum høvið til at greiða eitt sindur frá Johan Davidi Jacobsen í Norðragøtu. Upprunaliga var hann ættaður av Skipanesi, men kom ungur til Gøtu, har hann giftist við Onnu Louisu Zachariasen í Jákupsstovu.

Tey búsettust úti á Fløtum, har Johan David hevði smiðju. Johan David var ein framúr hegnismaður, og bert eitt prógv fyri hesum er kumpassin, sum hann gjørdi fyri uml. 80 árum síðani. Hetta var annars bert ein av nógvum kumpassum, ið hann gjørdi fyri sovæl bygðarsum avbygdamenn. Kumpassin gjørdi hann annars við hjálp frá 12 ára gomlu dóttirini Jacobinu. Tað var nevnliga hennara uppgáva at tekna "rósuna" til kumpassina, so ættirnar kundu avlesast beinleiðis, tá kumpassin varð brúkt.

Jacobina fyllir 92 ár í morgin 11. juli. Hon er framúr vitandi kvinna, og er framvegis eins skilagóð, so vit fara at nýta høvið til at endurgeva nakað av tí, sum hon kann greiða frá um pápa sín,

Her síggja vit Johan David (1872-1955) og Annu Louisu saman við elstu børnunum. Uttan t.h. er Jacobina. Síðani er tað Laura, sum er deyð mitt í 90-unum og Sakaris Karl, sum doyði sum smádrongur.

samstundis sum vit ynskja henni tillukku.

Johan David var ein nærur sjálvlerdur smiður. Hann hevði arbeitt hjá beiggja sínum Tummasi, sum hevði lært smíð í Mikladali, sum er kend bygd fyri sínar smiðjutraditiónir. Hann rak seinni smiðjuna, sum hann fekk, tá Tummas seinni flutti til Söldarfjarðar og hevði smiðju har. Johan David hevði eisini arbeitt hjá Sørini í Kunoy, tá hesin var við í fyrsta vegarbeiðnum í hesum partinum av Eysturoynni fyrrapartin í 20-unum, og hann hevði ábyrgd av smiðjuarbeiðnum í sambandi við vegagerðina.

Johan David gjørdi alt hugsandi smiðjuarbeiði. Nógv ættarlið av gøtudreingjum hava havt sum

fragd at blása luft til essuna hjá Johan Davidi og er hetta ein partur av samleikanum hjá serliga norðragøtufólki.

Johan David var tiltikin tolin og barnagóður.

Urias

Men Johan David gjørdi so nógv annað enn smiðjuarbeiði. Eitt av "spesialunum" hjá Johan Davidi var at umvæla ur, og tí varð hann eisini nevndur "urias" millum manna. Her gjørdi tað ikki mun, um tað vóru størstu bornholmaraklokkur ella minstu damuur, sum hann fór í holt við. Hann var so hegnigur, at hann enntá kundi skoyta fjarðarnar á urum.

Urini komu úr øllum landinum. Tey komu og vórðu send við postinum.

Tað var uppgávan hjá Jacobinu at senda urini avstað aftur og at pakka tey so væl, at tey kundu koma heilskapað fram aftur. Og hetta gekk rættiliga fyri seg við stíli. Pakkarnir vórðu forsegladir við lakki, við signetinum D.J. prentað inn á seglið.

Eykalutirnar fekk Johan David úr Keypmannahavn, og Jacobina minnst enn hvaðani teir komu. Nevnliga frá Peter Hansen, Nørrebrogade 70.

Tað skal viðmerkast her, at slíkt "finmekanisk" arbeiddi gekk fyri seg í stovuni hjá Johan Davidi og ikki í smiðuni.

Jacobina minnst eisini, at einaferð aftaná 1. veraldarbardaga kom ein stórir pakki av brillum frá Peter Hansen. Hetta vóru modell, sum vóru farin av

móta í Danmark, og sum hann helt kanska kundu seljast í Føroyum. Tað stóð heldur ikki á. Brillurnar kostaðu 1 kr. í innkeypi, og hann seldi tær avstað aftur fyri 2 kr. Hetta hevur kanska givið nakað av peningi, men annars var tað eyðkent fyri slíkar menn, at teir dugdu illa at taka fyri tað, sum teir gjørdi, so nakað gullnám gjørdist hetta ikki. Tað var nú heldur ikki altíð, at prísurin var í peningi. Vóru tað bøndur, sum vóru kundar, vóru teir kanska eins skjótt bidnir um okkurt av seyði í lön.

Ikki minst undir teimum báðum stóru kríggjunum var brúk fyri tí snildi, sum slíkir menn kundu leggja fyri dagin. Undir 1. heimsbardaga fekkst ikki petroleum til lampurnar. Einasta brenni-evni var lýsi, men hetta dálkaði illa. Men snillingar sum Johan David fingur gjørt lampur, sum uttan stórvægis háva kundu nýtast til lýsi. Fyrsta lýsilampin varð annars gjørd 6. oktober 1917, sama dag sum sonurin Tummas varð føddur. Frammanundan hevði Johan David annars gjørt hópinn av kolum, sum tá vóru lampurnar í føroyskum heimum.

Primusar

Undir seinna heimsbar-

daga vóru tað brennararnir til primusar, sum vóru trupulleikin, teir skaffaðust nevnliga ikki. Men her kom ein serligur eginleiki hjá Jacobinu henni til góða. Henni dámdi nevnliga ikki at blaka nakað burtur. So teir brennarar, sum annars skuldu havt verið blakaðir burtur sum ónýtiligir, hevði hon goymt, og hevði enntá drigið teir uppá eitt snøri.

Tað var ikki komið langt inn í kríggj, tá var eingin brennari eftir, og Johan David hevði umvælt teir, soleiðis at teir kundu brúkast.

Tað kann verða nevnt her, at brennarar kundu hava tveir feilir. Annar var, at hol var á, og teir kundu leka. Hetta kravdi slagloddning, sum var eitt serligt kynstur.

Hin var, at brennarin kundi vera typtur. Tá mátti hann skrúvast úr og opnast við krúti, sum fekkst til at bresta. Her skuldi ansast sera væl eftir.

Patentið hjá Jacobinu

Men Jacobina var ikki fyri nothing heldur á hesum økinum. Hon fann uppá ein nýggjan lættari máta at gera hetta.

Brennarin skuldi fyri tað fyrsta ikki skrúvast úr. Tað fyrsta var, at beholdarin skuldi tømast fyri

Húsini eru nógv broytt, men her búði Johan David í syðra endanum. Smiðjan var í norðrara enda. Annars arbeiddi hann eisini í stovuni og kjallaranum.

Ein stórir partur av arbeidsøkinum hjá Johan Davidi var primusar, sum vóru týðandi partur av hvørjum búsarbaldi. Men brennararnir kundu typpast, og tað var ikki sum at siga tað at opa teir aftur. Men her fann Jacobina uppá eitt patent, sum lætti um hetta.

Her byggur Jacobina eftir kumpassini, sum hon og pápi hennara gjørdur fyri 80 árum síðani.

petroleum. Tí næst skuldi munnstykkið skrávast úr. Tað næsta var at pumpa luft í primusin. Síðani skuldi spritt á skálina, sum varð nýtt til at hita primusin. Tá hetta var gjørt, var primusurin settur út á gátt, so ikki nakað skuldi henda, um eldur kom í. Síðani fór Jacobina innar í køkin at bíða, inntil hon hoyrði eitt skot. Nú var brennarin opin. Munnstykkið varð nú skrávað í, og so var alt í lagi. Hetta

sum at nitta, zinka, lodda, slagloddar er partur av orðafarinum, sum Jacobina er vaksin upp við.

Johan David var kendur sum ein sera lagaligur maður. Tá eingilskmenninir undir krígunum høvdu brúk fyri at gera okkurt smiðjarbeiði, so lænti hann teimum smiðjuna, so teir kundi gera tað sjálvir. Hetta var áðrenn teir sjálvir fingur smiðju.

enn vegurin kom. So sigast kann bókstaviliga, at Johan David hevði nógv jørn í eldinum!

Hann var sera vitandi og las nógv. Um so fólk komu inn at vitja, kundi hann saktans sita og lesa í eini bók, og eingin tók sær ilt av tí. Hann hevði sera gott skil á veðri, og hvussu náttúran háttaði sær undir ymiskum veðurviðurskiptum.

Tað skal verða nevnt her, at nógvir eftirkomarar hjá Johan Davidi hava

húðini. Johan David seyð luftina úr horininum við einum stykki av roð í munninum at koyra fyri holið.

Men seinni gjørdist tað eitt glas við fóti. Og mannagongdin var hendan:

Glasið skuldi fáast til at súgva seg fast í húðina. Hetta varð gjørt á tann hátt, at áðrenn glasið varð

sett inn móti húðini, varð eitt lítið petti av logandi pappíri koyrt í glasið, sum tiskil gjørdist lufttømt og seyg seg fast, og skuldi tað sita nokkso leingi. Tá glasið varð tikið frá aftur, var ein kúla á húðini. So tók Johan David eitt rakikniv og hakkaði í kúluna, so tað fór at bløða. Síðani var sjúki limurin koyrdur í eina balju við flógvum vatni, og "illa blóðið" rann út.

Tað vísti seg, at hetta hjálpti, í hvussu er fyri eina tíð. Ein, sum javnan kom til Johan David í heusm ørindum, var Kunoyar Johanna, sum búði í Syðrugøtu. Hetta minnst Jacobina væl. Fyri ta fyrsta komu hon og maðurin Poul Christoffur í bili, sum var fyrsti bilur í Gøtu. Hetta var í sær sjálvum eitt ævintýr. Teir báðir Johan David og Poul Christoffur vóru annars systkinabørn. Men tað, sum í enn størri mun gjørdi vitjanina minniríka, var, at tey høvdu altíð eina

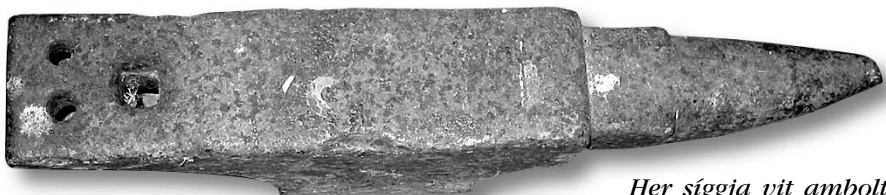
fulla kurv av góðum mati við sær, tá tey komu. So tá var "liv og glade dage" úti á Fløtum.

Fyri at kunna peila seg inn á hvørji hesi bæði vóru, kann nevast, at Kunoyar Johanna var mamma til Suffiu hjá Jóan Elias, sum var ein av stovnarum FFs. Tað var Suffia, sum legði til brots við teting í Gøtu. Ein dóttir teirra var Petra Arge, sum var gift við Niels Juel. Petra minnist væl, tá omman plagdi at fara til viðgerðar hjá Johan Davidi. Og hon sigur, at omman í hvussu er trúði, at viðgerðin hjálpti. Í dag hevði verið farið til lækna, sum í dag er í Gøtu. Men tá hoyrði Gøtu undir læknan í Klaksvík, so tað var ikki bert sum siga tað at fara til lækna.

At enda kann verða sagt, at Johan David var ein av stovnarunum av Fiskimannafelagnum.

Einaferð enn Jacobina: Hjartaliga tillukku við 92-ára degnum.

ó.

Her síggja vit amboltin hjá Johan Davidi.

var ein nógv lættari máti, sum spardi nógv stríð.

Tað var eisini tørvur á reinsinálum til brennarar. Men hetta var eingin trupulleiki hjá Johan Davidi. Hann gjørdi ein hóp av teimum, og hann seldi tær fyri 5 oyru.

Uppgávurnar hjá eini smiðju vóru sum sagt alt millum himmal og jørð, og tað var nærum einki mark fyri, hvat Johan David kundi greiða. Fyribrigdi

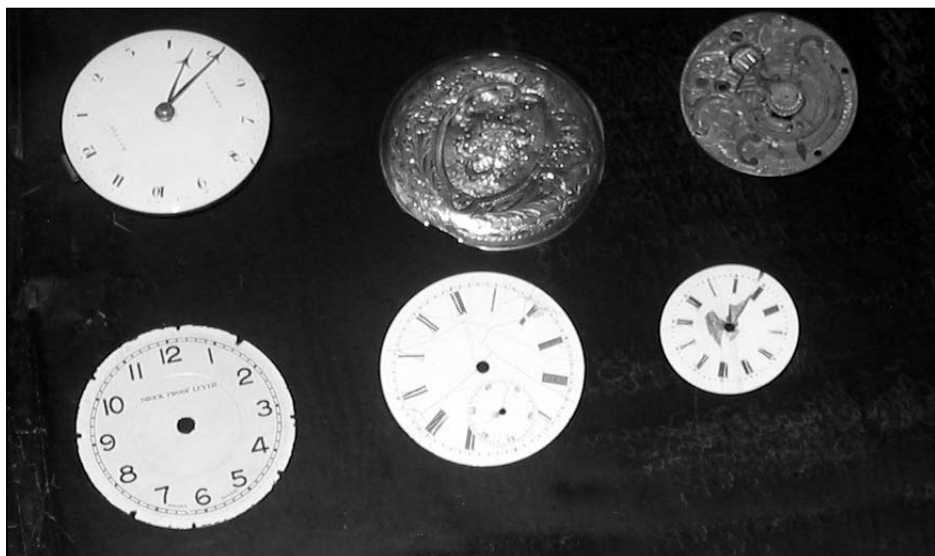
Gelendarin um Lorvíksfjall

Ein av uppgávunum hjá Johan Davidi var eisini at gera gelendaran um Lorvíksfjall av nýggjum fyrrapartin í tjúgunum. Jacobina minnst, at hon tá mátti fara niðan á fjallið við døgurða. Valaverk hevur verið, tí gelendarin og trappurnar, sum hann eisini umvældi, halda enn. Hetta var jú farleiðin millum Gøtu og Lorvík, áðr-

eisini víst seg at hava eitt framúr gott handlag.

Heimadoktari

Johan David var eisini eitt slag av heimadoktara. Hann koppaði fólk, sum tað kallaðist. Tey, ið søktu Johan David í hesum ørindum, vóru serliga fólk við hovnum beinum ella hondum. Fyrst Jacobina minnst, var reiðskapurin tað spíska av einum neytahorni, sum varð móti

Hetta eru lutir til ur, sum liggja eftir Johan David.

HOTEL VÁGAR *** THE AIRPORT HOTEL

Tann stóra føroyska buffetin

- royn føroyskan mat og mentan
hvørt leygarkvöld alt summarið

Vit bjóða eina føroyska buffet við meira enn 30 ymiskum heitum og køldum fiska- og kjøtrættum.

Chefkokkurin bjóðar m.a.:

Kalt

Turt lambstjógv
Turt tvøst
Saltað spik
Turran fisk
Seyðarhøvd
Saltað lambstjógv
Øður
Ymiskir fiska- og skeljadjóraserrættir

Heitt

Grindagrýta
Lambaryggur
Oksaháryggur
Dunnubringa
Reyðtunga
Kalvi
Laksur
Kongafiskur
Saltfiskur

Omaná Surprice

fyrí hvønn 180,-

Føroyskur dansur:

Uml. kl. 20.30 verður skipað fyri føroyskum dansi.
Eisini verður greitt frá um føroyska mentan.

HOTEL VÁGAR

FLOGFELAG FØROYA · SØRVÁGAR · TEL 33 29 55 · FAX 33 23 10 · T-Postur: hotel@ff.fo

Ráfiskakeyparafelagið: Brúk fyri nýggjari uppboðssølu!

Um Føroya Ráfiska- keyparafelag

Henda ársfrágreiðing varð lögð fram á aðalfundinum hjá Føroya Ráfiskakeyparafelag tann 30. maj 2003.

Ráfiskakeyparafelagið er eitt áhugafelag hjá ráfiskakeyparum. Í lötuni eru 25 ráfiskakeyparar limir í felagnum.

Uppgávan hjá felagnum er at menna vinnuna í samstarvi við einstøku limirnar, myndugleikar og stovnar, ið vara av fiski-ídnaðinum.

Felagið heldur til í Vinnuhúsinum og hevur felags umsiting við Føroya Arbeidsgevarafelag og øðrum vinnufelögum.

Í nevndini fyri Føroya Ráfiskakeyparafelag eru:

Egil Olsen, formaður
Adrian Dalsá, næstform.
Páll Gregersen
Meinhard Jacobsen
Petur Mohr
Jógvan Gregersen (varal.)

Árið 2002 sum heild

Veiða

Veiðan í 2002 hjá feskfiskafloktanum varð 137.000 tons (Talva 1). Tað verður mett at útlendsk rávøran til fiskavirkini í 2002 varð uml 3.000 tons. Tøka rávøran hjá føroysku virkjunum var sostatt 140.000 tons. Men av hesum vóru uml. 49.000 tons útflutt sum heilur feskur fiskur soleiðis at veruliga rávørunøgðin til fiskavirkini varð 91.000 tons. Tilsvandi veruliga rávørunøgðin til fiskavirkini í 2001 varð 95.000 tons. Sjálvt um veiðan hjá feskfiskafloktanum sostatt er økt við 22.000 tonsum ella 19 % so er rávørunøgðin til fiskavirkini minka við 4.000 tonsum.

Útflutningur

Samlaði útflutningurin av ísaðum og frystum fløkum og saltfiski er í 2002 vaksin við 1.674 tonsum svarandi til 2,6%, men útflutningurin er minkaður í virði við góðum 61 mill kr. svarandi til 3,3%.

	Tons	1.000 kr	Kr/kg
Flak	46.670	1.147.876	24,60
Saltfiskur	19.395	669.413	34,51
Samla	66.065	1.817.289	

Talva 2. Útflutningurin 2002 í nøgd og virði sundurgreinaður á virkingarhátt.

Úrslit

Fiskavirkini høvdu eitt rímliga gott ár í 2002. Hetta kemur partvís frá rímuliga góðari marknaðarstöðu og frá stöðugum rávørunøgðum. Men høvuðsorsøkin er framvegis at leiðslurnar seta krøv til úrslit og at dentur verður lagdur á kappingarførið. Meðalúrslitið er batna seinastu árin og gongdin rætta vegin hevur hildið fram í 2002. Ikki fyrr enn vinnan hevur víst góð úrslit í fleiri ár á rað kann metast at vinnan hevur stabilisera seg og klárar at forrenta og endurnýggja seg.

Útlit

Útlitini fyri 2003 eru ikki eins góð og tey vóru fyri 2002. Ivasamt er um rávørunøgðirnar koma at halda sær á sama hoga stöði og marknaðurin sær alt annað enn góður út í lötuni.

Kappingin um rávøruna er framvegis hørð og so muleiðis harna krøvini til at duga at tilpassa seg keyps- og solumarknaðinum soleiðis at úrslit eisini fæst burtúr.

Frásøgn um virksemið felagsins farna árið

Her verður stutt lýsing gjord av teimum størstu málunum, sum felagið hevur arbeitt við seinasta árið.

Uppboðsøla av fiski

Nógvir seljarar og keyparar um uppboðsøluna hjá Fiskamarknaði Føroya eru ikki nøgdir við tænastrur, sum Fiskamarknaðurin veitir. Partvís er tænastrur ikki nóg góð og partvís ov dýr.

Veitararnir og kundarnir kenna seg ikki at hava nøktandi ávirkan á tænastrur hjá Fiskamarknaði Føroya. Í fyrsta umfari tók ein stórt partur av eigarunum í Fiskamarknaði Føroya undir við at feløginu kundatekna nýggjan eginpening til kurs 100. Men ein ógvuliga lítill partur var ímóti. Fiskamarknaðurin boðaði frá, at uppskotið kravdi 100% undirtøku millum verandi eigarar og at tað tí ikki var møgulegt at gjøgnumføra hesa ætlan.

Seinni er nýtt uppskot komið frá Fiskamarknaðinum, sum var mett als ikki at verða nøktandi.

Føroya Ráfiskakeyparafelag hevur staðfest at einasti máti at fáa nøktandi ávirkan á handilin, sum partvís við lóg skal um eina uppboðsølu, er at eiga avgerandi ognarpart í einari uppboðsølu. Um tað ikki ber til at keypa seg til hetta í verandi uppboðsølu so má tað gerast við at stovna eina nýggja.

Tað er sjálv uppboðsølan av fiskinum, sum hugsað verður um, og ikki landingarmiðstöðir. Ætlanin er, at fiskurin skal kunna landast á øllum landingarmiðstöðum í landinum. Hetta ger at kapasiteturin at landa verður nógv størri og at tað tí verður skjótari at fáa fiskin upp á land og søluupp lýsningar um fiskin fram.

Tænastan á uppboðsøluni skal eisini verða betur enn nú. Kostnaðurin skal haldast so lágur sum møgulegt. Hetta kann partvís gerast við nýggjari tøkni. Samstundis skal vinningurin av einari vágaleysari og partvís lógargivnari sølu ikki verða meira en hægst neyðugur.

Føroya Ráfiskakeyparafelag heldur, at ein slík nýggj uppboðsøla á besta hátt røkir sítt endamál um seljarar og keyparar á uppboðsøluni eiga hana saman. Hetta eru partarnir, ið hava størsta felags áhuga í at tænastrur ímillum høvðusvinnuna á sjógvi og landi er so góð og so bilig sum møgulegt.

Í vetur visti tað seg at vera møguleiki fyri at keypa 51 prosent av partapeninginum í Fiskamarknaði Føroya. Treytin var at tað skuldi gerast saman við Ráfiskaseljarafelagnum. Men tað hevur ikki enn eydnast eftir óteljandi royndir at fáa seljarafelagið til at taka undir við hesum keypinum.

Nevndin í Ráfiskakeyparafelaginum hevur tí tikið stig til at seta á stovn eina uppboðssølu. Uppskot verður lagt fyri aðalfundinum um at góðtaka at settar verða 80.000 kr í eitt smápartafelag til hetta endamál.

Kunngerðin um stuðul til flutning av fiski

Felagið hevur í langa tíð víst á, at kunngerðin er kappingaravlagandi og ikki javnstillar allar landingarmiðstöðir og fiskakeyparar. Í árinum setti landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum ein arbeidsbólk til at gera álit um hendan stuðul. Ráfiskakeyparafelagið var við í hesum arbeiði og álit við tilmælum var latið í februar 2003. Tvær ferðir síðani álitid var latið hava verið ætlanir at gera broytingar, men báðu fer mælti felagið frá at gjøgnumføra broytingarnar tí tær ikki livdu upp til tilmælini í álitinum. Ongar broytingar eru tí gjørdar enn, men tað kann væntast at tær koma í ólavsøku tingsetuni.

Eigarastruktururin í fiskivinnuni á landi

Landsstýrismaðurin við vinnumálum setti nevnd at gera álit um eigarabygnaðin í fiskivinnuni á landi. Ráfiskakeyparafelagið var við í hesum arbeiði. Álit var latið í februar 2003. Í stuttum var niðurstaðan, at mælt var til ikki at gera serlógir í sambandi við eigarastrukturin í fiskivinnuni á landi.

Fiskurin skal skiljast eftir góðsku og stødd

Í langa tíð hevur ynski verið frammi um, at allur fiskur skal bjóðast út eftir góðsku og stødd.

Skiljingin skal fara fram í sambandi við landing ella fyrstu sølu. Landsdjóralæknin, sum hevur ábyrgdina av hesum øki heldur framvegis uppá, at vit hava bundið okkum til at gera hetta í heilsufrøðiligu avtaluni við ES. Hinvegin so eru aðrir myndugleikar sum ikki halda tað. Tað vísir seg at taka langa tíð at fáa hetta endaliga staðfest. Nevndin í Ráfiskakeyparafelaginum hevur verið á fundi við bæði landssýrismannin í vinnumálum og landsstýrismannin í fiskivinnumálum um hesi viðurskifti. Vónandi verður komið á mál við hesum um ikki ov langa tíð.

Landingarmiðstöðirnar

Landingarmiðstöðirnar eru nú laggildaðar. Hetta skuldi verið eitt framstig, men enn virka tær als ikki nøktandi. Nógva viðurskifti mugu fáast uppá pláss áðrenn arbeiðið er liðugt. Okkurt av hesum kemur í rættlag um skipanin at allur fiskur skal skiljast eftir góðsku og stødd kemur í gildið.

Kunngerð um hvussu fiskur kann seljast

Kunngerð nr. 148 frá 14. november 1997 um avreiðing av fiski til innvígningar í Føroyum, ásetir í stuttum, at bert 25 prosent av veiðuni kann avreiðast beinleiðis uttanlands, og at fiskur, sum verður landaður í Føroyum skal seljast á uppboðssølu í Føroyum, um hann verður fluttur óvirkaður av landinum.

Kunngerð nr. 85 frá 18. oktober 1999 um kravda avreiðing á uppboðssølu, sigur í stuttum, at í minsta lagi 30 prosent av veiðunøgðini skulu seljast á uppboðssølu í Føroyum.

Í árinum eru staðfest óvanliga nógva brot á hesar kunngerðir. Og tey, sum arbeiða við hesum dagliga vita ivaleyst um fleiri afturat. Ásannast má, at hesar reglur eru alt ov illa hondhevaðar av myndugleikunum. Tað er nú eisini staðfest, at fútin ikki metir at lógargrundarlagið er nógv greitt at reisa ákæru móti teimum meira enn 200 brotum á kunngerð 85.

Landsstýrismaðurin er júst í ferð við at seta eina nevnd at endurskoða reglurnar. Hesum tekur felagið undir við og vit vilja geva okkara íkast til arbeiðið.

Tí vakti tað ikki sørt av undran tá nevndin í Føroya Ráfiskakeyparafelag á fundi við landsstýrismannin í fiskivinnumálum 27. mai 2003 fekk at vita, at landsstýrismaðurin ætlaði at seta úr gildi báðar kunngerðirnar, sum regulera handilin við ráfiski í Føroyum longu 1. juni 2003.

Hesar kunngerðirnar, og serliga tann fyrri, hava verið grundarlagið undir

	Veiða (tons)	Miðalprís (kr/kg)	Virði (1000 kr)
Toskur	38.116	13,94	531.198
Hýsa	23.713	11,08	262.809
Upsi	50.232	4,86	244.221
Kongafiskur	3.501	9,34	32.703
Annar fiskur	21.620	12,34	266.767
Samlað	137.181	9,75	1.337.698

Talva 1. Sundurgreiningin fyri veiðu, miðalprísi og veiðuvirði 2002. Samlaði miðalprísurin er lækkaður eina krónu pr kg, men økingin í nøgdini ger at samlaða virði er vaksið 7,6% í mun til 2001.

fiskaframleiðsluni á landi í Føroyum nógvu seinastu árinum, meðan fiskivinnan á landi hevur fótad sær og er vordin ein rímliga stöðug vinna.

Verandi kunngerð nr. 148 frá 14. november 1997 tryggjar føroyskum fiskakeyparum rættin at bjóða uppá minst 75 prosent av føroysku veiðuni. Men kunngerðin tryggjar ikki føroyskum fiskakeyparum rættin at keypa fiskin. Um føroyski fiskakeyparin ikki er kappingarførur á uppboðssøluni við strámenningar hjá útlenskum fiskakeyparum, fær hann ikki ein stert. Her gongur sjón fyrir søgn við stóru nøgdunum av útfluttari rávøru.

Um hendan kunngerðin verður sett úr gildi, enda vit skjótt aftur í stöðuni, sum var galdandi, áðrenn hesar ásetingar komu. Skip og bátar landa beinleiðis inn í kølibingjur, sum standa á hvørjum

landingarstaði, og sum verða sendar beinleiðis av landinum til útlensk fiskavirki at virka, uttan at føroyingar sleppa so frægt sum at bjóða upp á fiskin. Tey flestu minnst væl stöðuna frá 90'unum, tá tey føroysku fiskavirkini sendu fólkið heim í svartasta arbeiðsloysi, meðan ogn Føroya fólks var útflutt.

Tað gleðiliga hendi tó eftir mikudagin at landsstýrismaðurin boðaði frá at hann kortini ikki fer at seta úr gildið kunngerð 148, men bert kunngerð 85.

Kassamiðstöðin

Einaferð í vár var nakað av rumbuli í fjølmiðlunum um at tað manglaðu kør. Trupulleikin var líka nógv at onkrar landingarmiðstöðir ikki vildu skilja fisk í kassar. Málið varð tikið upp á fundi millum nevndirnar í seljarafelaganum, keyparafelaganum

og Kassamiðstöðini meðan fiskivinnustevnan var í Runavík. Semja var um, at ikki er ráðiligt at Kassamiðstöðin ger so stórar ilögur at keypa kør, sum tað krevst, fyrir at kunnu klára hvønn einasta topp, sum kemur á árinum. Hinegin so er altíð ríkiligt til av kassum so tað ongan tíð mangla ilöt til at hava fiskin í.

Yrkisskeið (endurútbúgvingar)

Landsstýrismaðurin í mentamálum setti nevnd at gera tilmælið um eina skipaða endurútbúgving av fólki, sum m.a. arbeiða á flakavirkjum. Um Vinnuhúsið var samskiparin við í hesum arbeiði.

Niðurstøðan var í stuttum, at ein slík skipað utbúgving skal setast á stovn. Virkir og arbeiðsfólk gera sjálvi av at luttaka í einari slíkari skipan. Og tann sum ynskir útbúgvingina skal rinda fyrir hana.

Kummuleringinsskipanin

Frá uttanlandsdeildini verður framhaldandi sagt at eitt gjøgnumbrot í samráðingum við ES er væntandi í nærmastu framtíð. Um avtalan verður gjørd í summum, kann hon komin í gildi í fyrsta lagi frá 1. januar 2004.

Mangul á arbeiðsmegi

Felagið viðgjørdi hesi viðurskifti á limafundinum í januar. Staðfest var, at flestu virkir mangla arbeiðsmegi. Á fiskivinnustevnunum í Runavík hava tvey útlensk feløg, sum arbeiða við at útvega arbeiðsmegi vent sær til felagið við tilboði at útvega arbeiðsfólk til Føroya. Ráfiskakeyparafelagið hjálpir til við at kunna um, hvørjar treytirnar eru fyrir útlenskum arbeiðsfólki í Føroyum og visir víðari til virkini.

Fiskavirkisskipanin hjá ALS

Øll arbeiðsloysisskipanin verður endurskoðað í lötuni, herundir eisini fiskavirkisskipanin. Nevndin í Ráfiskakeyparafelaginum hevur verið á einum kunnandi fundi við vinnumboðini í nevndini í ALS um hesi viðurskifti.

3 limafundir

Ein limafundur var á Kósini í Klaksvík í september 2002. Ein limafundur var í Øravík í november 2002 fyrir øllum limunum í Suðuroy. Og ein limafundur var á Fiskavirking í Havn í januar 2003. Uppmøtingin til allar limafundirnar var góð.

Veiða í nøgdum

Yvir alt tíðarskeiði er tað serliga upsin sum stendur fyrir vøkstrinum í veiðunøgd (talva 3). Upsanøgdirnar hava verið javnt vaksandi alt tíðarskeiðið. Upsaveiðan er økt við

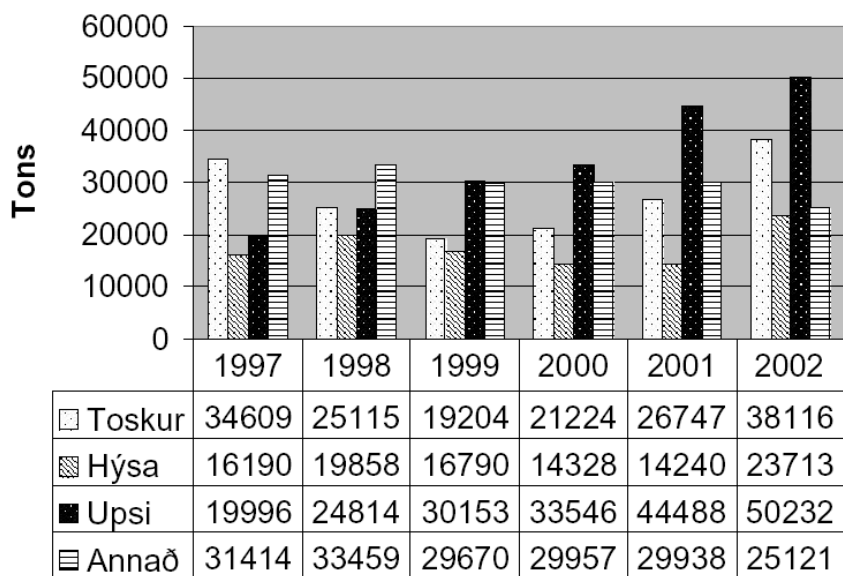
heilum 30.236 tonsum hesi seks árinum. Í prosentum er hetta ein vøkstur upp á 151 %. Toskurin er fyrst minkaður nógv, men er seinastu trí árinum komin fyrir seg aftur og er við einum vøkstri upp á 43% frá 2001 til 2002 farin uppum stöði frá 1997. Hýsan hevur eisini gjørt eitt øgiligt lop frá 2001 til 2002. vøksturin er heili 67%. Vit skulu langt aftur í tíðina fyrir at finna eina eins stórar hýsuveiðu. Nøgdirnar av øðrum fiski eru nøkulunda stöðugar í tíðarskeiðinum, men síggja út til at lækka nú.

Talvan niðanfyri visur prosentvísu forðelingina av veiðuni í 2002 eftir veiðureiðskapi:

Lemmatrol	23
Partrol	39
Lína	32
Snella	4
Gørn o.a.	2

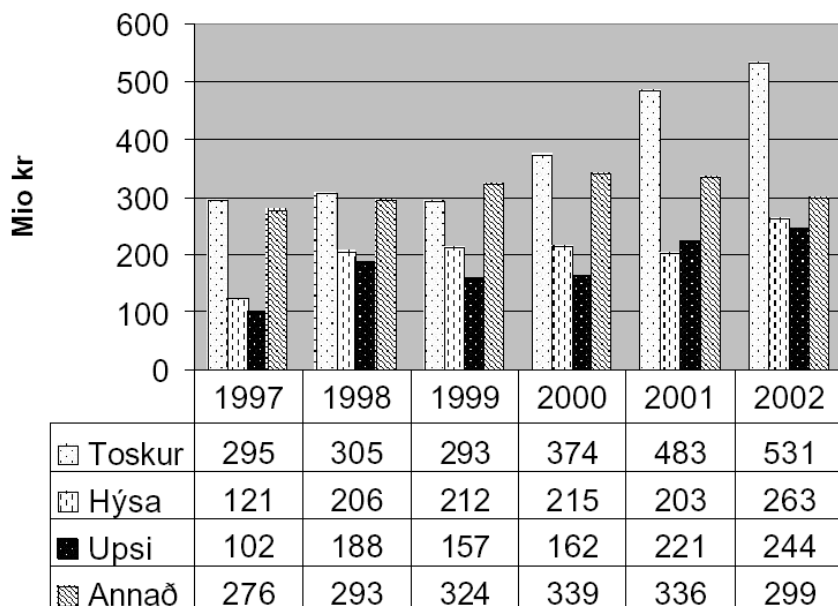
framhald á næstu síðu

Veiða í nøgdum

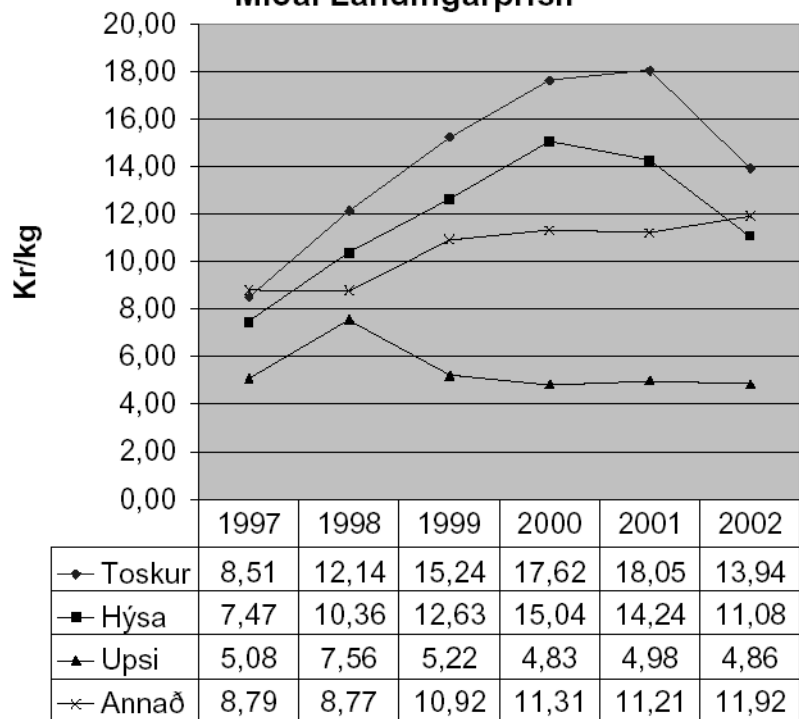
Talva 3. Veiða í nøgdum. Seinastu tvey árinu eru samlaðu veiðinøgdirnar vaksnar óvanliga nógv.

Veiða í virði

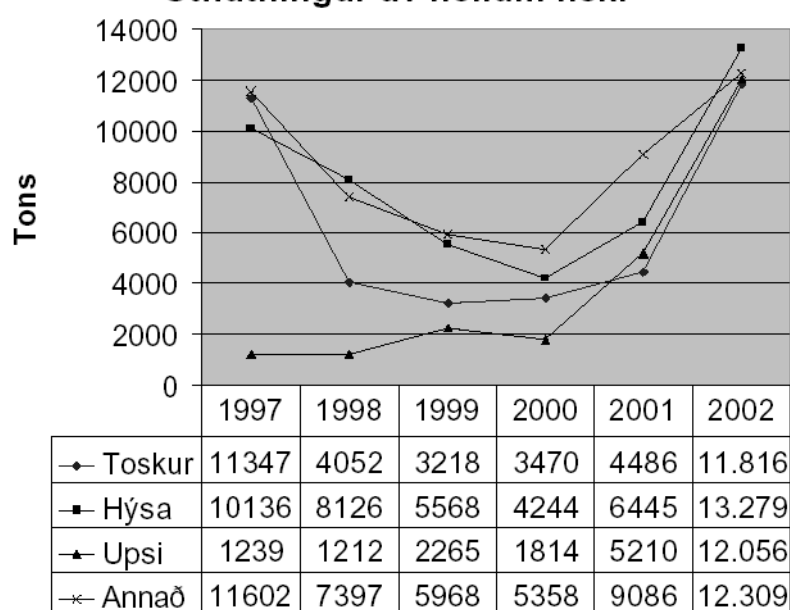
Talva 4. Veiða í virði.

Miðal Landingarprísir

Talva 5. Miðal landingarprísirnir fyrir tosk og hýsu eru lækkaðir í 2002 eftir óvanliga høga prísstöðið seinastu árinu.

Útflutningur av heilum fiski

Talva 6. Útflutningur av heilum fiski. Gongdin fram til 2000 var at nøgdirnar sum vóru útfluttar sum heilur fiskur vóru stöðugt minskandi. Her er hend ein stór broyting fyrst í 2001 og so uppaftur meira í 2002.

Veiða í virði

Samlaða veiðuvirði er:

1997	793
1998	992
1999	986
2000	1.090
2001	1.243
2002	1.337

Størsti vøksturin í krónum hetta tíðarskeiði er tíðiliga hjá toskinum (talva 4).

Fyri ár 2002 stóð toskurin fyri 40% av veiðivirðinum, hýsan fyri 20%, upsin fyri 18% og annar fiskur fyri 22%.

Miðal Landingarprísir

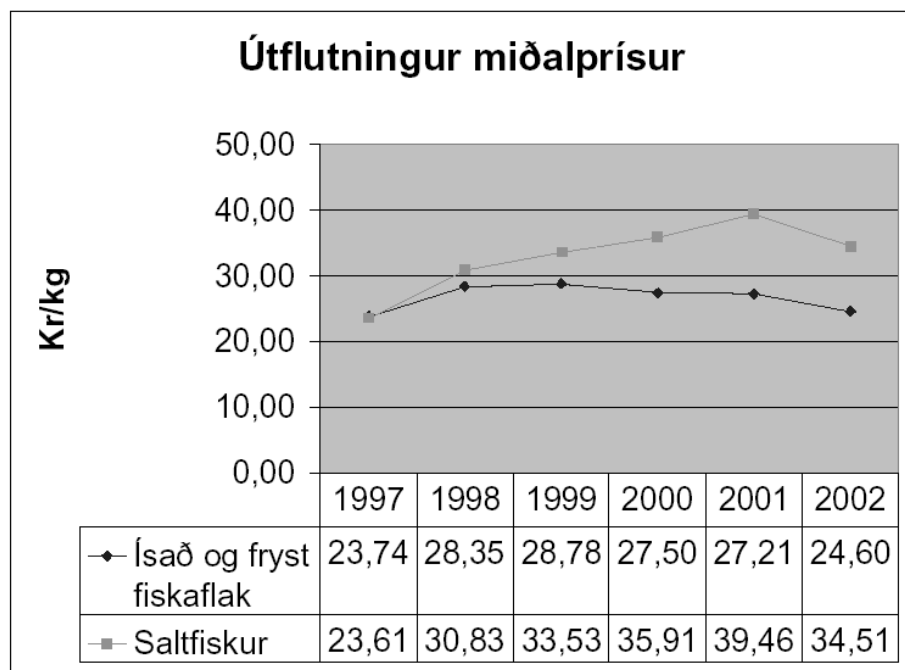
Miðal landingarprísirnir fyri tosk og hýsu (talva 5) eru lækkaðir í 2002. Tað var vantandi eftir óvanliga høga prísstöðið seinastu árin. Men mett yvir eitt longri tíðarskeið eru prísirnir tó enn rímuliga høgir.

Miðalprísurin á upsa hevur verið meira stöðugur og hevur svinga eitt sindur upp- og niðurum 5 kr. 1998 var tó eitt undantak tá prísurin fór heilt uppum 7,50.

Annað umfatar allan

Útflutt heilt í % av veiðuni		
	2001	2002
Toskur	17	31
Hýsa	45	56
Upsi	12	24
Annað	30	49
Samlað	22	36

Talva 7. Útflutningurin av heilum fiski er aftur í fjór ikki bert vaksni í nøgd men eisini í prosentum. (tølini fyri alt 2002 eru mett út frá srtásettum tølum fram til og við oktober 2002)

Talva 9. Miðalprísurin fyri ísað og fryst fløk og saltfisk.

annan fisk frá gullaksi til havtasku. Tí sigur miðalprísurin ikki so nógv í sær sjálvum, men lýsur meira gongdin í prísunum.

Útflutningur av heilum fiski

Gongdin fram til 2000 var at nøgdin sum vóru útfluttar sum heilur fiskur (talva 6) vóru stöðugt minkandi. Her er hend ein stór broyting fyrst í 2001 og so uppáttur meira í 2002. Samanlagt eru í 2002 uml. 49.000 tons útflutt sum heilur fiskur móti 25.000 tons sum árið fyrri. Talvan vísir pr. fiskasløg, hvussu stórir prosentpartur av veiðuni er útfluttur sum heilur fiskur. Til dømis vísir hetta at heili 56% av hýsunum var selt heil av landinum.

Útflutningurin av heilum fiski er aftur í fjór so stótt ikki bert vaksni í nøgd (talva 7), men útlandsku keypararnir hava eisini vunnið ein størri marknaðarpart av føroysku veiðuni.

Útflutningur Føroya í tonsum						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ísað og fryst fiskafلاك	30.615	38.079	35.953	44.941	41.025	46.670
Saltfiskur	12.771	11.755	13.434	15.200	17.737	19.395

Útflutningur Føroya í mill kr						
	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ísað og fryst fiskafلاك	727	1.079	1.035	1.236	1.116	1.148
Saltfiskur	302	362	450	546	700	669

Talva 11. Í 2002 stóð ísað og fryst fiskiflak fyri 28% av útflutninginum í virði og saltfiskurin var 16% av útflutningsvirðinum

Útflutningur miðalprísir

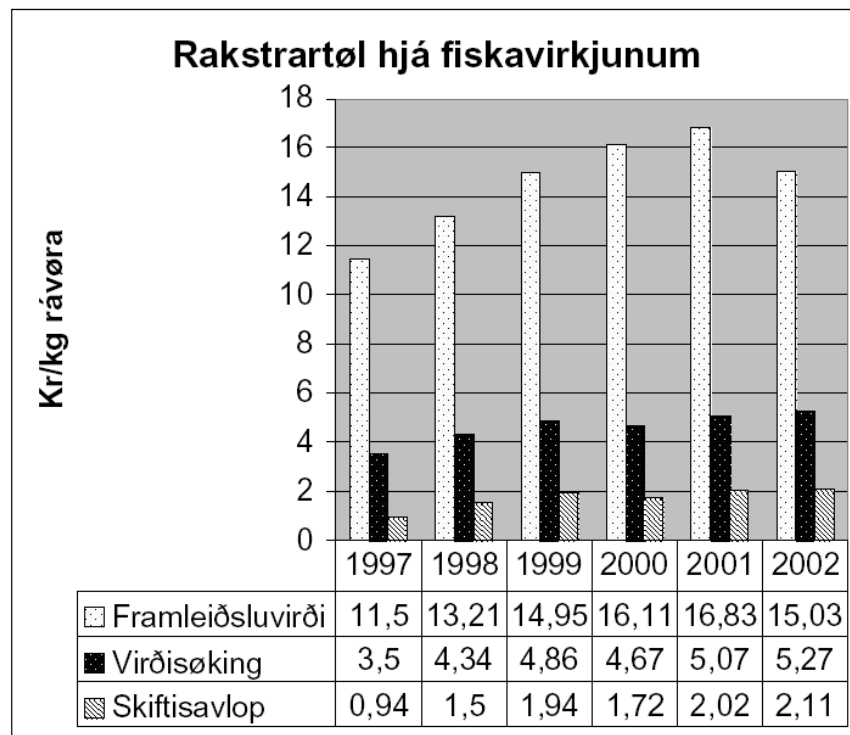
Miðalútflutningsprísurin fyri ísað og fryst fløk og saltfisk (talva 8) fylgjast javnt uppeftir fram til 1998. Men aftaná tað, stagnerar prísurin á flaki, meðan saltfiskaprisurin heldur fram við at hækka intil 2002 tá miðalprísurin á saltfiski fellur heldur meir enn flakaprisurin.

Rakstrartøl hjá fiskavirkjunum

Hesi tølini (talva 10) eru miðaltøl frá uml. 70% av fiskavirkjunum.

Tað sæst týðuliga at gongdin er positiv hesi seks árin. Sjálvt um framleiðsluvirði er lækkað eitt sindur aftur í 2002 so hevur tað eydnast at hildi gongdina við vøstri í virðisøking og skiftisav-

lopið. Hesi tølini eru miðaltøl og siga nakað um gongdina sum heild í vinnuni, men onki um úrsliti hjá hvørjum einstakum virki. Hinvegin so er mangt sum bendir á at tilsvarandi tøl fyri tað sum er farið av 2003 ikki eru eins góð.

Talva 10.

Ársfrágreiðing 2002/2003 hjá Deyvafelagnum

Hermundur Zachariassen, formaður í Deyvafelagnum.

Stutt tíðindi úr ársfrágreiðingini.

Í Desember 2002 fingur vit sjásvstøðugan limaskap í Døves Nordisk Råd (DNR), og kunna sostatt koma við okkara egnu uppskotum og hava nú eisini

stemmað. Áður vóru vit bert eygleiðarar.

Fyrst í Mai mánað vóru vit á fyrsta fundi sum sjásvstøðugt limafelag, og mugu vit siga at vit eru sera vælnøgd, tí væl var tikið ímóti okkum og væl var greitt frá hvussu skuldi arbeiddast bæði nú og framtíð. Øll limafeløgini koma við ársfrágreiðing frá sínum egna felag. Eisini vit greiddu frá okkara felag og fingur rós fyri aktivitetin í okkara felag.

Næsti fundur verður í Finlandi í heyst.

Vit fingur ílag endiliga, eftir tógvi stríð, tulk á Dagur og Viku. Hetta er deyvur limir okkara sera glaðir fyri. Umboð úr nevndini í Deyvafelagnum, frá Tulkatænastuni og frá MBF

høvdu ein fyrireikingarfund við SVF, hvar vit tosaðu við SVF-stjóran Mikkjal Helmsdal, um tulkningina av Dagur og Viku og ymiskt annað, sum skuldi fáast uppá pláss, áðrenn byrja var við sendingarnar. Men hvussu leingi Dagur og Vika verður víst við tulki er óvist, av tí at illa gongur at fáa pening til vega. Um so verður at Dagur og Vika verður tikin aftur av skránni nú, er tað eitt stórt afturstig fyri deyvur limir okkara. SVF og DF samstarva eisini um aðrar sendingar t.d. Tíðindi fyri Deyv og danskar sendingar, sum Viften, Swap o.a..

Vit hava endiliga fingið ávaringarskipan í húsið. Tað er Føroya Tele ið hevur haft ábyrgd-

ina av henni, men byrjunartrupuleikar hava verið. Føroya Tele hevur lova at fáa alt uppá pláss sum skjótast, og vóna vit at so verður, so at limir okkara kunna føla seg tryggan at verða í húsinum..

Aðalfundur var 22. mars 2003.

Nevndin sær nú soleiðis út:

Hermundur Zachariassen, formaður, Maria E. Næss, næstformaður, Meifrið Hansen, skrivari, Eivind Nielsen, nevndarlimur, Torfinn Davidsen, nevndarlimur, Michala Midjord, eyðkanevndarlimur.

Nevndin hevur fund 2 ferðir um mánan saman við skrivstovufólkinum.

Eitt fólk arbeidir á skriv-

stovuni 3/4 tíð og er tað Ásvør Ellefsen.

Skrivstovan er opin hesar tíðir: mánadag- hósdag, frá kl 8-00 til 15-00, telfonnr. 317597, fartlf. 222381 (altíð opin), fax 313609, skrivitelefón 316929.

Adressur hjá Deyvafelag Føroya:

Íslandsvegur 10B, Postrúm 2001, 165 Argir. Teldupostadr. deaf_fo@post.olivant.fo, heimasíðan www.deaf.fo.

Deyvafelag Føroya takkar hjartaliga fyri stuðulin vit fáa á hvørjum árið!!!

Vinarlig heilsan v/Deyvafelag Føroya

Hermundur Zachariassen, formaður

Á svartkjaftaveiðu við Trónða í Gøtu

Orð og myndir: Torleif Johannesen.

Undirritaði hevur verið nakrar túrar við Trónða í Gøtu á svartkjaftaveiðu í summar. Fiskiskapurin var góður, serliga tá hugsað verður um árstíðina. Vit gjørdur 5 túrar í góðar 5 vikur.

Tann fyrsta túrin landaðu vit í Noregi og tann næsta í Íslandi vegna verkfallið í Føroyum. Síðani landaðu vit hinar 3 í Fuglafirði.

Fyrsta túrin royndu vit vestur av Munkagrunninum, meðan hinar royndu vit eystur úr Íslandi, báðumegin við markið millum Føroyar og Ísland.

Við orðum og myndum vil eg í stuttum siga frá arbeiðsgongdini.

Tróndur í Gøtu við 2700 tonsum av svartkjafti á veg til Fuglafjarðar at landa.

Meðan siglt verður á fiskileið, verður trolíð eftirhugt. Her verður arbeitt uppá posan. Frá vinstri: John Petersen, Kjartan Hentze, Rasmus Mikkelsen og Jaspur Hansen

Trolíð fer út. Svartkjaftatrolini eru flóttitrol. T.v.s. tey fiska uppi í sjónum. Tey síggja löggin út, sum "berar línir", men tey reka fiskin væl saman, sum so gjarna skal enda afturi í posanum. Mennirnir á dekknum hava altíð hjálm á høvðinum, tá teir hála ella koyra trolíð út.

Sondan verður sett fóst á høvuðlínuna (ovast á trolinum). Hon stendur í samband við ein skerm á brúnni og vísir, hvussu trolíð gongur, og hvussu nógvur fiskur "fer" aftur í trolíð. Sondan vísir eisini, hvussu djúpt trolíð gongur. Nótaskipini hava eisini astik og ekkulodd, sum vísa, um fiskur er, og hvat dýpi hann stendur á. Trolíð verður so lorað niður ella hivað upp á tað dýpið, har teir meta mesta fiskin at vera.

Her verður hálað. Bogi Jacobsen, Jaspur og Rasmus standa klárir at taka trolíð inn, meðan John, sum er maskinmaður, er komin aftur at hyggja at.

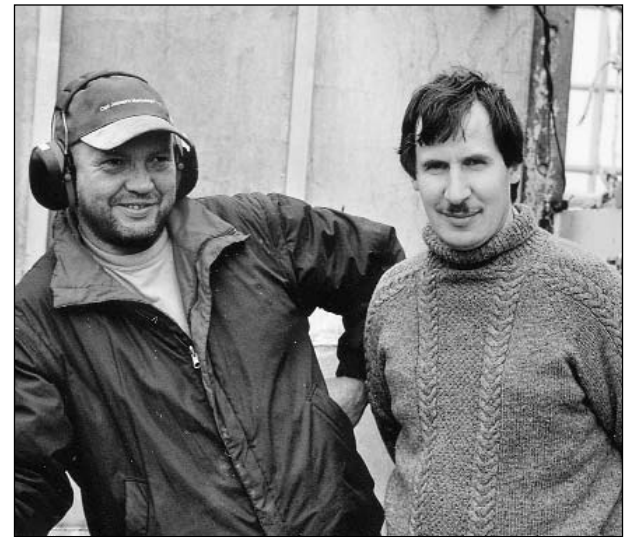

Nú er trolíð komið uppá trumluna, burtursæð frá sjálvum posanum. Nú verður posin loystur frá trolinum, og togaður fram við stýriborð.

Fleiri myndir á næstu síðu

Nú er posin við teimum uml. 300 tonsunum komin fram við síðuni. Pumpan verður so sett fóst í "fremra" enda av posanum, meðan aftari endin fer upp í blokkina.

Her hava maskinstjórin Pól Jacobsen og skiparin Frits Thomsen "hættað" sær ávíkavíst upp og niður á dekkið. Teir eiga báðir í skipinum og hava silgt við Trónða, síðani hann kom.

Her er pumpan og fremri endi farin undir. Við blokkinum verður so togað í posan (turkað), so fiskurin stúvast saman niður ímóti pumpuni, sum pumpar fiskin inn í skipið.

Skaffast má við hvørt. Tað var bæði nógvur og góður matur, sum John Jarnskor ger til manningina. Hann hevur siglt við sum kokkur síðani skipið kom. John situr uttast til høggu.

Frammanfyri messuna er ein upphaldsstova við fylgissveinasjónvarpi. Har verður eisini sungið, og lestur lisin heiligidagarnar.

Tað er ikki nógv arbeiði av svartkjaftinum, sum verður veiddur til ídna. Her standa teir og hyggja at, meðan uml. 6 tons verða pumpað um minuttin niður í tangarnar (lastina). Fiskurin verður deildur út millum tangarnar, eftir eini skipan, so lættast verður at køla hann niður, og so skipið flýtur beint.

F.v.: Tórálvar Jacobsen, Rasmus, Bogi, Kjartan, Jaspur og John.

Umboð á Trónða er stóur áhugi fyri fótibóliti. Teir flestu halda við GÍ. Fleiri teirra hava spælt bólt sum yngri. Tann eina túrin landaðu vit á Fáskusfirði í Íslandi. Tá var øll manningin - burtursæð frá maskinstjóranum - og sparkaði bólt í ítróttarhøllina í bygdini. Tá sást tíðiliga, at fleiri teirra "høvdu" verið góðir fótibóltsspælarar. Hugurin var góður, men tað var líkasum at driblingarnar og finturnar vóru nú nógv lættari at gera í høvdinum enn við beinumum. Kropparnir vóru stívnaðir, og venjingin kundi verið betur. Tó høvdu vit tveir góðar, stravnar og undirhaldandi tímar, har vit vóru deildir í tveir partar. Hvør vann, skal ikki avdúkast her, men álftandi keldur vilja verða við, at tað betra liðið vann.

Aftast frá vinstru: John, Kjartan, John, Frits, Bogi, Símin Pauli.

Húkandi frá vinstru: Rasmus, Torleif, Jaspur, John og Tórálvar.

Sigast kann eisini, at vit vóru ógvuliga væl móttiknir á Fáskusfirði. Føroyska flaggið veitraði á verksmiðjuni, og føroyskur tónleikur ljóðaði út úr hátalarunum í handlinum.

Verksmiðjan leigaði ítróttarhøllina til okkum, og tørvaðu okkum bil, so skuldu vit bara taka tann hjá teimum. Teir høvdu eisini ein heitan pott (bobblið), sum vit kundu nýta, sum vit vildu.

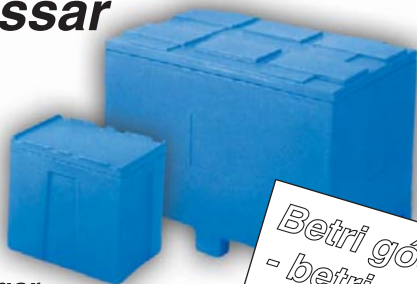

P/f Jógvan Weihe

Heil- og smásøla

Bjálvaðir ískassar á goymslu

70 ltr.
200 ltr.
450 ltr.

Betri góðska
- betri prísur

Ísurin heldur sær í 40 dagar

Staravegur 15 · Tlf: 31 38 97 · Fartlf: 21 38 97 · Fax: 31 38 83

T-postur: jwimport@post.olivant.fo · Heimasíða: www.jogvan-weihe.fo

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísinn !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

LANDSVERKFRØÐINGURIN

Verkfrøðingur/byggifrøðingur

Starv sum verkfrøðingur/byggifrøðingur á vegumsitingardeildini hjá Landsverkfrøðinginum er leyst at søkja.

Til rætta fólkið kunnu vit bjóða eitt spennandi og áhugavert starv, ið er fakliga og persónliga mennandi og við góðum arbeiðsumstøðum.

Landið er býtt í 4 vegaumsitingarlig øki, og talan er um starvið sum økisleiðari fyri Eysturoynna

Arbeðsuppgávur

Uppgávur, sum viðkomandi í høvuðsheitum kann rokna við at skula røkja, eru hesar:

- ⊙ umsita og hava umsjón við vegakervinum
- ⊙ leiða og samskipa alt í sambandi við:
- ⊙ størri ábøtur og trygdartiltøk
- ⊙ vanligt hald
- ⊙ vetrarhald o.a.

Tann, ið settur verður, skal eisini rokna við at koma at arbeiða við øðrum uppgávum á stovninum.

Førleikakrøv

Sóknast verður eftir verkfrøðingi/byggifrøðingi við hollari ástøðilgari útbúgving og við kunneika til edv. Útbúgving sum handverkari hevur fyrirum, men er eingin treyt.

Vit rokna við, at viðkomandi hevur góð samstarvsevni, hevur evni at leiða og fyriskipa. Eisini skal viðkomandi kunna geva sítt íkast til menning av arbeiðsplássinum og verða førur fyri at arbeiða sjálvstøðugt.

Setanarviðurskifti

Tænastustaðið verður LV-skrivstovan á Lambareiði. Løn og setanartreytir annars vera sambært sáttmála millum Fíggharmálaráðið og Føroya Verkfrøðingafelag/Føroya Byggifrøðingafelag.

Umsóknir

Umsóknir við prógvum og lívgongdarlýsing (cv) verða at senda til

Landsverkfrøðingin
Postboks 78
110 Tórshavn

og skulu verða skrivstovuni í hendi seinasta lagi 11. juli 2003. Brævbjálvin eigur at merkjast »Verkfrøðingur/byggifrøðingur«. Allar umsóknir verða viðgjørdar í trúnaði.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast frá Finnleifi Durhuus á tel. 311333, lok 213, (e-postur: finnleif@lv.fo)

Fax +298 314986

Tlf. +298 311333

lv@lv.fo

FO-110 Tórshavn

Postboks 78

Tinghúsvégi 5

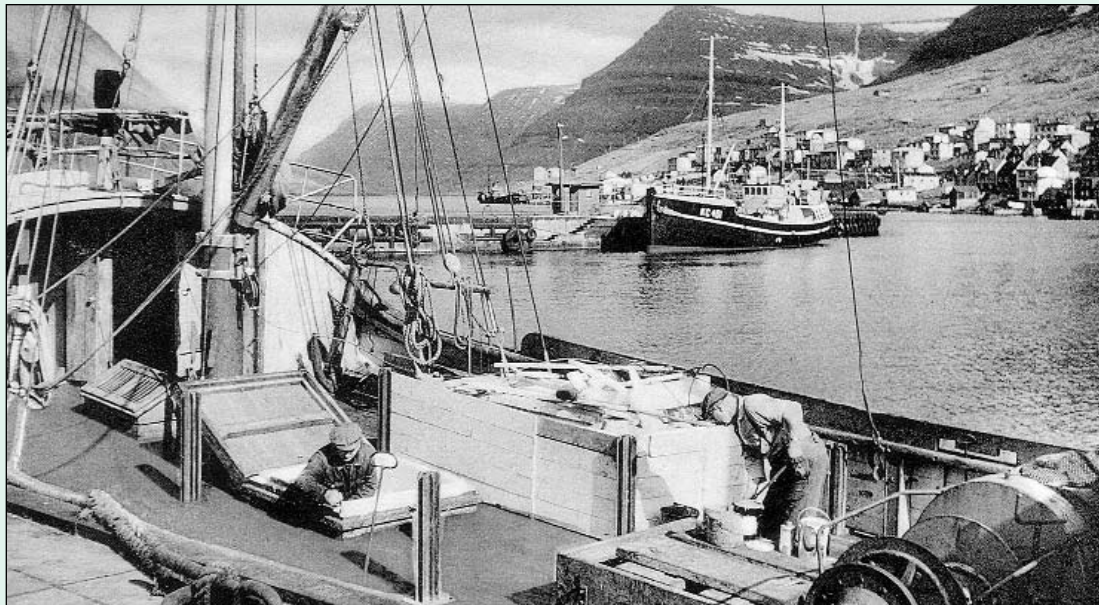

Dinmalaling 341200

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gegur
MEIRI
MINNI

Hesa myndina høvdu vit í blaðnum 12. juni. Vit hava nú fingið upplýst, at skipið er "Dragasund". Maðurin á dekkinum er Erik Niclasen, sum var eigari og skipari. Maðurin í lastalúkuni er sonur hansara Leif, sum andaðist fyri kortum. Agnas, kona Leifs, heldur, at myndin er tikin 1953-54.

SELIR TÚ

skipa- ella bátaútgerð?

So er FF-blaðið einasti hollí boðberin, sum fer umboð á skipini – um vegis reiðaríni – hvønn útgávudag.

Gerið eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Tlf: 31 15 69

Fax: 31 87 69

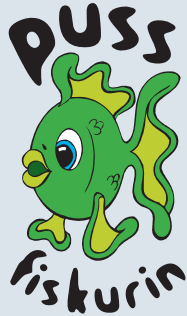
T-post: ff-blað@post.olivant.fo

Vit ótaka okkum at gera lýsingar fyri virkir og einstaklingar uttan meirkostnað fyri lýsaran
 Her fært tú bestu lýsingaravtaluna • Blaðið verður sýnt á øllum sálpsmáttarlingum

Lýsingar
 Tlf: 311569

Ein brúnetta og ein blonda koyrdu lastbil, men tá tær komu til eina brúgv, har tað stóð max. 2,70 m, segði brúnettán: "Vit kunni ikki koyra undir brúnna, tí har stendur max. 2,70 m".

Blondan leit seg íkring og segði: "Koyr bara, tí tað er eingin, sum sær okkum beint nú!"

Hin tvøri:

"Vil tað siga, at síðsta orðið frá tær er NEI?"
 "JA!"

Tveir sílafiskarar sótu og reypaðu.

Tann eini segði: "Eg fekk einaferð ein laks uppá 1,5 m. Tað var ikki so lítið, ha?"

Hin svaraði: "Eg fekk einaferð eina oljulampu á - og hon lýsti!"

Hin fyrri ívaðist stórliga í hesum, men so kom hin við einum uppskoti: "OK, um tú kutar 1 metur av laksinum, so gangi eg við til at slökkja lampuna!"

Á finum máli eitur: "Ikki kasta við steinum, tá tú sjálvur býrt í glashúsi" soleiðis:

"Ein skal ikki accelera fragmentir av geologiskum uppruna, tá ein sjálvur residerar í einum transparentum domicili!"

Meirvinningurin liggur í góðsku heldur enn nøgdum

Skotskir og írskir fiskimenn vita betur enn nakrir í hesum tíðum at einasti máti at kunna halda lønini uppi er at fáa mest møgulegt fyri fiskin. Kvoturnar eru skornar niður so trupulleikin kann ikki loysast við størri nøgdum. Teir hava tí sligið seg saman um eina verkætlan sum hevur til endamáls at betra so nógv sum møgulegt um góðskuna á veiðuni.

Verkætlanin vil arbeiða fyri góðskuskipanum í báðum londunum. Royndir skulu fyrst gerast við hvat virkar í verki í einum fiskimannahópi. Ætlanin er so at kunna hvønn annan um hvat virkar og hvat ikki virkar og helst at enda við einari felags góðskuskipan.

Eitt umboð fyri skotarnar segði m.a. við Fishing Monthly í síðstu viku, at teir sóu at fiskimenn í báðum londunum arbeiddu fyri sama endamáli, so við at sláa seg saman væntaðu teir betur og skjótari úrslit.

Jón staðfestur: ICES aftur mistikið seg

Meginfeløgini í fiskivinnuni á sjónum, FF, FR og MÚ hava aftur ráðført seg við íslenska fiskifrøðingin, Jón Kristjánsson, í samband við árliga tilmælið hjá ICES og Fiskirannsóknarstovuni um botnfiskastovnarnar undir Føroyum.

Frágreiðingin er í síni heild endurgivin í blaðnum í dag. Tað áhugaverda í hesi frágreiðing er, at ICES sjálvt ásannar, at teir mistóku seg, tá teir í 2002 mettu um veiðurtrýstið, soleiðis sum teir sjálvir gera tað upp, í 2001. Tá varð gjørt upp, at veiðurtrýstið var hækkað meira enn 50%, meðan nýggju útrokningarnar siga, at eingin broyting var.

Hetta sigur nakað nógv um, hvussu stór óvissan er í útrokningarháttinum hjá ICES. Men hetta fara vit at koma aftur til í komandi blað.

Annars metir Jón ikki, at tað er grundarlag fyri at lækka fiskidagatalið. Heldur er tað hin vegin.

© 2003 Dansk Telemedicin A/S
 info@telemed.dk

Telemedicinsk vejledning til skibe

Ved behov for lægehjælp kontakt da
Landssygehuset
 på telefon

313 540

Landssygehuset vil videre vejlede til vagthavende læge.

Hvis lægen ønsker digitalt billede, ekg eller anden fil, kan du vedhæfte filen og sende den til

telemed@lsh.fo

Send billedfiler på max. 640 x 480 pixels

Sendes persondata med den vedhæftede fil anbefales, at downloade krypteringsværktøj fra www.pgp.com

Medicinsk ansvarlig på landssygehuset: overlægerne Kari Holm og Kai Wilhelmsen.
 Teknisk ansvarlig på landssygehuset: medico teknisk chef Einar Venned.

April 2003

Vit hava fyrr greitt frá arbeiðinum at bota um læknahjálpin til skip. Í hesum sambandi er gjørd henda vegleiðingin. Tað er eitt gott hugskot at hava hana hangandi á brúnni.

dagsins MYND

Úr "rådgivende udvalg" til at vera manning á "Norðlýsinum"

Týsdagin vóru vit túr við "Norðlýsinum" kring Hestoydna. Hetta var ein frálík útferð, sum eisini vísir okkara stórvingna land, og vit fara at hava myndir í komandi blað.

At skiparin var Birgir Enni kundi ikki klókka nakran. Men "stýrimanninum" høvdu vit als ikki roknað við. Hetta var nevniliga Henning Holt, t.v., sum upprunaliga varð kendur í Føroyum sum limur í "rådgivende udvalg". Seinni virkaði hann nøkur ár í Føroyum, og flutti síðan til Danmarkar aftur. Nú er hann fyrbils í Føroyum aftur og er ein av mannignini á "Norðlýsinum". Sigast kann, at hann hevur roynt eitt sindur av hvørjum!